

วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

RPU Journal of Business Administration

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2
(กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

บทบรรณาธิการ

วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ฉบับนี้ เป็นการนำเสนอที่เป็นองค์ความรู้จากงานวิจัยในศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์แก่บุคคลที่สนใจ วารสารฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566) โดยผ่านการประเมินบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการของบทความ การจัดทำ วารสารฯ ฉบับนี้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการ นักวิจัย และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่งบทความวิจัยเพื่อขอรับการ พิจารณาตีพิมพ์และผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 เรื่อง บทความเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นบทความที่มี เนื้อหาที่น่าสนใจและมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก ได้แก่ ส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหาร ผ่านแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดนนทบุรี การวิเคราะห์หลักทรัพย์ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเอง ของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการ สาธารณสุขในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจ รับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด และแนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน

ในนามของกองบรรณาธิการ วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ขอขอบคุณผู้วิจัยที่ส่งบทความมา เผยแพร่ในวารสารบริหารธุรกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ ข้อเสนอแนะเพื่อความสะดวกสมบูรณ์ ทำให้บทความนั้นมีคุณภาพ และขอขอบพระคุณกองบรรณาธิการทุกท่านที่เสียสละ เวลาในการทำให้วารสารบริหารธุรกิจเป็นวารสารทางวิชาการที่มีคุณภาพ หากผู้อ่านมีข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุง วารสาร กองบรรณาธิการยินดีรับฟังความคิดเห็นและพร้อมนำไปพิจารณา เพื่อพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการวารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์สำหรับท่านผู้อ่าน นักวิชาการ นักวิจัย และผู้สนใจที่จะส่งบทความวิจัย บทความวิชาการมาเผยแพร่ใน วารสารฉบับนี้ โดยท่านสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/RPUBAJOURNAL>

รองศาสตราจารย์ศิริ ภู่งพงษ์วัฒนา

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

ศิริ ภู่งษ์วัฒนา

กองบรรณาธิการวารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566)

ณัฏฐ์ กุณิสร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดวงตา สราญรมย์

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ธัญปวีณ์ รัตนพงศ์พร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

พิชัย สดภิบาล

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ยุทธนาท บุญยะชัย

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศุภชาติ เอี่ยมรัตนกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงความวารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566)

ดร.กุลยา	อุปพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา	คำพิทักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ดร.จักรพันธ์	พงษ์เกตุรา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.ชนนต์ดี	พุ่มพฤษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเนตร	ธรรมกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ	เนตรประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณต	นามะวิโรจน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวรรัตน์	เลิศสุวรรณเสรี	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ดร.พรรณเพ็ญ	สิทธิพัฒนา	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์	ตันตาศนี	มหาวิทยาลัยธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์	เสวกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ดร.สุนทรี	ตั้งศรีวงศ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภา	ทองคง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา	คุณติลภณัฐวสา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ	กุลประสูติติลภ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ดร.อังคาร	คะชาวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อัจศรา	ประเสริฐสิน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

บทความวิจัย

- ส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดนนทบุรี
: ยุทธรงค์ ศรีรัตนพงษ์ อารณีนัน อินฟ้าแสง และ พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์ 1
- การวิเคราะห์หลักทรัพย์ในหมวดธุรกิจการแพทย์ กรณีศึกษา บริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)
: ศิริภรณ์ ศิลปวานิช และ นงนภัส แก้วพลอย 17
- การวิเคราะห์หลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
: ณัฐนันท์ เม็ดโท และ ภูษิต วงศ์หล่อสายชล 36
- การวิเคราะห์หลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทพีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)
: อัญชิสรา ดิษฐบรรจง และ ธฤตพน อุ่สวัสดิ์ 57
- ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
: วิโรจน์ ตริมงคล 83
- การพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561
: เอกชัย ชัยเดช 109
- ปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
: กนกกรช เสือโรจน์ และ ธนาสิทธิ์ เพิ่มเพียร 132

- แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด
: ว่าที่ร้อยโท ธนกร นาขวัญ 155
- แนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน
: นันทพร มงคลกิ่งแก้ว 182

ส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการ
ในจังหวัดนนทบุรี

Marketing Mix for Choosing Food Ordering Service Through the
Application of Consumers in Nonthaburi Province.

ยุทธรงค์ ศรีรัตนพงษ์

นิสิต หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

โทร: 0627366996, E-mail: yuttarongpepsi@gmail.com

อารณีน อินฟ้าแสง

อาจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: arinfa@rpu.ac.th

พรพิมล สัมพัทธ์พงศ์

อาจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: posamp@rpu.ac.th

Yuttarong Srirattanapong

Student, Master of Business Administration Program, Faculty of Business

Administration, Rajapruk University

Arpornraanee Infahsaeng

Lecturer, Master of Business Administration Program, Faculty of Business

Administration, Rajapruk University

Pornpimol Sampatpong

Lecturer, Master of Business Administration Program, Faculty of Business

Administration, Rajapruk University

รับเข้า: 15 มิถุนายน 2566 แก้ไข: 28 พฤศจิกายน 2566 ตอรับ: 4 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการที่เลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี 2) ระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี และ 3) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เคยใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหารในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample T-test, One-Way ANOVA และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย พบว่า ส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/บริการ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดนนทบุรีแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาด บริการสั่งอาหาร แอปพลิเคชันสั่งอาหาร

Abstract

This research aims to study 1) the demographic characteristics of consumers who choose to order food through food delivery applications in Nonthaburi Province; 2) the level of opinions on the marketing mix of consumers who choose to order food through food delivery application in Nonthaburi Province; and 3) compare the level of opinions

on marketing mix of consumers who choose to order food through food delivery application in Nonthaburi Province, which were classified by demographic characteristics. This research adopted questionnaires as a research tool. The sample group was 400 people who used the service to order food through food delivery applications in Nonthaburi Province. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and pair testing by LSD (Least Significant Difference) method.

The research outcome was as follows: overall marketing mix of consumers who choose to order food through food delivery application in Nonthaburi Province was at a high level, product, place, people, process and physical evidence was at a high level, price, and promotion was at a moderate level. The hypothesis testing found that sex, age, status, education level, occupation, and monthly income were different. There are different ways to choose a food ordering service through an application for consumers in Nonthaburi.

Keywords: Marketing Mix, Food Delivery, Food Delivery Application

บทนำ

ปัจจุบันมีผู้ประกอบการบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อกลางที่มีพื้นที่ให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มเชื่อมต่อกันทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์มากขึ้น โดยมีหลากหลายลักษณะ ประเภท มาร์เก็ตเพลส (Online Marketplaces) การตลาดบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย (Social Commerce) บริการส่งอาหาร (Food Delivery) การแบ่งปันพื้นที่ (Space Sharing) บริการเช่ารถในระยะสั้น (Ride/Car Sharing) การค้นหาบนเว็บไซต์เสิร์ชเอนจิน (Online Search Engine)

แอปสโตร์ (App Store) ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564: ออนไลน์)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นำไปสู่พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปโดยพบว่าการปรับเปลี่ยนไปใช้ e-Commerce มากขึ้นและเร็วขึ้นผู้บริโภคเกิดความคุ้นชินและต้องปรับตัวกับการซื้อของใช้ประจำวันและสินค้าอื่นๆผ่านทางออนไลน์แทนเมื่อต้องเผชิญหน้ากับการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ส่งผลให้เกิดการล็อกดาวน์ และการเว้นระยะห่างทางสังคม ซึ่งเมื่อการซื้อของออนไลน์กลายเป็นกิจวัตรประจำวันของผู้บริโภคแล้วนั้น ทำให้ผู้บริโภคเปิดรับการใช้ผ่านทาง e-Commerce มากขึ้น ส่งผลต่อผู้ประกอบการดั้งเดิมที่ต้องเร่งปรับตัว โดยการนำ e-Commerce มาใช้เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค และทำให้มูลค่า e-Commerce เติบโตขึ้นแบบก้าวกระโดด และเชื่อมั่นว่าความต้องการในการซื้อสินค้าและบริการผ่านทางออนไลน์นั้นจะกลายเป็นช่องทางการซื้อที่สำคัญมากขึ้นสำหรับผู้บริโภค แม้เป็นยุคหลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 เกิดเป็น New Normal อ้างอิงจากผลสำรวจของ Tofugear ผู้ให้บริการด้าน Digital Solution สำหรับร้านค้าปลีกซึ่งพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วร้อยละ 45 ของผู้บริโภคทั่วเอเชียวางแผนที่จะเพิ่มการใช้จ่ายออนไลน์แทนการใช้ช่องทางการค้าปลีกแบบเดิม ๆ ในช่วง 12 เดือนข้างหน้า (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564: ออนไลน์)

ภาพที่ 1.1 แสดงร้อยละของผู้บริโภคทั่วเอเชีย

ที่วางแผนจะเพิ่มการใช้จ่ายออนไลน์ในช่วง 12 เดือนข้างหน้า

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2564: ออนไลน์)

ธุรกิจ Food Delivery เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่กำลังเติบโตท่ามกลางการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั้งนี้ มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ทั้งมาตรการล็อกดาวน์ตลอดจนการทำงานที่บ้านประกอบกับแพลตฟอร์ม Food Delivery ที่ช่วยอำนวยความสะดวกและมีร้านอาหารให้เลือกหลากหลายมากขึ้น นับเป็นตัวเร่งสำคัญที่ทำให้ทั้งปริมาณการสั่งอาหารออนไลน์ จำนวนร้านอาหาร และไรเดอร์ที่เข้าร่วมแพลตฟอร์มในปี 2020 เติบโตแบบก้าวกระโดดทั่วโลก รวมถึงไทย พร้อมทั้งส่งผลให้รายได้ของแพลตฟอร์ม Food Delivery ในระดับโลกและไทยต่างเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว

โดยศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (Economic Intelligence Center: EIC) ได้มีการประเมินว่า มูลค่าตลาด Food Delivery ของไทยในปี 2021 จะเติบโตร้อยละ 62 จนมีมูลค่า 1.05 แสนล้านบาท ขยายตัวต่อเนื่องแต่ในอัตราที่ต่ำกว่าปี 2022 ที่เติบโตก้าวกระโดดเกือบ 3 เท่าตัว จากการใช้งานที่ยังเพิ่มต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการจัดโปรโมชั่นส่วนลดของแพลตฟอร์มเพื่อดึงดูดผู้ใช้บริการ และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการล็อกดาวน์ และห้ามรับประทานอาหารภายในร้านในช่วงที่ผ่านมาที่ช่วยเร่งให้มีผู้ใช้บริการเพิ่มสูงขึ้น การแข่งขันในธุรกิจ Food Delivery ยังมีแนวโน้มรุนแรงต่อเนื่องทั้งในด้านการจัดโปรโมชั่นส่วนลดแก่ทั้งผู้ใช้บริการ และร้านอาหารจากการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การขยายพื้นที่การให้บริการ และการเพิ่มรูปแบบการให้บริการในห่วงโซ่อุปทานอาหาร อีกทั้งการขยายบริการไปด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก Food Delivery อย่างเช่น การซื้อสินค้า การขนส่งสินค้า การเงิน และการท่องเที่ยว จะทำให้การแข่งขันสู่การเป็น Super App จะเริ่มชัดเจนมากยิ่งขึ้นและทวีความรุนแรงกว่าเดิมทั้งจากแพลตฟอร์มที่ขยายบริการไปด้านอื่น ๆ และแพลตฟอร์มที่เน้นบริการด้านอื่นที่หันมาให้บริการ Food Delivery (ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย, 2022: ออนไลน์)

พฤติกรรมการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน Food Delivery ในปี 2022 คนไทย 12.2 ล้านคนใช้ แอปพลิเคชันสั่งอาหาร ข้อมูลชุดนี้ทำให้เห็นพฤติกรรมการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน (Food Delivery) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึง 21.1% หรือ 2.1 ล้านคน คิดเป็นมูลค่ารวมกว่า 13,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 25.3% ซึ่งเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับจำนวนผู้ใช้งานและนั่นหมายความว่ายอดการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันเฉลี่ย

ต่อคนไม่ได้เพิ่มขึ้นสูงมากเหมือนการซื้อของออนไลน์เพราะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนแค่ 3.4% เท่านั้น เฉลี่ยคนไทย
หนึ่งคนสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน 1,062 บาทโดยประมาณ

ภาพที่ 1.2 แสดง Insight Thai Food Delivery 2022 คนไทย 12.2 ล้านคนใช้แอปสั่งอาหาร

ที่มา : We are social (2022: ออนไลน์)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเรื่องส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้ใช้บริการในจังหวัดนนทบุรี เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทกับทุกกิจกรรมของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การค้าขายการบริการ การติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงการสั่งอาหาร ซึ่งเทคโนโลยีเข้ามาตอบสนองความต้องการของพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน และสร้างความสะดวกสบาย จึงทำให้ธุรกิจ Food Delivery เติบโตอย่างรวดเร็ว และด้วยความหลากหลายของผู้บริโภค ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาด เพราะเหตุนี้จึงเป็นแนวคิดที่จะศึกษาส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ผู้ให้บริการที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรีต่างกัน

วิธีการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ ผู้ที่ใช้บริการสั่งอาหารเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหารในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ที่เคยใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง จำนวน 400 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ประกอบด้วย ผลិតภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการให้บริการ และลักษณะทางการภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบได้ค่า IOC=0.82 และ Tryout เพื่อหาค่า Reliability จำนวน 30 ชุด ได้ค่า Alpha=0.80 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ 1) คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ประกอบไปด้วย ผลิตภัณฑ์/บริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการให้บริการ และลักษณะทางกายภาพและ 3) ข้อเสนอแนะ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ โดยการสร้างแบบสอบถามจาก Google Form และกระจายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เพชบุรี ไลน์ของผู้วิจัย เป็นต้น

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัส และบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและระดับความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดบริการ ประกอบไปด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- ส่วนที่ 1 ของแบบสอบถามใช้สถิติ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

- ส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติเชิงอนุมาน ใช้ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

- ใช้สถิติแบบ Independent Sample T-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกันคือ เพศ

- ใช้สถิติแบบ One-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว คือ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- ใช้สถิติแบบ วิธีการทดสอบ LSD (Least Square Difference) ในกรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.50 มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 สถานภาพสมรส จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.30 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.30 และมีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 25,000 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี

ส่วนประสมทางการตลาดบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/บริการ	3.64	.85	มาก	1
2. ปัจจัยด้านราคา	3.27	.76	ปานกลาง	7
3. ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.55	.84	มาก	2
4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด	3.33	.89	ปานกลาง	6
5. ปัจจัยด้านบุคลากร	3.49	.85	มาก	5
6. ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ	3.54	.88	มาก	3
7. ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ	3.49	.79	มาก	4
รวม	3.47	.74	มาก	

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ส่วนประสมทางการตลาดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/บริการ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านราคาอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ โดยมีการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/บริการพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์/บริการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีร้านอาหารหลากหลายให้เลือก รองลงมาคือ มีร้านอาหารชั้นนำให้เลือกมากมาย แอปพลิเคชันใช้งานง่าย และมีรายละเอียดครบถ้วน อาหารที่ได้รับมีความถูกต้อง ครบถ้วน และอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และการจัดส่งอาหารรวดเร็วตามระยะเวลาที่แจ้งในแอปพลิเคชัน ตามลำดับ

ปัจจัยด้านราคา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ราคาอาหารที่สั่งผ่านแอปพลิเคชัน มีราคาสูงกว่าหน้าร้านไม่มาก หรือราคาเท่ากับหน้าร้าน รองลงมาคือ อัตราค่าบริการส่งมีความเหมาะสมกับระยะทาง และราคาขั้นต่ำในการสั่งอาหารต่อครั้งมีความเหมาะสมตามลำดับ

ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีช่องทางชำระเงินให้เลือกหลายช่องทาง รองลงมาคือ แอปพลิเคชันมีการบอกสถานการณ์จัดส่งในขณะที่ใช้บริการอย่างละเอียด และพื้นที่ในการจัดส่งอาหารครอบคลุมหลายพื้นที่ ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ แอปพลิเคชันมีการจัดโปรโมชั่นร่วมกับร้านค้าจำนวนมาก รองลงมาคือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของแอป

พลีเคชั่น มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง และแอปพลิเคชันมีโปรโมชัน และคู่มือบางส่วนลดมากมาย เช่น ส่วนลดค่าอาหาร ส่วนลดค่าส่ง เป็นต้น ตามลำดับ

ปัจจัยด้านบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านบุคลากรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ พนักงานส่งอาหาร (ไรเดอร์) สุภาพ เรียบร้อย รองลงมาคือ พนักงานส่งอาหาร (ไรเดอร์) สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และชัดเจนและพนักงานส่งอาหาร (ไรเดอร์) แต่งกายยูนิฟอร์มของบริษัทตามลำดับ

ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านกระบวนการให้บริการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ระบบในการให้บริการของแอปพลิเคชันสามารถติดต่อกับไรเดอร์ และร้านอาหารได้ง่าย และสะดวกรองลงมาคือ ขั้นตอนในการสั่งอาหารเข้าใจง่าย และไม่ซับซ้อน และขั้นตอนในการสมัครใช้งานแอปพลิเคชันมีความง่าย และไม่ซับซ้อนตามลำดับ

ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดด้านลักษณะทางกายภาพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีการจัดหมวดหมู่อาหารอย่างชัดเจน ง่ายต่อการสั่งซื้อ รองลงมาคือ ภาพเมนูอาหารมีความสวยงาม ดึงดูดความสนใจและแอปพลิเคชันมีความสวยงาม และเสถียร ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จำแนกตามเพศพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาด ในด้าน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/บริการ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบสมมติฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหาร จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบสมมติฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหาร จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบสมมติฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหาร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบสมมติฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหาร จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบสมมติฐาน ของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหาร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดภาพรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหารของผู้ใช้บริการในจังหวัดนนทบุรี มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลโดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิจัย ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 238 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 118 คน สถานภาพสมรส จำนวน 189 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 196 คน มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 189 คน และมีรายได้ต่อ

เดือน 15,000 - 25,000 บาท จำนวน 109 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติอำพล สุดประเสริฐ พิษขรัตน์ รื่นพจน์ และวัชรพล วงศ์จันทร์ (2564) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกใช้แอปพลิเคชันไลน์แมนเพื่อบริการรับส่งอาหาร ในเขตอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ เพชรประดับสุข และกัลยิตต์ กิรติอังกูร (2563) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 30,000 บาท

สำหรับระดับความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหารในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/บริการปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารณัฐสุภัสร์ สิริโชคโสภณ และเอนก ชิตเกษร (2564) ที่ได้ทำการศึกษา การยอมรับเทคโนโลยีและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสั่งอาหารออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภสิริ สร้อยทองพงศ์ (2563) ที่ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ทางการตลาดบริการที่มีผลต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจสั่งอาหารจากร้านอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหารเดลิเวอรี่ช่วงโควิด-19 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ระดับของส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจสั่งอาหารจากร้านอาหารผ่านแอปพลิเคชันส่งอาหารภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทพรกานต์ ศรีบุญเพ็ง และพอดิ สุขพันธ์ (2562) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด รายด้านได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านกายภาพ และด้านกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้บริโภคในจังหวัดนนทบุรีที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญวิภา เพชรจั่น และกาญจนา มีศิลป์วิกัย (2562) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้ออาหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของการใช้งานแอปพลิเคชันไลน์แมน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทำให้ความพึงพอใจในการใช้งานของแอปพลิเคชันไลน์แมนโดยรวมแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลย์สุตา มีฉวี และคณะ (2565) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสั่งอาหารแอปพลิเคชันผ่านแอปพลิเคชันพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจมีการเลือกใช้บริการสั่งอาหารแบบเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันไม่แตกต่างกัน ส่วนและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการตัดสินใจมีการเลือกใช้บริการสั่งอาหารแบบเดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยมาใช้

1.1 ผู้ประกอบการธุรกิจจัดส่งอาหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางกลยุทธ์และการดำเนินงานธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

1.2 ผู้ประกอบการธุรกิจจัดส่งอาหารควรทำการตลาดให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการในด้านราคาเนื่องจากผลการวิจัย ระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง เช่น การปรับลดราคาจัดส่ง การปรับลดราคาอาหาร เป็นต้น

1.3 ผู้ประกอบการธุรกิจจัดส่งอาหารควรทำการตลาดให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในด้านการส่งเสริมการตลาดเนื่องจากผลการวิจัย ระดับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับ

ปานกลาง เช่น การจัดโปรโมชั่นลดราคาเมื่อซื้อครบจำนวนที่กำหนด ฟรีค่าจัดส่ง แจกคูปองส่วนลด และ
ซื้อ 1 แถม 1 เป็นต้น

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า เพศชาย อายุระหว่าง 31 - 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี
อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 25,000 บาท ดังนั้นอาจทำการส่งเสริมการตลาด
โดยเน้นไปที่กลุ่มดังกล่าวมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกใช้แอปพลิเคชันสั่งอาหารใน
กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่นในจังหวัดอื่น เพื่อพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้ครอบคลุมมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้แอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น ให้ทันสมัย
มากขึ้น เพื่อนำมาพัฒนาการทำการตลาดออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กัลย์สุตา มีฉวี และคณะ. (2565). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสั่งอาหารแอป
เดลิเวอรี่ผ่านแอปพลิเคชัน. *Journal of Modern Learning Development*, 8(4): 25-39.
- กิตติอำพล สุตประเสริฐ และคณะ. (2564). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ
ผู้บริโภคในการเลือกใช้แอปพลิเคชันไลน์แมนเพื่อบริการรับส่งอาหาร ในเขตอำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี*, 2(2): 51-60.
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. (2565). *Food Delivery ยุค New
Normal* เดิบดีโตมากแค่ไหน วิถีใหม่ที่กลายเป็นเรื่องปกติ. ค้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2565, จาก
<https://wdev.smebank.co.th/2022/03/14/food-delivery-new-normal/>
- ัญญลักษณ์ เพชรประดับสุข และกัลยกิตติ์ กิริตอังกูร. (2563). รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
(Proceedings) การประชุมวิชาการระดับชาติในความร่วมมือ 5 สถาบัน ประจำปี 2563.
“BUSINESS ACROSS CRISIS”. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรกานต์ ศรีบุญเพ็ง และพอติ สุขพันธ์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 12(2): 59-69.

เพ็ญวิภา เพชรจัน และกาญจนา มีศิลป์วิภักย์ (2562) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจซื้ออาหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของการใช้งานแอปพลิเคชันไลน์แมน ในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารนิเทศสยามปริทัศน์**, 18(2): 183-190.

ภาณุสุภัสร์ สิริโชคโสภณ และเอนก ชิตเกสร. (2564). การยอมรับเทคโนโลยีและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสั่งอาหารออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารสุทธิปริทัศน์**, 35(4): 19-36.

ศุภสิริ สร้อยทองพงศ์. (2563). ความสัมพันธ์ของส่วนประสมทางการตลาดกับกลยุทธ์ทางการตลาดบริการที่มีผลต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจสั่งอาหารจากร้านอาหารผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหารเดลิเวอรี่ช่วงโควิด-19 จังหวัดพิษณุโลก. **วารสาร มจร การพัฒนาสังคม**, 5(3): 53-66.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564). **e-Commerce ไทย ยุคหลัง COVID-19**. ค้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/Knowledge-Sharing/Perspective-on-Future-of-e-Commerce.aspx>

We are social. (2022). **สรุป 52 Insight สำคัญจาก Thailand Digital Stat 2022 ของ We Are Social**. ค้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2565, จาก <https://www.everydaymarketing.co/trend-insight/insight-thailand-digital-stat-2022-we-are-social/>

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ในหมวดธุรกิจการแพทย์

กรณีศึกษา บริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)

Analysis of Securities in Health Care Services: A Case Study of Bangkok

Dusit Medical Services Public Company Limited

ศิริภรณ์ ศิลปวานิช

นักศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน (aMBA) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

E-mail:silapavanich.cher@gmail.com

นงนภัส แก้วพลอย

อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Siriporn Silapavanich

Student of Master of Business Administration Program (aMBA), University of the

Thai Chamber of Commerce

Dr.Nongnapas Kaewploy

Lecturer, Faculty of Business Administration University of the

Thai Chamber of Commerce

รับเข้า: 4 ตุลาคม 2566 แก้ไข: 20 ตุลาคม 2566 ตอรับ: 27 ตุลาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลกับมูลค่าหลักทรัพย์ และ 2) ประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ของบริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ด้วย โปรแกรมเกรทเทิล สถิติที่ใช้เชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษา พบว่า 1) จากการสร้างแบบจำลองเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ รายได้รวมของบริษัทและตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จำนวน

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย เงินเฟ้อ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นทำการพยากรณ์ความสัมพันธ์ เพื่อนำผลที่ได้ไปพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ ในอีก 5 ปีข้างหน้า ผลปรากฏว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และ 2) เมื่อทำการประเมินมูลค่าบริษัท ด้วยวิธี 2.1) คำนวณกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow :DCF) มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทอยู่ที่ 20.58 บาทต่อหุ้น ในขณะที่การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญบริษัทด้วยวิธี 2.2) Multiple Comparable โดยการหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน พบว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทอยู่ที่ 22.92 บาท

คำสำคัญ: การวิเคราะห์หลักทรัพย์ หมวดธุรกิจการแพทย์ รายได้รวม

Abstract

This study is an analysis of security in the healthcare services sector. a case study of Bangkok Dusit Medical Services Public Company Limited. The objective is to study the variables that affect the value of securities and evaluate the security value of Bangkok Dusit Medical Services Public Company Limited. The sample group is Bangkok Dusit Medical Services Public Company Limited. Study the relationship between independent and dependent variables with the Gretl Program. The statistics used were descriptive statistics including mean, median, maximum, minimum, and standard deviation, and inferential statistics including multiple regression analysis.

The results of the study found that 1) from building a model to find the relationship between the dependent variable, which is the company's total revenue, and the independent variables, which include gross domestic product (GDP), the number of tourists traveling to Thailand, inflation, and the rate of return on equity. Then analyze the relationship to forecast the total revenue of the company in the next 5 years. The results show that independent variables that affect total revenue at the statistical significance level of .05 comprise gross domestic product and number of tourists traveling into Thailand. 2) When evaluating the company's value using 2.1) the discount

cash flow method (DCF) method, the value of the company's common shares was 20.58 baht per share, while 2.2) the valuation of the company using the Multiple Comparable method by finding the average of the ratios found that the value of the company's common shares was at 22.92 baht.

Keywords: Securities Analysis, Total Revenue, Health Care Services

บทนำ

ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสนใจเกี่ยวกับสุขภาพเพิ่มมากขึ้น และก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุหรือที่เรียกว่า “Aging Society” ทำให้เกิดกระแสการรักษาสุขภาพมากยิ่งขึ้น จากผลการสำรวจของสำนักบริการข้อมูลสถิติ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565) พบว่า ในปี 2565 ประชากรทั้งประเทศ จำนวน 66,090,475 คน มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้นจำนวน 12,519,926 คน คิดเป็น 18.94% แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 5,512,223 คน เพศหญิง จำนวน 7,007,703 คน

โรงพยาบาลเป็นหนึ่งในธุรกิจในประเทศไทยที่มีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างชัดเจน โรงพยาบาลเป็นธุรกิจที่มีอำนาจการต่อรองกับผู้ป่วยสูง เพราะถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนให้ความสนใจ สำหรับประเทศไทยมีโรงพยาบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชนหลายแห่งที่ให้บริการด้านสุขภาพได้ดีเยี่ยม และถือเป็นธุรกิจที่ค่อนข้างโดดเด่นสามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคได้ เพราะค่ารักษาพยาบาลไม่แพง เมื่อเทียบกับคุณภาพและบริการที่ได้รับ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีจุดแข็งด้านการท่องเที่ยวและเป็นศูนย์กลางหนึ่งของธุรกิจการบิน ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) ของธุรกิจโรงพยาบาล ซึ่งภาครัฐให้การสนับสนุน ทั้งนี้ประเทศไทยได้มีการส่งเสริมและให้การสนับสนุนด้านสุขภาพแก่ประชาชน ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13(พ.ศ. 2566 – 2570) ทางรัฐบาลได้วางกลยุทธ์รายได้ด้านสุขภาพไว้ในรายการที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง เพื่อต้องการผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง โดยส่งเสริมการผลิตบุคลากรยกระดับมาตรฐาน รวมถึงสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ต่อยอดจากผลการศึกษาวิจัยและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าเพื่อนำมาใช้ในการกระบวนการรักษาพยาบาล เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในการยกระดับสู่การให้บริการบนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง

ในมุมมองของนักวิเคราะห์การลงทุน หรือผู้ที่ต้องการสร้าง Passive Income ทางการเงิน หุ่นเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจ ซึ่งหุ่นในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจการแพทย์ (Health Care Services) ถือเป็นหุ่นที่อยู่ในเมกะเทรนด์ตัวหนึ่งที่น่าสนใจ จากการเติบโตของอุตสาหกรรม Health Care ทั่วโลกและในช่วงที่ผ่านมา รวมถึงการกลับมาขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ซึ่งประเทศไทยมีชื่อเสียงด้านคุณภาพการรักษาติดอันดับต้นๆ ของโลก อีกทั้งค่ารักษาพยาบาลและค่าครองชีพของไทยไม่ได้สูงมากเมื่อเทียบกับคู่แข่งในภูมิภาคเดียวกัน โรงพยาบาลถือเป็นธุรกิจที่มีรายได้ประจำ (Recurring Income) ค่อนข้างแน่นอน เป็นหุ้นประเภทตั้งรับ (Defensive Stock) เหมาะสำหรับนักลงทุนที่ต้องการถือครองไว้ระยะยาว เพราะเป็นหุ้นที่ทนต่อความผันผวนของระบบเศรษฐกิจ แม้เศรษฐกิจจะตกต่ำหรือรุ่งเรืองสุดขีด ภาวะเศรษฐกิจไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อรายได้และความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลมากนัก สำหรับหุ้นกลุ่มโรงพยาบาลที่น่าสนใจลำดับต้นๆ ได้แก่ หุ้นบริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) หรือ BDMS

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์ของบริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) เพื่อที่จะสามารถคาดการณ์การเติบโตและความสามารถในการแข่งขันในอนาคต รวมถึงมูลค่าของบริษัท เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

วัตถุประสงค์การวิจัย

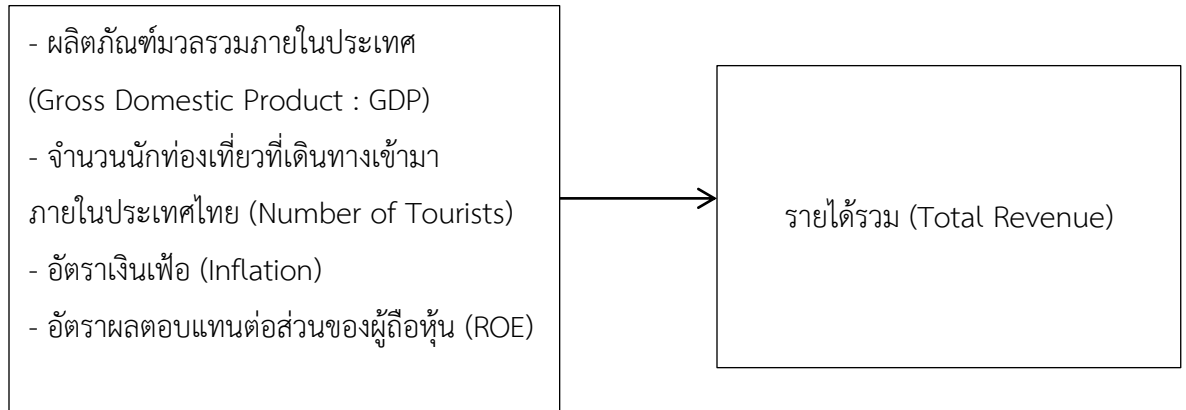
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลกับมูลค่าหลักทรัพย์ในหมวดธุรกิจการแพทย์ กรณีศึกษา บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ในหมวดธุรกิจการแพทย์ กรณีศึกษา บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ ในหมวดธุรกิจการแพทย์ กรณีศึกษา บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) มีกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

การทบทวนวรรณกรรม

หลักการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental Analysis) หมายถึง กระบวนการในการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและอาจมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดของกิจการ หลักในการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน แบบ Top-Down มีแนวคิดในการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาวะเศรษฐกิจ ภาวะอุตสาหกรรม และผลการดำเนินงานของธุรกิจ(ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ประกอบการ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564: 119-120)

แนวคิดในการประเมินมูลค่า การประเมินมูลค่าของสินทรัพย์เป็นหัวใจสำคัญของการลงทุน การประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ด้วยการประมาณการกระแสเงินสดที่จะเกิดขึ้น และประมาณการอัตราคิดลดที่จะใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน ผู้ประเมินมูลค่าต้องนำกระแสเงินสดทั้งหมดที่เกิดขึ้นไปใช้ในการคำนวณ หลักทั่วไปของการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์จึงเป็นการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเลือกใช้วิธีการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญที่เหมาะสมและมีความสำคัญมากต่อการประเมินราคาที่ถูกต้อง (ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ประกอบการ บิชาชีพ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ,2564: 319-343)

กุลนิษฐ์ ศักดิ์จิรพาพงษ์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อดัชนีราคาหมวดธุรกิจการแพทย์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่มี

ผลต่อดัชนีราคา หมวดธุรกิจการแพทย์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน อัตราเงินเฟ้อ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีการสร้างสมการถดถอยเชิงเส้น ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาหลักทรัพย์ หมวดธุรกิจการแพทย์ ได้แก่ ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ไม่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาหลักทรัพย์ หมวดธุรกิจการแพทย์ ได้แก่ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนอัตราเงินเฟ้อ และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ

ชญานิศา ศุภอักษรและคณะ (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลและบริการด้านสุขภาพที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลและบริการด้านสุขภาพที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และนักลงทุน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลงบการเงินและราคาหุ้น ณ สิ้นไตรมาสของบริษัทกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลและบริการด้านสุขภาพที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 14 บริษัท ซึ่งเป็นข้อมูลทศวรรษ ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2555 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี 2560 จำนวนทั้งสิ้น 20 ไตรมาส และแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักลงทุนเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างของราคาหุ้นของบริษัทกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลและบริการด้านสุขภาพ ผลการศึกษา พบว่า อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายได้ (NPM) และอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อยอดขายได้ (OIM) ไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนต่างราคาหุ้นของบริษัทได้ ยกเว้น บริษัทเชียงใหม่รวมธุรกิจการแพทย์ จำกัด (มหาชน) ที่ ROA ROENPM และ OIM มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้น

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในหมวดธุรกิจการแพทย์ (Health) จำนวน 22 บริษัท

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ในหมวดธุรกิจการแพทย์ (Health) ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 บริษัท ได้แก่ บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) 2) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาภายในประเทศไทย (Number of Tourists) 3) อัตราเงินเฟ้อ (Inflation) และ 4) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ รายได้รวมของบริษัทฯ (Total Revenue)

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2556 ถึงไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2565 จำนวน 40 ไตรมาส กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 1 บริษัท ได้แก่ บริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ ข้อมูลเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูลเว็บไซต์ของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1 One Report) วารสารทางการเงิน และแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในรูปของสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้การอธิบายด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้โปรแกรม Gretl (Gnu Regression Econometrics and Time-series Library; Gretl) ซึ่งเป็นโปรแกรมวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ ด้วยวิธีการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) การนำข้อมูลสถิติมาใช้ในการศึกษาใช้ข้อมูลในรูปของอัตราการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ค่าที่ได้มีความสอดคล้องกัน เนื่องจากหน่วยในการเก็บข้อมูลของแต่ละตัวแปร มีหน่วยที่แตกต่างกัน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ตัวแปรที่ต้องการนำมาใช้ในการวิเคราะห์} = \frac{\text{ข้อมูลในไตรมาสใหม่}}{\text{ข้อมูลในไตรมาสก่อนหน้า}} - 1$$

ตารางที่ 1 สมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	สัญลักษณ์	ทิศทางความสัมพันธ์
1	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	lnGDP1	-
2	จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาภายในประเทศไทย	lnNumberoftourist1	+
3	อัตราเงินเฟ้อ	Inflation 1	-
4	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ROE 1	+

จากตารางที่ 1 เป็นการตั้งสมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และอัตราเงินเฟ้อ มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้รวมของบริษัทฯ ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาภายในประเทศและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายได้รวมของบริษัท

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

$$\ln TR1 = a + \beta_1 \ln GDP1 + \beta_2 \ln Numberoftourist1 + \beta_3 Inflation1 + \beta_4 ROE1$$

โดยที่

$\ln TR1$ = อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัท ในหมวดธุรกิจการแพทย์
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

a = ค่าคงที่

β = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

$\ln GDP1$ = อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

lnNumberoftourist1 = อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย

Inflation 1 = อัตราเงินเฟ้อ

ROE 1 = อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

นำค่าที่ได้จากสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) มาพยากรณ์และประเมินมูลค่าบริษัทด้วยวิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flows: DCF) และวิธี Multiple Comparable

ผลการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้การอธิบายด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ตัวแปร	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std. Dev.
TR	0.0010	0.0008	0.0279	-0.0244	0.0072
GDP	0.0003	0.0002	0.0032	-0.0054	0.0015
Number of Tourists	-0.0141	0.0031	0.1883	-1.0000	0.1654
Inflation	0.1134	-0.2083	25.300	-7.8025	4.4643
ROE	-0.5479	-0.0473	4.6091	-86.500	7.0304

ที่มา : การคำนวณ

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในครั้งนี้ประกอบด้วย จากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษานำข้อมูลมาประมวลผลและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พบว่า

ด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัท (TR1) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 0.0010 ค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ที่ 0.0008 ค่าสูงสุด (Maximum) อยู่ที่ 0.0279 ค่าต่ำสุด (Minimum) อยู่ที่ (0.0244) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อยู่ที่ 0.0072 ตามลำดับ

ด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP1) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 0.0003 ค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ที่ 0.0002 ค่าสูงสุด (Maximum) อยู่ที่ 0.0032 ค่าต่ำสุด (Minimum) อยู่ที่ (0.0054) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อยู่ที่ 0.0015 ตามลำดับ

ด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย (Number of Tourists1) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ (0.0141) ค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ที่ 0.0031 ค่าสูงสุด (Maximum) อยู่ที่ 0.1883 ค่าต่ำสุด (Minimum) อยู่ที่ (1.0000) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อยู่ที่ 0.1654 ตามลำดับ

ด้านเงินเฟ้อ (Inflation) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ 0.1134 ค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ที่ (0.2083) ค่าสูงสุด (Maximum) อยู่ที่ 25.300 ค่าต่ำสุด (Minimum) อยู่ที่ (7.8025) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อยู่ที่ 4.4643 ตามลำดับ

ด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ย (Mean) อยู่ที่ (0.5479) ค่ามัธยฐาน (Median) อยู่ที่ (0.0473) ค่าสูงสุด (Maximum) อยู่ที่ 4.6091 ค่าต่ำสุด (Minimum) อยู่ที่ (86.500) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อยู่ที่ 7.0304 ตามลำดับ

การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ผู้ศึกษาใช้วิธีการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ด้วยโปรแกรม Gretl ดังตารางที่ 3 ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

	Coefficient	Std. error	t-ratio	p-value	
Const	0.0015	0.00059	2.514	0.0130	**
lnGDP1	-1.0577	0.52349	-2.020	0.0451	**
lnNumberoftourists	0.0176	0.00459	3.840	0.0002	***
Inflation1	2.1208e-05	0.00013	0.1681	0.8668	
ROE1	-7.8229e-05	8.1032e-05	-0.9654	0.3359	

,* ระดับนัยสำคัญที่น้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 3 ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 2 ใน 4 ตัวที่ส่งผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(lnGDP1)และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (lnNumberoftourist1) หลังจากนั้นนำตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ โดยไม่นำตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทมาใช้สามารถเขียนเป็นสมการ ดังนี้

$$\ln TR1 = 0.0015 - 1.0577(\ln GDP1) + 0.0176 (\ln Numberoftourists1)$$

จากสมการข้างต้นสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม ดังนี้

อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (lnGDP1) มีค่า p-value = 0.0451 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 บอกให้ทราบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ หรือ เมื่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ เปลี่ยนแปลงไป (1.0577) หน่วย ในทิศทางตรงกันข้าม

อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (lnNumberoftourist1) มีค่า p-value = 0.0002 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 บอกให้ทราบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในประเทศไทย มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ หรือ เมื่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในประเทศไทย เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ เปลี่ยนแปลงไป 0.0176 หน่วย ในทิศทางเดียวกัน

ดังนั้นสรุปผลการศึกษา ได้ว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (lnGDP1) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (lnNumberoftourists) ส่วนเงินเฟ้อ(Inflation1)และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE1) ไม่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังตารางที่ 4 ตารางที่ 4 ผลสรุปค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	สมมติฐาน
lnGDP1	-1.0577 **	✓
lnNumberoftourist1	0.0176 ***	✓
Inflation 1	-	-
ROE 1	-	-

หมายเหตุ

,* หมายถึง ระดับนัยสำคัญ 0.05

✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

- หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯตรงตามสมมติฐาน คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (lnGDP1) ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ อยู่ที่ (1.0577)และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (lnNumberoftourists)ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ อยู่ที่0.0176

จากการศึกษาข้อมูลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2566 การประมาณการแนวโน้มเศรษฐกิจประเมิน ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2566 ธนาคารแห่งประเทศไทย คาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจไทยว่ามีแนวโน้มขยายตัวในปี 2566 อยู่ที่ร้อยละ 3.6 และในปี 2567 อยู่ที่ร้อยละ 3.8 โดยทางธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ปี 2562 เป็นปีฐาน และในปี 2568-2570 ผู้ศึกษาจึงอ้างอิงแนวโน้มอัตราการขยายตัวเดียวกันกับปี 2567 คือ ร้อยละ 3.8 และจากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ไตรมาสที่ 4 ของปี 2565 จำนวน 5,465,000 คน ในขณะที่ไตรมาสที่ 1 ปี 2566 มีจำนวน 6,477,538 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 ดังนั้นผู้ศึกษาจึงอ้างอิงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยว ในไตรมาสที่ 2-4 ปี 2566 เป็นตัวเลขเดียวกันกับไตรมาสที่ 1 ปี 2566 และในปี 2567-2570 จะใช้ตัวเลขจากการประมาณการเพิ่มขึ้นอีก 10% จากปี 2566 และนำข้อมูลที่ได้มาทำการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯในอีก 5 ปีข้างหน้า ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ 5 ปี ข้างหน้า

ลำดับ ที่	ปี พ.ศ.	GDP	Number of Tourists	TR Growth	FC*TR	TR
0	2565					92,975,753,839.00
1	2566	0.0090	0.0475	0.0018	93,144,662,891.00	
2	2567	0.0095	0.0725	0.0022	93,352,175,228.22	
3	2568	0.0095	0.0725	0.0022	93,560,149,871.80	
4	2569	0.0095	0.0725	0.0022	93,768,587,851.70	
5	2570	0.0095	0.0725	0.0022	93,977,490,200.14	

ที่มา: การคำนวณ

หมายเหตุ : FC หมายถึง การพยากรณ์หรือการ Forecast

จากตารางที่ 5 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (lnGDP1) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (lnNumberoftourists) และส่งผลให้การประมาณการรายได้รวมของบริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) ในปี 2566-2570 มีอัตราที่เพิ่มขึ้นจาก ปี 2565 ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากตารางที่ 1-5 มาประเมินมูลค่าของบริษัทฯ เพื่อให้ทราบถึงมูลค่าหุ้นสามัญที่แท้จริง ดังนี้

การประเมินมูลค่าหุ้นแบบที่ 1 โดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสด (Discounted CashFlow : DCF) สามารถแสดงค่าได้ดังตารางที่ 1-6 โดยใช้สูตร

กระแสเงินสดอิสระของกิจการ (FCFF) = EBIT (1-อัตราภาษี) + ค่าเสื่อมราคา

- เงินลงทุนทุนในสินทรัพย์ถาวร (Fixed capital)

- เงินลงทุนหมุนเวียน (Working capital)

ตารางที่ 6 ผลการประเมินมูลค่าบริษัทโดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสด

คำนวณหา	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
FCFF	2566	2567	2568	2569	2570
EBIT	17,144,537,273	17,060,599,524	17,098,607,980	17,136,701,114	17,174,879,114

คำนวณหา	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
FCFF	2566	2567	2568	2569	2570
TAX (20% ของ EBIT)	3,428,907,455	3,412,119,905	3,419,721,596	3,427,340,223	3,434,975,823
NOPAT	13,715,629,818	13,648,479,619	13,678,886,384	13,709,360,891	13,739,903,291
ค่าเสื่อม	7,921,335,743	10,546,466,408	14,041,565,376	18,694,940,142	24,890,443,305
CAPEX	(82,102,110)	(91,758,826)	(91,789,465)	(91,819,979)	(91,850,370)
NWC	(30,968,832)	(39,388,177)	(39,501,528)	(39,615,160)	(39,729,073)
FCFF	21,523,894,618	24,063,799,025	27,589,160,768	32,272,865,894	38,498,767,152

ที่มา : การคำนวณ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้หาค่า WACC หรือค่า r ที่ใช้ในการแทนค่าในสมการด้านล่าง จากเว็บไซต์ของ Bloomberg ห้องสมุดมารวย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ณ วันที่ 27 มิถุนายน 66) ซึ่งมีค่า WACC เท่ากับ 9.40% หาค่าอัตราดอกเบี้ยโต (g) จากสูตร $((\text{กำไรสุทธิปี 2566} / \text{กำไรสุทธิปี 2565}) - 1) \times 100$

$g = (13,278,310,374 / 13,254,231,412) - 1 \times 100$ และหาค่า Terminal value จากสูตร

$$\begin{aligned}
 \text{Terminal Value} &= \frac{\text{FCFF} (1+g)}{\text{WACC} - g} \\
 &= \frac{38,498,767,152 (1+0.182\%)}{9.40\% - 0.182\%} \\
 &= 418,406,464,112
 \end{aligned}$$

ดำเนินการหามูลค่าบริษัท (Firm value) ด้วยการนำค่ากระแสเงินสดอิสระของบริษัท (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) ในแต่ละปีและค่า Terminal Value ไปแทนค่าในสมการ ดังนี้

$$\text{DCF} = \text{CF}_1 + \text{CF}_2 + \dots + \text{CF}_n + \text{Terminal Value}$$

~ ~ ~

$$\begin{aligned}
 & \frac{1}{(1+r)^1} \quad \frac{1}{(1+(1+r))^2} \quad \frac{1}{(1+r)^n} \quad \frac{1}{(1+r)^n} \\
 & \text{แทนค่าลงในสมการ} \\
 DCF = & \frac{4,618}{(1+9.40\%)^1} + \frac{24,063,799,025}{(1+9.40\%)^2} + \frac{27,589,160,768}{(1+9.40\%)^3} \\
 & + \frac{32,272,865,894}{(1+9.40\%)^4} + \frac{38,498,767,152}{(1+9.40\%)^5} + \frac{418,406,464,112}{(1+9.40\%)^5} \\
 = & 374,949,878,421
 \end{aligned}$$

เมื่อได้มูลค่าบริษัท(Firm value) เท่ากับ 374,949,878,421 บาท ผู้ศึกษาได้ทำการคำนวณหา
มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น} = \text{มูลค่ากิจการ} - \text{หนี้สินทั้งหมดของบริษัทฯ} \\
 = & 374,949,878,421 - 47,75,390,522 = 327,074,487,899
 \end{aligned}$$

ทั้งนี้ผู้ศึกษาใช้หนี้สินทั้งหมดของบริษัทฯ ปี 2566 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์งบแสดง
ฐานะการเงินของบริษัทฯจากนั้นนำมาหามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท โดยคำนวณจากสูตร

$$\begin{aligned}
 & \text{มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท} = \text{มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น} / \text{จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด} \\
 = & 327,074,487,899 / 15,892,001,895 = 20.58 \text{ บาทต่อหุ้น}
 \end{aligned}$$

จากผลการประเมินมูลค่าบริษัทด้วยวิธีที่ 1 การคิดลดกระแสเงินสด บอกให้ทราบว่ามูลค่าหุ้น
สามัญของบริษัทฯที่แท้จริงของบริษัท เท่ากับ 20.58 บาทต่อหุ้น

การประเมินมูลค่าของบริษัทแบบที่ 2 โดยใช้วิธี Multiple Comparable โดยการหาค่าเฉลี่ย
ของอัตราส่วน ประกอบด้วย ราคาหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E) ราคาต่อหุ้นทางบัญชี (P/BV) มูลค่าของ
กิจการเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ย ภาษี (EV/EBITDA)ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E) ราคาต่อหุ้นทางบัญชี (P/BV) และ
กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ย ภาษี (EV/EBITDA)

	BH	BCH	RAM	Average
P/E	42.13	9.74	18.39	23.42

P/BV	9.33	4.19	3.46	5.66
EV/EBITDA	23.81	10.64	20.12	18.19

ที่มา : ข้อมูลภายใน บริษัทหลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด (มหาชน)

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น(P/E) อยู่ที่ 23.42 ราคาต่อหุ้นทางบัญชี (P/BV) อยู่ที่ 5.66 และมูลค่าของกิจการเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ย ภาษี (EV/EBITDA) อยู่ที่ 18.19 หลังจากนั้นผู้ศึกษาทำการคำนวณหาคำกำไรต่อหุ้น (Earning Pre Share : EPS), มูลค่าหุ้นตามบัญชีต่อหุ้น (Book value Per share) และEBITDA ด้วยวิธี Multiple Comparableแสดงผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงผลการคำนวณการประเมินมูลค่าบริษัทฯ ด้วยวิธี Multiple Comparable

Company variable	BDMS	Relative Ratio	Average	Estimates Stock value
Earning per share	0.79	P/E	23.42	18.50
Book value per share	5.41	P/BV	5.66	30.62
EBITDA	1.08	EV/EBITDA	18.19	19.64
Mean				22.92

ที่มา : แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 2565 (56-1 One Report บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน))

จากตารางที่ 8 พบว่ามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ อยู่ระหว่าง 18.50 ถึง 30.62 บาทต่อหุ้น โดยที่มีมูลค่าหุ้นของบริษัทฯ ที่ประเมินด้วยวิธี Multiple Comparable เท่ากับ 22.92 บาทต่อหุ้น

อภิปรายผล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาทั้งการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว ที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ และการประเมินมูลค่าของบริษัท อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ประกอบด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย (Number of Tourists) ส่วนอัตราเงินเฟ้อและผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ไม่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชัยญานิสรา ศุภอักษรและคณะ (2562)

2. การประเมินมูลค่าบริษัท ประกอบด้วย

2.1 วิธีคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) ผลที่ได้ คือ มูลค่าหุ้นสามัญ มีค่าเท่ากับ 20.58 บาทต่อหุ้น

2.2 วิธี Multiple Comparable โดยการหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน ประกอบด้วย ราคาหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E) ราคาต่อหุ้นทางบัญชี (P/BV) มูลค่าของกิจการเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ยภาษี (EV/EBITDA) ผลการคำนวณ พบว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ อยู่ที่ 18.50 ถึง 30.62 บาทต่อหุ้น โดยที่มีมูลค่าหุ้นสามัญเฉลี่ย เท่ากับ 22.92 บาทต่อหุ้น

ทั้งนี้ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการประเมินมูลค่าบริษัทด้วยวิธีที่ต่างกัน ส่งผลมูลค่าหุ้นสามัญที่ได้จากการประเมินมีความแตกต่างกัน ซึ่งการประเมินมูลค่าหุ้นด้วยวิธีคิดลดกระแสเงินสด (DCF) เป็นวิธีที่ยากและซับซ้อนแต่มีความถูกต้องและแม่นยำกว่าวิธี Multiple Comparable มาก และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลด้านราคาจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์ (<https://www.set.or.th/> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2566) พบว่าราคาปิดของหุ้น BDMS ราคาอยู่ที่ 26.75 บาทต่อหุ้น ในขณะที่ผลการประเมินมูลค่าหุ้นด้วยวิธี DCF อยู่ที่ 20.58 บาทต่อหุ้น และวิธี Multiple Comparable อยู่ที่ 22.92 บาทต่อหุ้น แสดงให้ทราบว่าหุ้น BDMS นั้น Over Value กล่าวคือ ราคาตลาดของหุ้นนั้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่ประเมินได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยนี้สามารถนำวิธีการวิเคราะห์และนำผลที่ได้มาใช้ในการตัดสินใจการลงทุนได้ ดังนั้นผู้ที่สนใจจะลงทุนหรือสร้าง Passive Income จากหุ้น ควรศึกษาถึงลักษณะของธุรกิจ งบการเงินของบริษัทนั้นๆ ก่อนตัดสินใจลงทุน การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญจะทำให้ทราบถึงมูลค่าที่แท้จริงของราคาหุ้น และสามารถเทียบกับราคาหุ้นในตลาดได้เป็นอย่างดี ว่าหลักทรัพย์หรือหุ้นสามัญที่กำลังสนใจเมื่อทำการ

ประเมินมูลค่าแล้ว เทียบกับราคาตลาด ณ ขณะนั้น เป็นแบบ Over Value, Under Value หรือ Fair Value เพื่อช่วยการตัดสินใจในการลงทุนที่ดีขึ้น

2.สามารถนำแนวคิดการวิเคราะห์หลักทรัพย์จากงานวิจัยนี้ไปเปรียบเทียบกับวิเคราะห์หลักทรัพย์ในธุรกิจอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.จำนวนข้อมูลบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่นำมาทำการวิเคราะห์ร่วมค่อนข้างน้อย หากมีผู้ทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าวในภายหลัง แนะนำให้นำข้อมูลจากบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น

2. ควรใช้วิธีในการประเมินมูลค่ากิจการหลายๆ วิธี เพื่อเพิ่มความแม่นยำให้มากยิ่งขึ้น

3. ควรเพิ่มปัจจัยภายในบริษัทที่เป็นตัวแปรอิสระในแบบจำลอง เช่น Occupancy Rate ของเตียงคนไข้ เข้ามาใช้ในแบบจำลอง

เอกสารอ้างอิง

กุลนิษฐ์ ศักดิ์จิรพาพงษ์. (2560). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อดัชนีราคาหมวดธุรกิจ

การแพทย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ

มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2566. เข้าถึงได้จาก

<https://searchlib.utcc.ac.th/library/online/thesis/300647.pdf>

ข้อมูลด้านราคา สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2566 เข้าถึงได้จาก : <https://www.set.or.th>

จับตาปี 2565 ไทยสู่ “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” เปลี่ยน “ภาระ” เป็น “พลัง” สืบค้นเมื่อวันที่ 4

พฤษภาคม 2566 เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/news/local/2277535>

ชัยญานิตา ศุภอักษรและคณะ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับ

อัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลและบริการด้านสุขภาพที่

จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสาร อัล-อีกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.

ปีที่ 9 ฉบับที่ 17 (มกราคม-มิถุนายน 2562), หน้า 29-43.

แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 2565.56-1 One Report บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด

(มหาชน). กรุงเทพมหานคร.

ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ประกอบการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2564. หลักการวิเคราะห์

ปัจจัยพื้นฐาน. หน้าที่ 119-120. กรุงเทพมหานคร:บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด.
ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ประกอบการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). แนวคิดในการประเมิน
มูลค่า. หน้าที่ 319-343. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด.

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

Securities analysis : A case study of Kasikorn Bank public
company limited

ณัฐนันท์ เม็ดโท

นักศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน (aMBA) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

E-mail: nattanan2205@gmail.com

Nattanan Meadto

Student of Master of Business Administration Program (aMBA), University of the
Thai Chamber of Commerce

ภูษิต วงศ์หล่อสายชล

ผู้อำนวยการหลักสูตร aMBAและอาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย

E-mail: drphusit@gmail.com

Phusit Wonglorsaichon

Director of aMBA Program and Lecturer in Finance Faculty of Business
Administration University of the Thai Chamber of Commerce

รับเข้า: 17 ตุลาคม 2566 แก้ไข: 6 พฤศจิกายน 2566 ตอรับ: 13 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าของหลักทรัพย์ KBANK 2) พยากรณ์ผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และอัตราส่วนทางการเงินของบริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และ 3) ประเมินมูลค่ากิจการของ บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โดยใช้วิธีสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS)

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อรายได้รวมของ บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เท่ากับ 0.6665และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขึ้นดี (Loan interest)

เท่ากับ (0.1639) นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ,0.01 โดยผลการประเมินมูลค่าบริษัทฯ วิธีที่ 1. ใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสดอิสระ (Discount Cash Flow) หรือ DCF โดยได้มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท เท่ากับ 17.41 บาทต่อหุ้น วิธีที่ 2. การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือ เท่ากับ 24.67 บาท/หุ้น และวิธีที่ 3. Multiple Comparable เท่ากับ 25.87 บาทต่อหุ้น โดยวิธีที่มีความเหมาะสมในการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ คือ วิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) เนื่องจากเป็นวิธีที่สะท้อนถึงศักยภาพ และความสามารถในการดำเนินธุรกิจที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการเติบโตได้ในอนาคต ดังนั้นมูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท KBANK ที่เหมาะสมเท่ากับ 17.41 – 24.67 บาทต่อหุ้น

คำสำคัญ: การวิเคราะห์หลักทรัพย์ การคิดลดกระแสเงินสด ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

Abstract

The objective is to study variables that affect the value of KBANK securities. Use relevant variables to forecast operating results. financial status and the company's ratio from 2023-2027 and evaluate the company's business value. The factors that are studied include gross domestic product (GDP), exchange rate, inflation, maximum loan interest rate, and weighted average fixed deposit interest rate. Rates) Important ratios of average Thai commercial banks include loans to deposits (L/D Ratio), net interest income to average interest-earning assets (per year) (NIM), and non-performing loans (NPL).) to extend the loan that affects the total income of Kasikorn Bank Public Company Limited. By using the Multiple Linear Regression method using the Ordinary Least Square (OLS) method.

From the study, it was found that the factors that affect the total income of Kasikorn Bank Public Company Limited are gross domestic product (GDP) and prime loan interest rate (GDP) equal to 0.6665 (Loan interest) equal to (0.1639). Statistical significance at confidence level 0.05,0.01 The results of the valuation of the company, Method 1. Using the Discount Cash Flow method or DCF, obtained the value of the

company's common shares equal to 17.41 baht per share. Method 2. Valuation of the common shares using the residual profit method. equal to 24.67 baht/share and method 3. Multiple Comparable equal to 25.87 baht per share. The appropriate method for evaluating the value of the Company's common shares is the Discounted Cash Flow (DCF) method because it reflects the potential. and the ability to conduct business that may change or has future growth Therefore, the appropriate value of KBANK's common shares is equal to 17.41 - 24.67 baht per share.

Keywords: Securities analysis, Discounted cash flow, Kasikorn Bank Public Company Limited.

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีความต้องการเงินลงทุนเพื่อโครงสร้างพื้นฐาน ต่าง ๆ ของประเทศ ตลอดจนเงินลงทุนเพื่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจอื่นๆ ในขณะที่ปริมาณเงินออมยังไม่เพียงพออาจจะด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น แรงจูงใจผลตอบแทนในการออมหรือทางเลือกในการออมขาดความน่าสนใจ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ตลาดทุน (Capital Market) ซึ่งเป็นแหล่งระดมทุนสำคัญที่เข้ามามีบทบาทในการระดมทุนจากประชาชน หรือเป็นอีกทางเลือกในการเลือกลงทุนของผู้ที่สนใจในการประเมินผลตอบแทนบนพื้นฐานความเสี่ยง โดยตลาดทุนในฐานะเป็นแหล่งระดมทุนระยะยาวเกินกว่า 1 ปี เป็นสื่อกลางในการจัดสรรเงินลงทุนจากนักลงทุนให้แก่ผู้ต้องการเงินลงทุนผ่านการออกหลักทรัพย์ใหม่ โดยผู้ที่ต้องการเงินลงทุนจากผู้ลงทุนด้วยการออกและเสนอขายหลักทรัพย์ ซึ่งหลักทรัพย์นั้นอาจจะมาในรูปแบบของตราสารทุน เช่น หุ้น หุ้นกู้ ตราสารในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้ลงทุนสามารถดูภาพรวมการซื้อขายของหุ้นทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้จาก ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET INDEX) ซึ่งเป็นดัชนีที่สะท้อนการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ทั้งหมด (Composite Index) โดยแบ่งตามการจดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนเพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนเห็นภาพการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นในรายละเอียดมากขึ้น ดังนี้

1. ดัชนีราคาในกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group Index) เป็นดัชนีราคาหลักทรัพย์ที่ใช้สะท้อนการเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์ที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมเดียวกัน

2. ดัชนีราคาขายหมวดธุรกิจ (Sector Index) เป็นดัชนีราคาหลักทรัพย์ที่ใช้สะท้อนการเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์ที่มีพื้นฐาน (Fundamental) เดียวกัน

ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แบ่งโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม ออกเป็น 8 กลุ่ม และหมวดธุรกิจ 28 หมวด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

กลุ่มหลักทรัพย์ที่น่าสนใจมากสำหรับนักลงทุนกลุ่มต่างๆ คือกลุ่มธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากกลุ่มธุรกิจอื่นๆ ที่ขับเคลื่อนในระบบต้องมีเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งแหล่งเงินทุนที่สำคัญและใหญ่ที่สุดของประเทศคือธนาคารพาณิชย์ จึงมีนักลงทุนสนใจลงทุนในธุรกิจกลุ่มธนาคารพาณิชย์ เป็นอันดับต้นๆ และจากการจัดอันดับของธนาคารพาณิชย์ ในปี 2565 ธนาคารกสิกรไทยมีผลประกอบการยอดเยี่ยมและสร้างความโดดเด่นทางธุรกิจ สามารถทำกำไรได้เป็นอันดับที่ 1 จากข้อมูลวารสารการเงินธนาคารได้แชมป์ธนาคารแห่งปี Bank of The Year 2022 ของกลุ่มธนาคารทั้งหมด ทั้งนี้จะเห็นว่า ธนาคารกสิกรไทยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการที่ดีเสมอมา โดยจากประวัติธนาคารกสิกรไทยเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2488ทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท โดยดำเนินธุรกิจมากกว่า 70 ปี และเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ชื่อ ธนาคารกสิกรไทยจำกัด (มหาชน) (“ธนาคาร”)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าของหลักทรัพย์ KBANK
2. เพื่อพยากรณ์ผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และอัตราส่วนทางการเงินของบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
3. เพื่อประเมินมูลค่ากิจการของ บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ศึกษานำข้อมูลภาพรวมและผลการดำเนินงาน บริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ระยะเวลา 5 ปี เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561 ถึง ปี พ.ศ. 2565 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตและปัจจัยที่อาจจะส่งผลกระทบต่อกิจการ ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อนำมาประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ในอนาคตจากนั้นทำการวิเคราะห์และพยากรณ์ข้อมูล ผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน กระแสเงินสด และอัตราส่วนทางการเงิน ย้อนหลัง 5 ปี วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนโอกาส และความเสี่ยง

ของบริษัทฯ และดำเนินการหาตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีสมการถดถอยเชิงซ้อน(Multiple Regression) เพื่อพยากรณ์ผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และอัตราส่วนทางการเงิน ในปี 2566 – 2570 และทำการประเมินมูลค่าบริษัท ด้วย 3 วิธี ได้แก่ 1.การประเมินหุ้นสามัญด้วยวิธีคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow หรือ DCF) 2.การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือ(Residual valuation method) และ 3.การประเมินมูลค่าหุ้นวิธี Multiple Comparable นำผลการประเมินราคาหุ้นนำมาสรุปผลจากการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ฐิติวิษฐ์ รวีพรสุรชต์, 2557 ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้วิธีการทดสอบและค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดด้วยข้อมูลอนุกรมเวลา พบว่า ปัจจัยเศรษฐกิจได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และดัชนีราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ มีผลต่อราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ดุลการค้านั้นมีนัยสำคัญต่อราคาหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

รัตนารณ แชนห์ลีและสุมาลย์ ปานคำ, 2564 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รูปแบบของการศึกษาแบบเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิอนุกรมเวลาแบบรายเดือน ระหว่างเดือนมกราคม 2554 ถึงเดือนธันวาคม 2563 รวมระยะเวลา 120 เดือน หาค่าสัมประสิทธิ์และตัวแปรอิสระแต่ละตัวทำสมการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐต่อบาทไทย ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราเงินเฟ้อ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

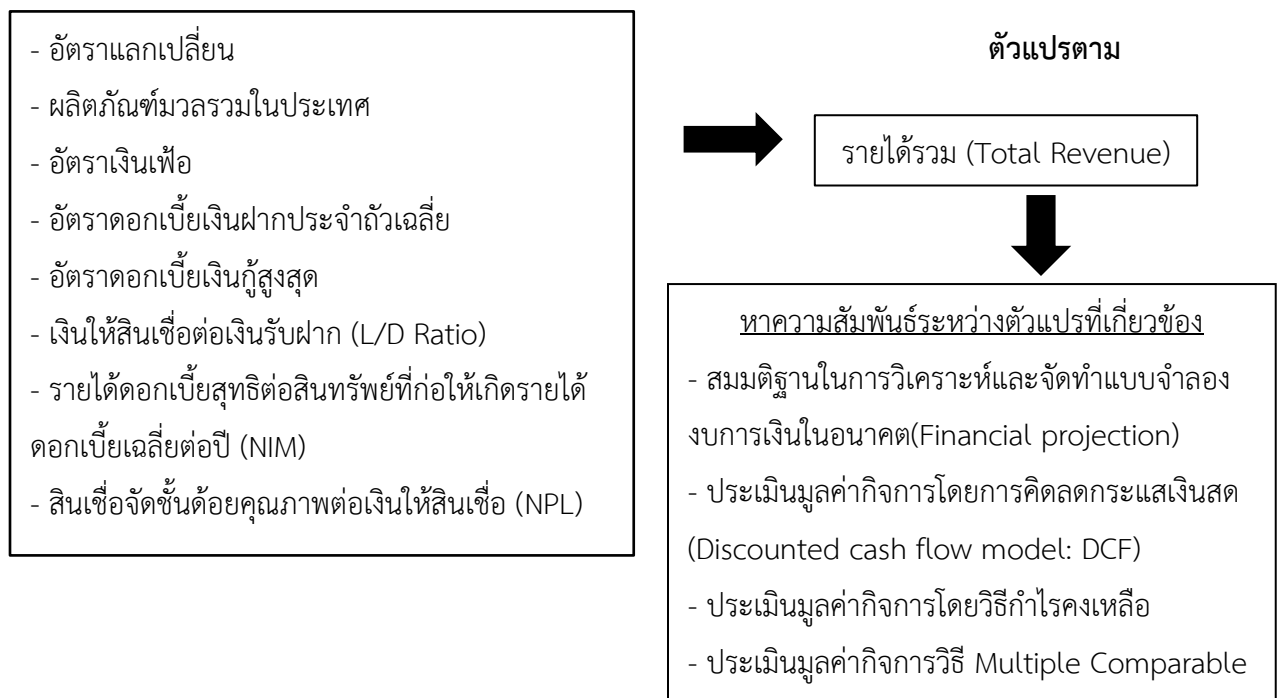
มนัสวี เหมาคมและพันธิตรา ปัทมานนท์, 2560 ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหุ้นธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ อัตราเงินเฟ้อมีผลต่อราคาหุ้นของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประเมินมูลค่าของอัตราส่วนทางการเงิน ราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี โดยใช้แบบจำลองของ Ohlsonในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึงปี พ.ศ. 2563

(ระยะเวลาการศึกษาทั้งสิ้น 15 ปี) พบว่า แบบจำลองสามารถอธิบายตัวแปรที่ส่งผลต่ออัตราส่วนราคาต่อมูลค่าตามบัญชี(P/BV Ratio) อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ (P/E Ratio) และการคาดการณ์อัตราส่วนราคาต่อกำไรสุทธิ(Forward P/E Ratio) โดยกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการประเมินมูลค่า เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับตัวอัตราส่วนทางการเงิน

นันทินี อีรัมย์คล, 2563 ศึกษาความมีคุณค่าของข้อมูลกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานของธนาคาร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งหมด 11 ธนาคาร ตั้งแต่ปี 2544 – 2562 พบว่ากระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานของธนาคารในปัจจุบันมีคุณค่าในการพยากรณ์กำไรในอนาคต และมีคุณค่าในการประเมินมูลค่าของกิจการ โดยกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและรายการคงค้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับกำไร (ขาดทุน) ในอนาคตและราคาหลักทรัพย์ ขณะที่การกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ดังนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ของ บริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด
ดังนี้

วิธีการวิจัย

ผู้ศึกษาทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โดยมีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ ข้อมูลเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูลเว็บไซต์ของบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1 One Report) ข้อมูลเผยแพร่ บทความ วารสารทางการเงิน รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าผ่านเอกสารงานวิจัย บทความ และแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยทางอินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของบริษัท ด้วย PESTEL Analysis Five Force Model และ SWOT Analysis และออกมาเป็น Business Model

ขั้นตอนที่ 3 ทำการประเมินมูลค่าบริษัท โดยการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ด้วยการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูลงบการเงินจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) ของบริษัทและประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Gretl (Gnu Regression Econometrics, and Time-series Library; Gretl) ด้วยวิธีการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) และนำข้อมูลมาใช้ในการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทในอีก 5 ปีข้างหน้า และประเมินมูลค่าบริษัท ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังแสดงในตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 สมมติฐานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	ชื่อย่อ	ทิศทางความสัมพันธ์
1.	อัตราแลกเปลี่ยน	Exchange rate	+
2.	ผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ	GDP	+
3.	อัตราเงินเฟ้อ	Inflation	+
4.	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ย	Deposit interest	+

5.	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดี	Loan interest	-
6.	สินเชื่อจัดชั้นด้อยคุณภาพ	NPL	-
7.	เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก	L/D Ratio	+
8.	รายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเฉลี่ย(ต่อปี)	NIM	+

ผู้ศึกษานำข้อมูลจากที่ศึกษามารวบรวมและทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (y) ดังนี้

$$Y = \beta_1 + \beta_2x_1 + \beta_3x_2 + \beta_4x_3 + \beta_5x_4 + \beta_6x_5 + \beta_7x_6 + \beta_8x_7 + \beta_9x_8$$

โดยกำหนด a หมายถึง ค่าคงที่

β หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

x_1 หมายถึง อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rate USD)

x_2 หมายถึง GDP

x_3 หมายถึง อัตราเงินเฟ้อ

x_4 หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ย

x_5 หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ชั้นดี

x_6 หมายถึง สินเชื่อจัดชั้นด้อยคุณภาพ (NPL)

x_7 หมายถึง เงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก (L/D Ratio)

x_8 หมายถึง รายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ดอกเบี้ยเฉลี่ย(ต่อปี) (NIM)

ผลการวิจัย

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของบริษัท ด้วย PESTEL Analysis Five Force Model และ SWOT Analysis ออกมาในรูปของ Business Model ของบริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ดังนี้

Brandบริษัทได้ใช้สัญลักษณ์ K และใช้สีเขียว ภายใต้ประโยค บริการทุกระดับประทับใจ
ทรัพยากรที่สำคัญ

Key Activities ได้แก่ การพัฒนา Digital banking พันธมิตรร่วมลงทุน วิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า
ประชาสัมพันธ์สร้างแบรนด์ ลงทุนในโครงการฟินเทค สร้างและขยายฐานข้อมูลลูกค้า ลงทุนใน
ต่างประเทศ

Key Partner ได้แก่ Line พันธมิตรฟินเทค พันธมิตรร้านค้าที่เป็นส่วนลดต่าง ๆ Platform
E-commerce พันธมิตรยักษ์ใหญ่ Ecosystem กับคนไทย เช่น grab Facebook line Shopee
Lazada Startup company ธนาคารต่างประเทศ ผู้ร่วมทุนของธนาคาร

Key Resources ได้แก่ เงินทุน ฐานข้อมูลผู้ฝากเงิน Social & Application Website ระบบการ
วิเคราะห์ควบคุมการปล่อยสินเชื่อแบรนด์ที่มีความน่าเชื่อถือ Big data customer

Value Proposition ได้แก่ เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับบุคคลและผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ทาง
การเงิน (สินเชื่อ การประกันการลงทุน) การทำธุรกรรมทางการเงินทั้งธนาคารและ Mobile Banking
LineBk ช่องทางการเงินแก่ Underbanked บริการด้านการนำเข้าส่งออก การโอนเงินระหว่างประเทศ
เป็นโบรคเกอร์ตลาดหลักทรัพย์ ดอกเบี้ยแก่ผู้รับฝาก ภาพลักษณ์และระบบที่มีความเชื่อมั่น ความสะดวก
ในการทำธุรกรรมทุกประเภท ให้บริการมากกว่าการเป็นธนาคาร

Customer Relationships ได้แก่ Mobile banking Website Call Center Contact Center
Wisdom Card K bank reward คอร์สอบรมและการพัฒนาต่าง ๆ

Customer Segments ได้แก่ บุคคลธรรมดา ธุรกิจขนาดใหญ่ ธุรกิจขนาดเล็ก SMEs
กลุ่มลูกค้า E-commerce กลุ่มลูกค้าที่เข้าถึงไม่ถึงสินเชื่อธนาคาร กลุ่มที่ประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ
กลุ่มที่ต้องการคำปรึกษาทางการเงิน กลุ่มลูกค้าที่ต้องการความสะดวกในการทำธุรกรรม

Channel ได้แก่ ธนาคาร Mobile banking Website Counter Service Social Network
บูธกิจกรรมธนาคาร Tele marketing สื่อโฆษณา

Cost ได้แก่ ต้นทุนกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน ต้นทุนเงินฝากทุก
ประเภท ต้นทุนสินไหมทดแทน ต้นทุนการประชาสัมพันธ์และการตลาดต้นทุนการบริหารจัดการ
ต้นทุนความเสี่ยงหนี้สูญต้นทุนทางการเงินต่าง ๆ (ออกตราสารหนี้ การกู้เงิน)

Revenue ได้แก่ รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้สินเชื่อบริการได้จากเบี้ยประกันรายได้จากค่าธรรมเนียมรายได้จากการทำบัตร ATMรายได้จากการบริการต่าง ๆรายได้จากการเป็นนายหน้ารายได้จากการลงทุนรายได้จากการจำหน่ายหลักทรัพย์รายได้จากการเป็นโบรกเกอร์

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยศึกษาถึงทิศทางความสัมพันธ์ ในรูปของสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)ดังตารางที่1-2

ตารางที่ 1-2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ตัวแปร	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std. Dev
Exchange rate	32.839	32.690	36.420	29.800	1.8270
LN GDP	15.148	15.165	15.330	14.960	0.10328
Inflation	2.9305	2.6450	7.8900	-0.90000	2.2039
Loan interest	9.5710	9.6300	9.6300	8.7000	0.20762
Deposit interest	1.2265	1.2900	2.4700	0.42000	0.57863
NPL	2.9310	3.0900	3.3700	2.3100	0.33435
LD ration	108.71	108.30	116.71	104.52	2.2769
NIM	2.8152	2.8350	3.0200	2.5600	0.10860
LN income	17.423	17.450	18.150	16.890	0.18162

ที่มา : การคำนวณ

จากนั้นศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ โดยใช้วิธีการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ด้วยโปรแกรม Gretlผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ที่ส่งผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ

ตารางที่ 1-3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

	Coefficient	Std. Error	t-ratio	p-value	
const	8.89647	2.11505	4.206	<0.0001	***
LN GDP	0.666488	0.119924	5.558	<0.0001	***
loan interest	-0.163918	0.0596541	-2.748	0.0066	***
R-squared	0.236766	Adjusted R-squared		0.229018	
P-value(F)	2.77e-12				

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลจากการทดสอบ Pooled OLS พบว่ามีค่า P-value(F) = 2.77e-12 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าข้อมูลทุกตัวสามารถนำไปใช้ได้กับผลการทดสอบนี้ จากการศึกษาพบว่า มีตัวแปรอิสระ 2 ตัว ที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้แก่ GDP หมายความว่า หากอัตรา GDP เพิ่มขึ้น 1% จะทำให้รายได้เพิ่มขึ้น 0.67 % และหากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมลูกค้าขึ้นดีเพิ่มขึ้น 1 % จะทำให้รายได้ลดลง 0.16 % นำตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์สร้างเป็นสมการพยากรณ์ที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ โดยไม่นำตัวแปรที่ไม่สัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ มาใช้สามารถเขียนเป็นสมการ ดังนี้

ตารางที่ 1-4 ค่าพยากรณ์ตัวแปรอิสระระหว่างปี 2566- 2570

ตัวแปรอิสระ	2566 (FC)	2567 (FC)	2568 (FC)	2569 (FC)	2570 (FC)
GDP	3.7	4.3	4.3	4.3	4.3
Loan interest	7.406	7.656	7.656	7.656	7.656

ที่มา : จากข้อมูลที่สืบค้นเพื่อพยากรณ์ในอนาคต

จากข้อมูลในตาราง 1-4 เป็นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทั้งปี ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าการเปลี่ยนแปลงในระหว่างไตรมาสตามสมการและผลลัพธ์ตามตารางที่ 4.8

$$(1 + r_2)^4 = \sqrt[4]{1 + r_y - 1}$$

จากข้อมูลการเปลี่ยนแปลงระหว่างไตรมาส ตั้งแต่ปี 2566 -2570 ในตาราง 1-4 ทำการวิเคราะห์ตามสมการโดยได้ผลลัพธ์จากนั้นผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์รายได้รวมได้ใช้สมการดังนี้

$$Income = 8.8966 + 0.6605(GDP) - 0.1639 (Loan interest)$$

จากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์มาประเมินมูลค่าบริษัท

1.วิธีคิดลดกระแสเงินสดอิสระ (Discount Cash Flow) หรือ DCF เพราะมีความสอดคล้องกับความสามารถในการดำเนินงานของกิจการ หากกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free cash flow to the firm : FCFF) เป็นกระแสเงินสดส่วนเกินที่สามารถจัดสรรให้กับเจ้าของเงินลงทุนกิจการ (ทั้งเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้น) หลังจากได้หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน(รวมภาษี) และกั้นเงินส่วนหนึ่งไว้กับการลงทุนหมุนเวียน (Working capital) และทุนถาวร (Fixed capital) โดยใช้สมการ(การวิเคราะห์การลงทุนในตราสารทุน (AISA),2564)

ผู้ศึกษาดังสมมติฐานให้ค่าเสื่อมระหว่างปี 2566-2570 มาจากสัดส่วนค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชีต่อรายการปรับกระทบกำไรจากการดำเนินงานก่อนภาษีเงินได้ เฉลี่ยตั้งแต่ปี 2561- 2565 เท่ากับ7.73% ผู้ศึกษาได้กำหนดให้เป็นค่าคงที่

เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร Fixed capitalหรือ CAPEX (Capital Expenditures) คือการลงทุนไปกับสินทรัพย์ถาวรของธนาคารกสิกรไทย จำกัด ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสมมติฐานการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีตาม จากการพยากรณ์งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ระหว่างปี 2566-2570 ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ เงินทุนหมุนเวียนหรือทุนสำรองสุทธิ (Net Working Capital : NWC) ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสมมติฐานการเปลี่ยนแปลงระหว่างปีมาจากสินทรัพย์หมุนเวียน หักด้วยหนี้สินหมุนเวียนการคำนวณกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) ดังแสดงในตารางที่ 1-5 ตารางที่1-5 คำนวณหากระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF)

จำนวนหา FCFF	คำนวณหากระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF)				
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
	2566 (FC)	2567 (FC)	2568 (FC)	2569 (FC)	2570 (FC)
EBIT	40,372,233	63,210,360	99,207,115	155,703,143	244,372,278
Tax (20%)	(8,074,447)	(12,642,072)	(19,841,423)	(31,140,629)	(48,874,456)
NOPAT	32,297,786	50,568,288	79,365,692	124,562,514	195,497,822
Depreciation	3,121	4,886	7,669	12,036	18,890
CAPEX (Capital Expenditures :CAPEX)	(3,260)	(4,935)	(4,935)	(7,471)	(21,623)
(Net Working Capital : NWC)	(170,830)	(230,847)	(134,934)	(266,969)	(387,914)
FCFF	32,120,576	50,327,620	79,218,154	124,276,038	195,069,396

ที่มา : จากการคำนวณ

ขั้นตอนต่อไปผู้ศึกษาได้คำนวณหาต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 โดยการใช้สูตร

$$WACC = \left[\left(\frac{D}{D+E} \right) k_d (1-T) \right] + \left[\left(\frac{E}{D+E} \right) k_e \right] \text{ สมการที่ 2}$$

โดย D = มูลค่าปัจจุบันตามราคาตลาด (Market Value) ของหนี้สินกิจการ
 E = มูลค่าปัจจุบันตามราคาตลาด (Market Value) ของส่วนผู้ถือหุ้นของกิจการ
 k_d = อัตราต้นทุนหนี้สินของกิจการ (Cost of debt)
 k_e = อัตราต้นทุนเงินทุนส่วนผู้ถือหุ้นของกิจการ (Cost of equity)
 T = อัตราภาษีเงินได้ (tax rate)

ค่า WACC ผู้ศึกษาทำการสืบค้นข้อมูล Bloomberg.com ณ วันที่ 27/06/2566 ของบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) = 9.80 %

$$K_e = R_f + \beta(R_m - R_f) \text{ สมการที่ 3}$$

โดยที่ K_e = อัตราผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นต้องการ
 R_f = อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ไม่มีความเสี่ยง
 R_m = อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Total Return Index)

β = อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนี

ค่า **Ke** ผู้ศึกษาทำการสืบค้นข้อมูล Bloomberg.com ณ วันที่ 27/06/2566 ของบริษัท ธนาकर กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) = 58.5 %

ธนาकर กสิกรไทย จำกัด มีได้ดำเนินธุรกิจเพียง 5 ปี ข้างหน้าเท่านั้น แต่กิจการยังคงดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องแบบไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้น จึงต้องคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุดท้าย (Terminal Value) โดยผู้ศึกษาตั้งสมมติฐานให้บริษัทฯ มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ พยากรณ์งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จระหว่างปี 2566 - 2570 มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิคงที่ เท่ากับอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิปี 2565 เทียบกับปี 2566 โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Terminal Value} = \frac{FCFF_n(1 + g)}{WACC - g} \quad \text{สมการที่ 4}$$

โดยที่ **FCFF** = กระแสเงินสดอิสระของกิจการ

WACC = อัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

g = อัตราการเติบโต คำนวณจากสูตร $\frac{\text{กำไรสุทธิปีใหม่}}{\text{กำไรสุทธิปีเก่า}} (-1) \times 100$

แทนค่าตัวแปรในสมการ **Terminal Value** เพื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุดท้าย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Terminal Value} &= \frac{195,069,396(1 + 6.38)}{9.80 - 6.38} \\ &= 420,939,222.21 \end{aligned} \quad \text{แทนค่าสมการที่ 4}$$

หลังจากได้ค่า Terminal Value จึงประเมินมูลค่าบริษัทฯ ด้วยวิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) โดยใช้ข้อมูลกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) 5 ปี ข้างหน้า และค่า Terminal Value รวมถึงอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) มาใช้ในการคำนวณ โดยปรับหน่วยเป็นพันบาท ด้วยการนำกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) / 1,000 และแทนค่าในสมการ ดังนี้

$$DCF = \frac{CF_1}{(1+r)^1} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} \dots \frac{CF_n}{(1+r)^n} \quad \text{สมการที่ 5}$$

แทนค่าได้ดังนี้

$$DCF = \frac{32,120.58}{(1+9.80)^1} + \frac{50,327.62}{(1+9.80)^2} + \frac{79,218.15}{(1+9.80)^3} + \frac{124,276.04}{(1+9.80)^4} + \frac{195,069.40}{(1+9.80)^5} + \frac{420,939.22}{(1+9.80)^5} \quad \text{แทนค่าสมการที่ 5}$$

$$= 83,513,982.09$$

ดังนั้น มูลค่าของกิจการ (Firm value) เท่ากับ 83,513,982.09 ล้านบาท และผู้ศึกษาได้ทำการคำนวณหามูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value)

โดยคำนวณจากสูตร

$$Equity\ value = \text{มูลค่าของกิจการ (Firm value)} - \text{หนี้สินทั้งหมด (net debt)}$$

ทั้งนี้ผู้ศึกษาใช้หนี้สินทั้งหมดของปี 2566 จากการคำนวณพยากรณ์งบแสดงฐานะทางการเงินระหว่างปี 2566 - ปี 2567 เนื่องจากมูลค่าของกิจการ (Firm value) ได้ใช้อัตราคิดลดเพื่อปรับค่าเป็นปี 2566 แล้ว และแทนค่าคำนวณหามูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) ได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น} &= 83,513,982.09 - 42,255,019.28 \\ &= 41,258,962.81 \end{aligned}$$

จากนั้นจึงคำนวณมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) ที่คำนวณได้มาหามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท จากสูตร

$$\text{มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท} = \frac{\text{มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value)}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด}}$$

แทนค่าสมการเพื่อคำนวณหามูลค่าของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อหุ้น ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท} &= \frac{41,258,962.81}{2,369,327.60} \\ &= 17.41 \text{ บาทต่อหุ้น} \end{aligned}$$

จากผลการประเมินมูลค่าบริษัทด้วยวิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) สามารถสรุปได้ว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด เท่ากับ 17.41 บาทต่อหุ้น

2. วิธีกำไรคงเหลือ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย แนวคิดของวิธีนี้ คือ การนำเอากำไรสุทธิหักออกด้วยต้นทุนค่าเสียโอกาสในส่วนของเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้นหรือบางครั้งเรียกว่า กำไรทางเศรษฐกิจ (Economic Profit) หรือเรียกว่า แบบจำลองคิดลดกำไรเกินปกติ (The Discounted Abnormal Earnings Model : DAE model) (การวิเคราะห์การลงทุนในตราสารทุน(AISA),2564) ภายหลังได้ถูกพัฒนาขึ้น มูลค่าส่วนเพิ่มทางเศรษฐกิจ (economic value added : EVA)

วิธีการคำนวณกำไรคงเหลือจากกำไรสุทธิของกิจการโดยการคำนวณหากำไรคงเหลือสามารถคำนวณได้จากการนำเอากำไรสุทธิหักด้วยต้นทุนของเงินทุนของผู้ถือหุ้นในรูปจำนวนเงิน(Equity charge) ซึ่งคำนวณส่วน Equity charge ได้จาก

$$\text{Equity charge} = \text{Equity Capital} \times \text{Cost of Equity (\%)}$$

โดย "Equity charge= คือ ต้นทุนเงินทุนของส่วนของผู้ถือหุ้นในรูปจำนวนเงิน "

"Equity Capital = คือ ปริมาณเงินทุนที่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น
Cost of Equity (%) = คือ ต้นทุนของเงินทุนของผู้ถือหุ้นในรูปของเปอร์เซ็นต์"

เมื่อได้ค่า Equity charge แล้วจึงนำค่าที่ได้นั้นไปลบออกจากกำไรสุทธิของกิจการ

$$\text{Residual Income} = \text{Net income} - \text{Equity charge}$$

โดยวิธีการคำนวณหากำไรคงเหลือจากกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษีของกิจการ (Net Operating Profit After Tax ; NOPAT) ซึ่งยังคงใช้หลักการเช่นเดียวกับการหากำไรคงเหลือจากการดำเนินงานสุทธิลบออกด้วยต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Capital charge)

$$\text{Capital charge} = \text{Company capital} \times \text{WACC}$$

โดยที่ WACC คือ ต้นทุนถัวเฉลี่ยของกิจการ

$$\text{WACC} = Wd K d (1-t) + We K e$$

Wd	คือ	สัดส่วนของเงินทุนที่มาจากหนี้
Kd(1-T)	คือ	ต้นทุนของหนี้หลังหักภาษี
We	คือ	สัดส่วนของเงินทุนที่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้น
Ke	คือ	ต้นทุนของเงินทุนของส่วนของผู้ถือหุ้น

ดังนั้น สามารถคำนวณหากำไรคงเหลือจากกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษีได้โดย

$$\text{Residual Income} = \text{NOPAT} - \text{Capital charge}$$

นอกจากนี้วิเคราะห์ยังสามารถใช้แนวคิดเดียวกันในการคำนวณกำไรคงเหลือโดยนำ

กำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี (net operating profit after taxes :NOPAT) ตั้งแล้วหักออกด้วย
ต้นทุนของเงินทุนทั้งหมด (Capital change)

กำไรคงเหลือ = กำไรจากการดำเนินงานหลังภาษี - ต้นทุนของเงินทุน

$$= [\text{กำไรสุทธิ} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย} \times (1 - \text{อัตราภาษี})] - [WACC \times \text{สินทรัพย์รวม}]$$
 เบื้องต้นผู้ศึกษาอธิบายเพื่อให้เห็นถึงแนวคิดของกำไรคงเหลือ จากนั้นผู้ศึกษาขอลงรายละเอียด
 แบบจำลองการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับแบบจำลองคิด
 ลดลงเงินปันผล (DDM)

$$v_0 + \frac{D_1}{(1+k_e)^1} + \frac{D_2}{(1+k_e)^2} + \frac{D_3}{(1+k_e)^3} + \dots$$

ภายใต้สมมติฐานไม่มีรายการที่ผิดปกติทางบัญชี มูลค่าตามบัญชีในงวดปัจจุบันเท่ากับมูลค่าตาม
 บัญชีในงวดที่ผ่านมาบวกกับกำไรปัจจุบัน และลบด้วยเงินปันผลจ่ายงวดปัจจุบัน ซึ่งความสัมพันธ์นี้
 เรียกว่า ความสัมพันธ์ของส่วนที่เพิ่มตามปกติ (Clean Surplus Relation) โดยสามารถแสดง
 ความสัมพันธ์ระหว่างกำไร เงินปันผล และมูลค่าตามบัญชี นำมาแทนค่าได้ดังนี้

$$23.93 + \frac{0.37}{(1+58.5)} + \frac{0.58}{(1+58.5)} + \frac{0.91}{(1+58.5)} + \frac{1.40}{(1+58.5)} + \frac{2.20}{(1+58.5)}$$

แทนค่าสมการ

$$= 23.93 + 0.092$$

$$= 24.02 \text{ บาท/หุ้น}$$

3. วิธี Multiple Comparable โดยหาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนต่าง ๆ ได้แก่ P/E ratio , P/BV ratio
 และ P/S ratio ในปี 2565 ของกลุ่มธุรกิจการเงินขนาดใหญ่ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 ได้แก่ บริษัทธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BBL) บริษัท เอสซีบี เอกซ์ จำกัด (มหาชน)
 (SCB) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (KTB) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (BAY) โดยทำ
 การเปรียบเทียบอัตราส่วนต่าง ๆ ของ 4 บริษัทฯ เพื่อประเมินราคาหุ้นสามัญของ บริษัท ธนาคารกสิกร
 ไทย จำกัด (มหาชน) ดังตารางที่ 1-6

ตารางที่ 1-6 แสดงอัตราส่วน P/E ratio , P/BV ratio และ P/S ratio

อัตราส่วน	BBL	SCB	KTB	BAY	Average
P/E	10.07	8.89	8.11	7.61	8.67
P/BV	0.55	0.79	0.68	0.68	0.67
P/S	2.36	3.05	2.36	2.76	2.63

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2566

จากผลการศึกษาวิธี Multiple Comparableพบว่ามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีมูลค่าหุ้นเฉลี่ยอยู่ที่ 25.87 บาท/หุ้น ดังแสดงในตารางที่ 1-7

ตารางที่ 1.7 แสดงผลการคำนวณการประเมินมูลค่าบริษัทฯ ด้วยวิธี Multiple Comparable

Company Variable	KBANK	Relative Ration	Average	Estimates Stock Value
Earnings per Share	8.23	P/E	8.67	71.35
Book Value per Share	0.70	P/BV	0.67	0.469
Sales per Share	2.20	P/S	2.63	5.786
Mean				25.87

สรุปผลการศึกษา

จากที่ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้กรอบแนวความคิดเพื่อกำหนดตัวแปรอิสระ เพื่อใช้วิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ผู้ศึกษาทำการประเมินมูลค่ากิจการ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และสมมติฐานทางการเงินโดยใช้วิธีสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ได้ผลจากการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้รวม (GDP) เท่ากับ 0.5294*** (Loan interest) เท่ากับ - 0.1768*** นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ,0.01

ผู้ศึกษาได้ประเมินมูลค่ากิจการ โดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสดอิสระ (Discount Cash Flow) หรือ DCF โดยได้มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท เท่ากับ 17.41 บาทต่อหุ้น และการประเมินมูลค่าหุ้นสามัญด้วยวิธีกำไรคงเหลือ เท่ากับ 24.67บาทต่อหุ้นและการประเมินมูลค่าหุ้นด้วยวิธี Multiple Comparable เท่ากับ 25.87 บาทต่อหุ้นจากที่ประเมินมูลค่ากิจการ 3 วิธีได้มูลค่าหุ้นสามัญของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น ผู้ศึกษาดังข้อสมมติฐานอธิบายสรุปได้ว่า ในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด สามารถเลือกใช้วิธีใดก็ได้ แต่จากการอ้างอิงข้อมูลการประเมินมูลค่ากิจการด้วยวิธี คิดลดกระแสเงินสดอิสระ (Discount Cash Flow) ถือว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด โดยการประเมินมูลค่า

ปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตด้วยอัตราคิดลดที่เหมาะสม ซึ่งถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ การประยุกต์ใช้ทางด้านการเงินธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้ศึกษาที่ได้ศึกษาข้อมูลในอดีตและข้อมูลในปัจจุบันนั้น รวมถึงการประมาณการอัตราตัวแปรอิสระเพื่อแทนค่าในสมการ ด้วยค่าสูงสุดประมาณการไว้ 2 ปี แต่ใช้ในการพยากรณ์งบการเงิน เพื่อใช้วิเคราะห์ประเมินมูลค่ากิจการเป็นระยะเวลา 5 ปี หากในระหว่างปี อาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะเศรษฐกิจโลก การเกิดภัยพิบัติธรรมชาติของโลก หรือการเกิดโรคระบาดใดๆ ที่อยู่นอกเหนือจากตัวแปรอิสระที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ของธนาคารกสิกรไทย (จำกัด) ราคาหลักทรัพย์อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงและผันแปรได้ ภายใน 5 ปี ข้างหน้า จากผลที่ผู้ศึกษาได้คำนวณไว้ ดังนั้นผู้ที่สนใจหรือผู้ที่นำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ต่อ ควรทำความเข้าใจข้อจำกัดจากปัจจัยดังกล่าว รวมถึงควรคำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าวก่อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อมูลต่อข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งถัดไปอาจมีการเพิ่มจำนวนชุดข้อมูลให้มากยิ่งขึ้น เพื่อลดความผันผวนที่เกิดขึ้น และให้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จุฑาภรณ์ ยาชะวะนา. (2550). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อดัชนีราคาหลักทรัพย์

กลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฐิติวัชร รวีพรสุรค์. (2553). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). หุ่นคืออะไร? สืบค้น 10 สิงหาคม 2565, จาก

https://member.set.or.th/education/th/begin/stock_content01.pdf

ทวีศักดิ์ จันอุทัย และ ดร.ณกมล จันทรสม. (2557). การศึกษาแบบจำลอง FAMA FRENCH

- THREE FACTOR MODEL ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา: หลักทรัพย์กลุ่มพลังงานปี พ.ศ. 2553-2556.วารสารการเงินการลงทุน การตลาดและการบริหารธุรกิจ, ธนาคารแห่งประเทศไทย [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bot.or.th/th/home.html>
- ประเมินมูลค่าหุ้นด้วย DCF: เขาทำกันอย่างไร. [https://www.finnomena.com/investment-reader/dcf/กรกฎาคม 2561](https://www.finnomena.com/investment-reader/dcf/กรกฎาคม%202561).
- พิพัฒน์ จิงพอใจ.(2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อดัชนีราคาหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- รัตนารณ แซ่หลี่ และสุมาลย์ ปานคำ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารศิลปการจัดการ, 5(1), 247-258.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.). 2561-2565. เอกสารเผยแพร่ของบริษัทที่ออกและเสนอขายหลักทรัพย์ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/FinancialReport/FS>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 25 พฤษภาคม 2566. ภาวะเศรษฐกิจในประเทศรายไตรมาส [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th/main.php?filenameeqgdp_pag
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 25 พฤษภาคม 2566. เอกสารเผยแพร่ของบริษัทที่ออก และเสนอขายหลักทรัพย์ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://market.sec.or.th/public/idisc/th/FinancialReport/FS>
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551).แนวคิดการบริหารกลุ่มหลักทรัพย์ พิมพ์ครั้งที่1. หลักสูตรผู้เชี่ยวชาญการลงทุนในหลักทรัพย์ สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน (TSI) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย https://www.set.or.th/yfs/main/download/YFS2017_YFSCamp_Inv_Reading02.
- สุกัญญา ภูสุวรรณรัตน์ และ ลิศรา เตชะเสริมสุขกุล (2560). การทดสอบความสามารถของตัวแบบการประเมินราคาสินทรัพย์ทุน (CAPM) กับตัวแบบสามปัจจัยของ Fama-French ในการพยากรณ์ผลตอบแทนของหลักทรัพย์. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 101-116.
- ศิวดาตี สมสุข. (2554). ประเมินความแม่นยำของเครื่องมือวิเคราะห์ทางเทคนิคในการทำนายแนวโน้มราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเงิน .กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

อธิพัชร โรจนวุฒิจิตติคุณ. (2554). ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคาร

พาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุษณีย์ ลิ่วรัตน์. (2559). วิเคราะห์หุ้นราย Sector หุ้นกลุ่มธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. บุญศิริการพิมพ์.

กรุงเทพ

การวิเคราะห์หลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทบีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)

Securities analysis : A case study of BEC World public company limited

อัญชิสา ดิษฐบรรจง

นักศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน (aMBA) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

E-mail: ms.anchisa@hotmail.com

Anchisa Ditthabunjong

Student of Master of Business Administration Program (aMBA), University of the

Thai Chamber of Commerce

ธฤตพน อู่สวัสดิ์

อาจารย์ประจำวิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Thitapon Ousawat

Lecturer of Finance Faculty of Business Administration University of the Thai

Chamber of Commerce

รับเข้า: 7 ตุลาคม 2566 แก้ไข: 7 พฤศจิกายน 2566 ตอบรับ: 13 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าของบริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) และประเมินมูลค่ากิจการของบริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) การศึกษาในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณของบริษัทบีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) รายไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2556 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2565 รวมระยะเวลา 10 ปี โดยวิธีสร้างสมการถดถอย เชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares :OLS)

ผลการวิจัย พบว่า จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ รายได้รวมของบริษัทและตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ ดัชนีราคาค่าจ้างแรงงาน ดัชนีราคาผู้บริโภค ความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ระบบดิจิทัล มูลค่าการใช้โฆษณา อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ทำการพยากรณ์ความสัมพันธ์ เพื่อนำผลที่ได้ไปพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทในอีก 5 ปีข้างหน้า ผลปรากฏว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อมูลค่าของบริษัท คือ ผลผลิตมวลรวมใน

ประเทศและดัชนีราคาค่าจ้างแรงงาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยวิธีการประเมินมูลค่าบริษัทแบบที่ 1 โดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) โดยการใช้กระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) พบว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ เท่ากับ 12.45 บาทต่อหุ้น วิธีการประเมินมูลค่าบริษัทแบบที่ 2 วิธี Multiple Comparable โดยการหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนต่าง ๆ ได้แก่ P/BV ratio ของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์เทียบกับอัตราส่วนต่าง ๆ ของบริษัทเป้าหมาย พบว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ อยู่ที่ช่วง 2.41-19.55 บาท/หุ้น โดยมีมูลค่าหุ้นสามัญเฉลี่ยอยู่ที่ 17.06 บาท/หุ้น

คำสำคัญ: วิเคราะห์หลักทรัพย์ รายได้รวม ประเมินมูลค่ากิจการ บริษัทบีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)

Abstract

The objective is to study the variables that affect the value of securities and evaluate the value of BEC World Public Company Limited. This research was using secondary data of BEC World Public Company Limited from first semester of 2013 to forth semester of 2022 ,totaling 10 years. By using Mutiple Linear Regression and Ordinary Least Squares (OLS) in analysing

The results of the study found that to find the relationship between the dependent variable, which is the company's total revenue, and the independent variables, which include Gross domestic product, Labour cost index, Consumer price index, TV Rating), TV Advertising spending, ROA and ROE. Make relationship predictions in order to use the results to forecast the total income of the company in the next 5 years, the dependent variable affect to evaluate the value of BEC is Gross Domestic Product with Labor Cost Index at the significance level of 0.05. The evaluating the company's value using the Discounted Cash Flow (DCF) method, with using by Free Cash Flow to the Firm found that the value of the company's common shares was 12.45 baht per share. And the evaluating the company's value using the Multiple Comparable method

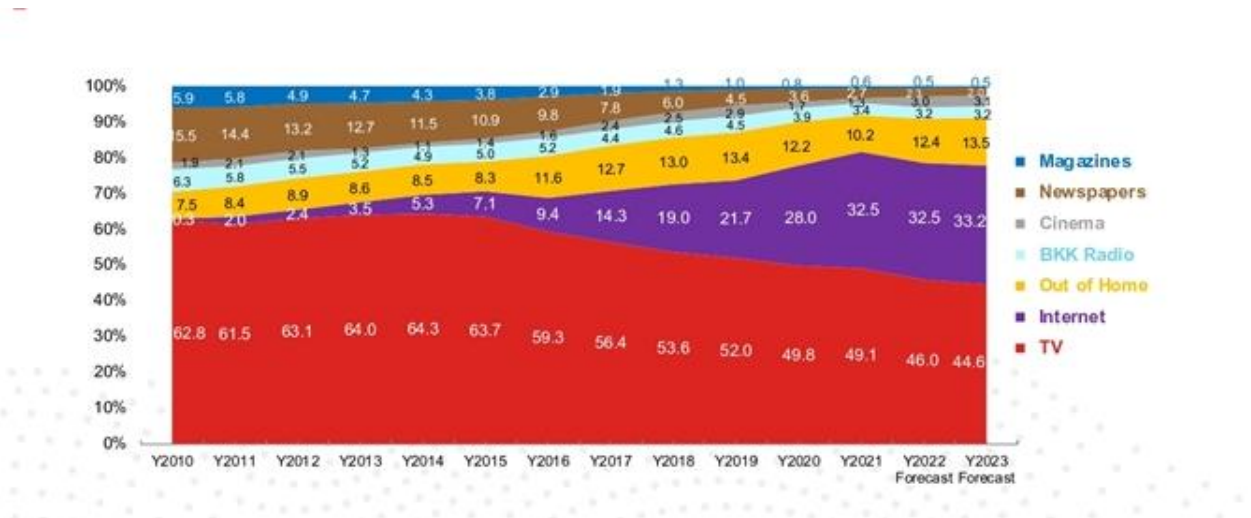
by finding the average of the P/BV ratios of securities in the media business category found that the value of the company's common shares have between 2.41-19.55 bath per share by was the company's common shares average at 17.06 baht per share.

Keywords: securities analysis, total revenue, evaluate the value, BEC World public company limited

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน การพัฒนาเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลใหม่ๆ มีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมสื่อและสิ่งพิมพ์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ประกอบการเองต้องเตรียมตัวรับมือกับเทคโนโลยีที่ปรับตัวแบบก้าวกระโดดให้ได้อย่างรวดเร็ว ต้องมีการวางแผนธุรกิจและออกแบบอย่างสร้างสรรค์และนำเสนอได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอข่าว, วาไรตี้, content, ละคร หรือซีรีส์ต่างๆ ทุกๆอุตสาหกรรม ต้องมีการเพิ่มเทคนิคในการเพิ่มมูลค่าให้แก่องค์กรของตนเอง และจากสถานการณ์วิกฤต COVID-19 ที่รุนแรง และสร้างความเสียหายให้กับอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นวงกว้าง และทั่วโลก ไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจสื่อทีวี ที่การแพร่ระบาดของไวรัสทำให้ได้รับผลกระทบอย่างหนัก และในขณะเดียวกัน COVID-19 ทำให้คนดูทีวีมากขึ้นทั้งทางทีวี และช่องทางที่เป็นดิจิทัลแพลตฟอร์ม ซึ่งเป็นผลจากมาตรการ Social Distancing ทำให้กลายเป็นโอกาสของสื่อทีวีที่ได้รับความนิยมอีกครั้ง

ในปี 2566 จากผลสำรวจของบริษัท Media Intelligence Group ในฐานะมีเดียเอเจนซีและที่ปรึกษาด้านการตลาดและสื่อสารการตลาด มีการประมาณการไว้ว่า มีมูลค่าการใช้สื่อจะเพิ่มขึ้นเป็น 85,220 เดบิตเพิ่มขึ้น 4.2% แบ่งเป็น TV 44.6%, Internet 33.2% และ Out of Home 13.5% และสื่ออื่นๆ รวม 8.7% ได้ตั้งแผนภูมิที่ 1-1

แผนภูมิที่ 1-1 จำนวนการใช้สื่อจากช่องทางต่างๆ

ที่มา : บริษัท MI GROUP (Media Intelligence Group) ที่ปรึกษาด้านการตลาดและสื่อสารการตลาด

ทั้งนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักทรัพย์ของบริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากช่อง 3 เป็นสื่อทีวี มีรายการ และละคร ที่น่าสนใจต่อผู้ชม อาทิ เช่น มีรายการที่น่าสนใจอย่าง รายการไหนกระแสน์ ที่ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ที่มีผู้รายงานข่าวที่มีกระแสน์โด่งดัง รวมทั้งมีรายการบันเทิง อย่างละคร ที่ผู้ชมให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เช่น ละคร บุพเพสันนิวาส ฯลฯ เพื่อที่ผู้ศึกษาจะสามารถคาดการณ์การเติบโตและความสามารถในการแข่งขันในอนาคต รวมถึงมูลค่าของบริษัทเพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

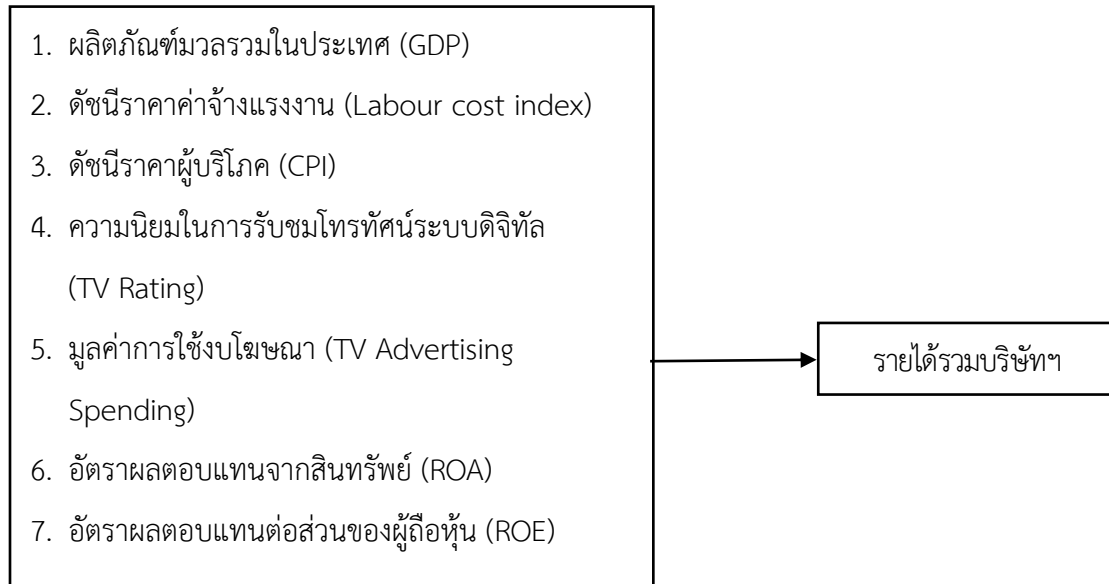
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อมูลค่าของหลักทรัพย์บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อประเมินมูลค่ากิจการของบริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน เป็นกระบวนการในการศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดของบริษัท ไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน ช่วงเวลา และความเสี่ยง และอาจส่งผลไปยังมูลค่าของหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ต้องทำการศึกษา จะวิเคราะห์แบบบนลงล่าง หรือแบบ Top-down ในการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาวะทางเศรษฐกิจ ภาวะอุตสาหกรรม และผลการดำเนินงานของบริษัท และยังเชื่อมโยงกับตัวแปรที่จะนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์ ครั้งนี้

1. การวิเคราะห์ระดับมหภาค (Macro analysis) จะช่วยให้สามารถพยากรณ์ภาวะเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้โดยทั่วไปภาวะเศรษฐกิจจะมีการเคลื่อนไหวในลักษณะที่เป็นวัฏจักรเศรษฐกิจ (economic cycles) การแบ่งระยะวัฏจักรเศรษฐกิจจำแนกออกเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เศรษฐกิจฟื้นตัว (economic recovery) เป็นช่วงที่ธุรกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มปรับตัวดีขึ้น หลังจากตกต่ำสุด ความต้องการสินค้าและบริการเริ่มขยับสูงขึ้น มีการเพิ่มการผลิตและการ

การจ้างงานมากขึ้น ผู้ประกอบการมีมุมมองต่อบรรยากาศการลงทุนในทิศทางที่ดีขึ้น ขณะที่อัตราดอกเบี้ยยังอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้มีการขยายการลงทุน การจ้างงาน และรายได้ภาคครัวเรือนขยับสูงขึ้น การเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น

ระยะที่ 2 เศรษฐกิจรุ่งเรือง (economic prosperity) เป็นจุดสูงสุดของวัฏจักร ในช่วงเวลาดังกล่าว ระบบเศรษฐกิจจะมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งการผลิตและการบริโภค เมื่อประชาชนมีกำลังซื้อเพิ่มสูงขึ้น ผู้ประกอบการมีกำไร และมีความเชื่อมั่นในการลงทุน จึงมีการขยายธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

ระยะที่ 3 เศรษฐกิจถดถอย (economic recession) ในช่วงที่เศรษฐกิจรุ่งเรือง มีการขยายการลงทุนอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการช่วงชิงทรัพยากรการผลิต เริ่มมีการขาดแคลนวัตถุดิบ และแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานฝีมือ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อยังคงปรับตัวสูงขึ้น ช่วงนี้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว ธุรกิจเริ่มสูญเสียความเชื่อมั่น ขณะที่บางแห่งอาจประสบปัญหาทางการเงินและตลาดการเงินทุนหมุนเวียน นำไปสู่การลดการผลิต รวมไปถึงชะลอแผนการลงทุนในอนาคต การจ้างงานเริ่มลดลง ส่งผลให้รายได้สะท้อนความต้องการปรับตัวลงอย่างรุนแรง

ระยะที่ 4 เศรษฐกิจตกต่ำ (economic depression) เป็นช่วงที่ธุรกรรมทางเศรษฐกิจและระดับต่ำสุด การลงทุนโดยรวมลดลง ในขณะที่ อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูงจากการใช้นโยบายการเงินตึงตัวเพื่อชะลอเงินเฟ้อ สถาบันการเงินจะเร่งรัดผู้ประกอบการให้ชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามกำหนด และมีแนวโน้มที่จะปฏิเสธการขยายวงเงินสินเชื่อออกไป ผู้ประกอบการไม่มีความมั่นใจผลตอบแทนที่ได้รับจะคุ้มกับความเสี่ยงในการลงทุน ทำให้การลงทุนเกิดภาวะชะงักงัน ในที่สุดเศรษฐกิจจะเกิดการหดตัวลงจนแตะระดับต่ำสุด

2.การวิเคราะห์ระดับอุตสาหกรรม (Industry Life Cycle) การวิเคราะห์อุตสาหกรรม เป็นการวิเคราะห์ภาวะของอุตสาหกรรมของบริษัทที่สนใจลงทุน ว่ามีลักษณะและแนวโน้มที่ดีหรือไม่ อาจพิจารณาจากวงจรชีวิตหรือวัฏจักรอุตสาหกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ช่วงด้วยกัน ดังนี้

ช่วงบุกเบิก (Pioneer) เป็นขั้นที่อุตสาหกรรมเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ผู้ผลิตมีเพียงไม่กี่ราย ผู้ผลิตต้องใช้เวลาในการปรับปรุงและทดสอบตลาด ยอดขายในช่วงนี้อาจไม่สูงมากนักและมีอัตราการเติบโตช้า ลูกค้ายังอยู่ในขั้นการตัดสินใจทดลองใช้ โดยทั่วไปขั้นตอนนี้มีคู่แข่งชำน้อยมาก อัตราการล้มเหลวของกิจการมีสูง ซึ่งในช่วงบุกเบิกเป็นระยะที่บริษัทมีความเสี่ยงสูงสุด เป็นช่วงที่อุตสาหกรรมต้องดิ้นรนอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้ตลาดยอมรับในช่วงนี้ บริษัทต้องมีเงินสดจำนวนมากเพื่อใช้เป็นทุน

หมุนเวียน และลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ในขณะที่ผลกำไรอาจติดลบหรือมีกำไรค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้โอกาสในการประสบความสำเร็จจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้นักลงทุนเข้าร่วม ในขณะที่ผลกำไรอาจติดลบหรือมีกำไรค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้โอกาสในการประสบความสำเร็จจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้นักลงทุนเข้าร่วมลงทุนด้วย โดยมากบริษัทที่อยู่ในช่วงที่อุตสาหกรรมเพิ่งเกิดใหม่จำนวนมากมักจะสามารรถเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ในเวลาที่ภาวะตลาดเฟื่องฟูแบบสูงสุด นักลงทุนอาจมีระดับการยอมรับความเสี่ยงที่สูงขึ้น

ช่วงเติบโตสูง (Growth) เป็นช่วงที่อุตสาหกรรมได้รับการยอมรับจากตลาดแล้ว และนักวิเคราะห์จะมีตัวเลขมากพอที่จะใช้ในการคาดการณ์ถึงแนวโน้มความต้องการของตลาดในอนาคตได้ อุตสาหกรรมจะมีอัตราการขยายตัวที่กว้างขวางและรวดเร็ว เริ่มมีคู่แข่งเข้ามาในตลาด แต่การแข่งขันอาจยังไม่รุนแรง ทำให้กำไรมีแนวโน้มสูงขึ้น

ช่วงอิ่มตัว (Maturing) ยอดขายในขั้นตอนนี้จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เนื่องจากตลาดเริ่มอิ่มตัว ผลผลิตภัณฑ์เลียนแบบเข้ามาแข่งขัน ทำให้การแข่งขันเริ่มรุนแรง กำไรมีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามในอุตสาหกรรมที่อิ่มตัวอาจจะมีบางบริษัทที่ยังคงสามารถรักษาอัตราการขยายตัวได้ในระดับสูงกว่าอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของอุตสาหกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อัตราการขยายตัวที่อยู่ในระดับสูงของบริษัทดังกล่าว มักเกิดจากสาเหตุสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1. บริษัทมีสินค้าและบริการที่มีคุณภาพเหนือกว่าคู่แข่ง 2. บริษัทเข้าซื้อกิจการของคู่แข่ง ทำให้คู่แข่งไม่สามารถจะดำเนินธุรกิจแข่งกับตนเองได้ ทำให้บริษัทสามารถมีอัตราการขยายตัวอุตสาหกรรมโดยรวม

ช่วงถดถอย (Declining) ยอดขายลดลง ผลผลิตภัณฑ์ใหม่เข้ามาทดแทน อัตรากำไรลดลง เริ่มมีบางกิจกรรมถอนตัวออกไปจากตลาด ความต้องการของตลาดจะลดลง แต่กำลังการผลิตส่วนเกินที่เหลืออยู่เป็นจำนวนมากและอัตรากำไรที่ลดลงจะผลักดันให้ผู้ประกอบการทยอยปิดกิจการและออกจากตลาดไป อย่างไรก็ตามบริษัทที่คาดการณ์ได้ถึงแนวโน้มดังกล่าว จะมีการเตรียมพร้อมและกระจายการลงทุนของบริษัทออกไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆที่ยังมีอนาคต

3.การวิเคราะห์บริษัท (Company Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลบริษัทเป็นขั้นสุดท้ายของการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน จุดมุ่งหมายเพื่อใช้คัดเลือกบริษัทที่ควรลงทุน หลังจากที่ทำการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ และเชื่อมโยงผลกระทบภาวะเศรษฐกิจเพื่อวิเคราะห์ภาวะอุตสาหกรรมแล้ว จะต้องเชื่อมโยงผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจแล้ว จะต้องเชื่อมโยงผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจและภาวะอุตสาหกรรม

ไปยังบริษัท นักวิเคราะห์จึงต้องมีข้อมูลอย่างเพียงพอ ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้คาดการณ์แนวโน้มการใช้กลยุทธ์ต่างๆในการดำเนินธุรกิจในอนาคต และข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้สามารถคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกระแสเงินสดของบริษัทในอนาคตได้และทำให้สามารถประเมินถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่จะเกิดขึ้นกับบริษัทในอนาคต

3.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเลข ซึ่งจะช่วยทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงกลยุทธ์การบริหารจัดการของบริษัท ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ต้องนำมาใช้วิเคราะห์อาจพิจารณาจากข้อมูลภายนอกจากปัจจัยแวดล้อมของบริษัท เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะอุตสาหกรรม ปัจจัยมหภาคอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อบริษัท และข้อมูลภายในบริษัท เช่น ข้อมูลประวัติความเป็นมา ข้อมูลลักษณะการดำเนินงาน ข้อมูลแผนงานในอนาคต ผู้บริหารระดับสูง พนักงาน โครงสร้างการถือหุ้น และการกำกับดูแลกิจการ เพื่อกำหนดระดับความสามารถในการแข่งขันบริษัท

3.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์บริษัทยังต้องใช้ข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข ไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย ผลกำไรและขาดทุน เงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของและการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของในฐานะที่เป็นเจ้าของ และกระแสเงินสด ข้อมูลเชิงปริมาณดังกล่าวจะปรากฏในงบการเงิน และงบการเงินนี้ใช้สำหรับสื่อสารระหว่างผู้ประกอบการกับบุคคลต่างๆ ที่ใช้ข้อมูลในงบการเงินและผู้ประกอบการเองต้องใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางธุรกิจ

3.3 แหล่งที่มาของข้อมูล เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อใช้ในการวิเคราะห์บริษัท มีทั้งที่เป็นข้อมูลจากการเผยแพร่บริษัท เช่น รายงานทางการเงิน รายงานประจำปีของบริษัท แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) คำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร และข้อมูลจากองค์กรอื่นๆ ภายนอกบริษัท เช่น บทวิเคราะห์หลักทรัพย์ ข้อมูลข่าวสารของบริษัทผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) ปัจจัยที่นำมาศึกษา ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน อัตราเงินเฟ้อ อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการโฆษณาโทรทัศน์ ดัชนีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคเป็นข้อมูล

หุติยภูมิรายเดือน โดยช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2548 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2553 (Vongvarit Arriyavat, 2553)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์ โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลแบบหุติยภูมิ เป็นข้อมูลสถิติรายเดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2548 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2553 โดยใช้วิธีการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regressions) ด้วยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ผลศึกษาพบว่า ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์กลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (วงศ์วิศ อาริยวัฒน์ , 2553)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดดัชนีราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าอิสระถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับดัชนีราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์และดัชนีราคาหุ้นในแต่ละหมวดธุรกิจ ที่สำคัญ 4 หมวด คือ หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง หมวดธุรกิจพลังงาน หมวดธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และหมวดธุรกิจการสื่อสาร ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ได้นำมาค้นคว้านั้น ได้แก่ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท ดอลลาร์ซีดีเงินสะพัด และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ การค้นคว้าอิสระใช้ข้อมูลหุติยภูมิ ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม 2544 ถึงเดือนธันวาคม 2548 มาใช้ในการค้นคว้าอิสระซึ่งมุ่งเน้นไปเชิงปริมาณ โดยการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ และทำการวิเคราะห์ผลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด สรุปได้จากการค้นคว้าว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับดัชนีหุ้น และดัชนีหมวดธุรกิจนั้น อัตราแลกเปลี่ยนทางการเงิน รองลงมา คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค ดอลลาร์ซีดีเงินสะพัด และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาค้นคว้าอิสระนั้น อธิบายการเปลี่ยนแปลงดัชนีตลาดหลักทรัพย์และหมวดธุรกิจทั้ง 4 ได้มากกว่าร้อยละ 80 (นครินทร์ ปาร์มวงศ์ 2550)

วิธีการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ จึงได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผลงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด การตั้งสมมติฐาน การเก็บข้อมูล โดยนำข้อมูลมาประมวลผล และวิเคราะห์ผลทดสอบสมมติฐานด้วยข้อมูลแบบ panel data เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ในการศึกษาวิเคราะห์บริษัทปียีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีค่าจ้างแรงงาน (LCI) อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ (TV Rating) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการใช้งบโฆษณา (TV Advertising Spending) อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลแบบรายไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2556 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2565 รวมระยะเวลา 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาคูหาวิเคราะห์บริษัทปียีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) โดยใช้ข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลแบบรายไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2556 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2565 รวมระยะเวลา 10 ปี โดยวิธีสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares :OLS)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้รวมของบริษัทฯ และทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยผู้ศึกษาคูหาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS)

การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรตามและตัวแปรต้น แบบค่าสถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายเปรียบเทียบและสรุปข้อมูลตัวแปร เป็นตัวเลขเชิงสถิติพรรณนา เพื่อให้เห็นค่าที่เฉลี่ยในเชิงของตัวเลขระยะเวลา ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2556 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2565 รวมระยะเวลา 10 ปี โดยสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ซึ่งมีตัวแปรต้น และตัวแปรตาม

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear regressions)

ประกอบไปด้วยตัวแปรตาม 1 ตัว และตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีค่าจ้างแรงงาน (LCI) อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค(CPI) ความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ (Rating TV) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการใช้โฆษณา (TV Advertising Spending) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เป็นการสร้างรูปแบบสมการที่เป็นการพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้รวมของบริษัท โดยผู้ศึกษาทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ดังนี้

อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้รวมของบริษัท (REV) ค่าเฉลี่ย 0.0002 ค่าสูงสุด 0.0391 ค่าต่ำสุด -0.0297 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0114

อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ค่าเฉลี่ย 0.0003 ค่าสูงสุด 0.0032 ค่าต่ำสุด -0.0054 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0015

อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ค่าเฉลี่ย 0.0031 ค่าสูงสุด 0.0239 มีค่าต่ำสุด -0.0218 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0082

อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีค่าจ้างแรงงาน (LCI) ค่าเฉลี่ย 0.0040 ค่าสูงสุด 0.1179 ค่าต่ำสุด -0.0956 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.0549

อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ค่าเฉลี่ย -0.9648 ค่าสูงสุด 5.6250 มีค่าต่ำสุด -20.500 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.5044

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ค่าเฉลี่ย -1.0278 ค่าสูงสุด 5.00 ค่าต่ำสุด -20.550 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.726 ความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ (TV rating) ค่าเฉลี่ย 0.8028 ค่าสูงสุด 2.1510 ค่าต่ำสุด 0.0410 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5378

อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการใช้โฆษณา (TV Advertising Spending) ค่าเฉลี่ย 0.3338 ค่าสูงสุด 1.0130 ค่าต่ำสุด -0.0876 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4732

ตารางที่ 1.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของทั้ง 3 บริษัท

ตัวแปร	Mean	Maximum	Minimum	Std. Dev
REV	0.0002	0.0391	-0.0297	0.0114
GDP	0.0003	0.0032	-0.0054	0.0015
CPI	0.0031	0.0239	-0.0218	0.0082
LCI	0.0040	0.1179	-0.0956	0.0549
ROA	-0.9648	5.6250	-20.5000	3.5044
ROE	-1.0278	5.0000	-20.5500	3.7264
TV RATING	0.8028	2.1510	0.0410	0.5378
TV Advertising Spending	0.3338	1.0130	-0.0876	0.4732

ผลวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ โดยผลการทดสอบค่า P-value(F) = 3.69e-06 น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผลการทดสอบนี้สามารถนำมาทดสอบได้ และตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีผลต่อตัวแปรตาม ที่มีระดับนัยสำคัญ 0.05 คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(GDP) ค่า P-value = 0.0008 และอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีค่าจ้างแรงงาน (LCI) ค่า P-value = 1.57e-05

	Coefficient	Std.error	t-ratio	p-value
Const	0.02840	0.00197	0.1630	0.8708
GDP	2.39191	0.69482	3.442	0.0008 ***
LCI	-0.08518	0.01884	-4.521	1.57e-05 ***
CPI	-0.01978	0.13321	-0.1485	0.8822
TVRating	0.00103	0.00310	0.3345	0.7386
TVAdvertising	-0.00330	0.00350	-0.9423	0.3481
ROA	0.00034	0.00207	0.1661	0.8684
ROE	-0.00016	0.00194	-0.0868	0.9309

p-value < 0.05

ตารางที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ลำดับ	ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	สมมติฐาน
1	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	2.39191	✓
2	ดัชนีราคาค่าจ้างแรงงาน	-0.08518	✓
3	ดัชนีราคาผู้บริโภค	-	-
4	ความนิยมในการรับชมโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	-	-
5	มูลค่าการใช้โฆษณา	-	-
6	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	-	-
7	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-	-

ตารางที่ 1.3 ผลสรุปค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อรายได้รวมของบริษัทฯ

หมายเหตุ *** หมายถึง ระดับนัยสำคัญ 0.05

- ✓ หมายถึง มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
- หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาจ้างแรงงาน (LCI) ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้รวม (REV) เช่น ค่า β เวลา X1 เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลต่อ Y เท่ากับ β_1 , ค่า β เวลา X2 เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลต่อ Y เท่ากับ β_2 ต่อทุก ๆ 1 หน่วย ที่ X เปลี่ยน Y ก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามตัวแปรนั้น ๆ โดยสมการที่จะพยากรณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้รวมของบริษัทฯ ดังนี้

$$REV = 0.02840 + 2.39191(GDP) - 0.08518 (LCI)$$

สมมติฐานทางการเงิน

ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้าข้อมูลที่สามารถคาดการณ์พยากรณ์ที่ส่งผลกับตัวแปรอิสระ ทั้ง 2 ตัว คือ โดยได้ค้นคว้าแหล่งข้อมูลจากรัฐบาลไทย เพื่อคาดการณ์ดัชนีมวลรวมในประเทศอีก 5 ปีข้างหน้า “เรื่องแผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2567-2570) สำคัญสรุปดังนี้ 1.สถานะและประมาณการเศรษฐกิจ ปี 2567 คาดว่า GDP ขยายตัวร้อยละ 3.3 - 4.3 อัตราเงินเฟ้อ ร้อยละ 1.0- 2.0

โดยในปี 2568 -2570 มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สำหรับปี 2568 และปี 2569 GDP คาดขยายตัวร้อยละ 2.9 - 3.9 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อ ปี 2568 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 1.2-2.2 และในปี 2569 อัตราเงินเฟ้อคาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 1.3-2.3 และในปี 2570 คาดว่า GDP ขยายตัวร้อยละ 2.8-3.8 และอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ 1.4-2.4 โดยมีแรงสนับสนุนสำคัญจากการขยายตัวดีขึ้นของการลงทุนในประเทศ สอดคล้องกับแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลก สอดคล้องกับแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลก การขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชน

การคาดการณ์พยากรณ์ที่ส่งผลต่อตัวแปรดัชนีค่าจ้างแรงงาน (LCI) ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลข่าวสาร และสถานการณ์นโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับปรับอัตราค่าแรงขั้นต่ำของกระทรวงแรงงาน ได้มีประกาศค่าแรงขั้นต่ำ ล่าสุดปี 2565 ประกาศขึ้นเป็น 354 บาท มีผลใช้ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 และสำหรับนโยบายขึ้นค่าแรงขั้นต่ำอีกครั้งภายในปี 2566 เพิ่มเป็นวันละ 450 บาท และคาดการณ์ว่าค่าแรงจะปรับขึ้นเป็น 600 บาท ภายในปี 2570 จากข้อมูลข่าวสารจากนโยบายของรัฐบาล ผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลมาใช้ในการคาดการณ์พยากรณ์ ดัชนีค่าจ้างแรงงาน (LCI) โดยไตรมาสที่ 1 และ 2 ของปี 2566 คิดจากค่าแรงขั้นต่ำปีก่อนหน้าคือ 336 บาท และปีที่ปรับเพิ่มเป็น 354 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.05 เฉลี่ยต่อไตรมาสเป็น 0.53 ต่อไตรมาสที่ 1 และ 2 ของปี 2566 และคาดการณ์ไตรมาสที่ 3 และ ไตรมาสที่ 4 ของปี 2566 คิดจากค่าแรงขั้นต่ำ 354 บาท และจะปรับเพิ่มเป็น 450 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.27 เฉลี่ยต่อไตรมาสเป็น 0.64 , 0.63 ต่อไตรมาสที่ 3 และ 4 ของปี 2566 สำหรับปี 2567 -2570 ผู้ศึกษาคาดการณ์ค่าแรงขั้นต่ำจะเพิ่มเป็น 600 บาทภายในปี 2570 โดยพยากรณ์เฉลี่ยภายใน 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.33 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.08 ต่อไตรมาส

หลังจากได้ค่าการคาดการณ์ของตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ ผู้ศึกษาได้ปรับค่าที่ได้จากร้อยละ ให้อยู่ในรูปของค่าตัวเลขโดยการใช้สูตร ร้อยละหาร 100 และนำมาแทนค่าในสมการ $REV = 0.02840 + 2.39191(GDP) - 0.08518 (LCI)$ เพื่อใช้คำนวณหาอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ ในอีก 20 ไตรมาส 5 ปีข้างหน้า โดยสูตรสมการที่แทนค่า ดังนี้

$$REV = 0.02840 + 2.39191(0.009) - 0.08518(0.0053)$$

ดังนั้นอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ ปี 2566 เท่ากับ 0.0213 ปี 2567 – 2570 เท่ากับ 0.0229

เมื่อได้ค่าการพยากรณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของบริษัทฯ จำนวน 20 ไตรมาส แล้ว ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูลรายได้รวมของบริษัทฯ จากงบกำไรขาดทุนของบริษัทฯ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2565 เป็นค่าตั้งต้นในการพยากรณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้รวมของบริษัทฯ ในอีก 20 ไตรมาส หรือ 5 ปี ข้างหน้า และผู้ศึกษาได้ปรับรายได้รวมของบริษัทฯ จากรูปแบบรายไตรมาสให้อยู่ในรูปแบบรายปี โดยการนำรายได้รวมของบริษัทฯ 4 ไตรมาสรวมกัน เพื่อใช้เป็นค่าตั้งต้นในการพยากรณ์ผลการดำเนินงานในปี 5 ปีข้างหน้า ของรายได้ของบริษัทฯ ดังตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 ผลการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ 5 ปี ข้างหน้า

ลำดับ ที่	ปี พ.ศ.	GDP	LCI	Revenue Growth	Forecast Revenue	Total revenue
0	2565					5,135,680,346
1	2566	0.0090	0.00630	0.0213	5,176,509,960	
2	2567	0.0095	0.00080	0.0229	5,654,353,091	
3	2568	0.0095	0.00083	0.0229	6,154,648,088	
4	2569	0.0095	0.00083	0.0229	6,676,217,430	
5	2570	0.0095	0.00088	0.0229	7,231,244,298	

พยากรณ์ผลการดำเนินงาน (5 ปี)

ผู้ศึกษาจะพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ ในอีก 5 ปีข้างหน้า โดยจัดทำงบกำไรขาดทุนล่วงหน้า (Pro Forma Income Statement) มีสมมติฐานความสัมพันธ์ของข้อมูลทางการเงินที่ได้มาจากการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ ปี 2566-2570 และนำงบกำไรขาดทุนของปี 2565 เป็นค่าคงที่ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการ Percent of Sales Method ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุนเบื้องต้น โดยเทียบให้เป็น % ของยอดขาย โดยใช้ความสัมพันธ์ที่ได้และรายได้รวมของบริษัทฯ ที่พยากรณ์ไว้มาประมาณการแต่ละรายการ เพื่อให้ได้ผลการพยากรณ์ในงบกำไรขาดทุน สำหรับการพยากรณ์กำไรสะสม ผู้ศึกษาได้สมมติฐานให้บริษัทฯ มีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท

ที่มา : คำนวณพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ

พยากรณ์ฐานะทางการเงิน (5 ปี)

ผู้ศึกษาจะพยากรณ์ฐานะทางการเงินของบริษัทฯ ในอีก 5 ปีข้างหน้า โดยจัดทำแสดงฐานะทางการเงินล่วงหน้า (Pro Forma Statement of Financial Position) การพยากรณ์ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของกิจการ คือจะต้องมีการลงทุนในสินทรัพย์เพื่อรองรับยอดขายที่เพิ่มขึ้น และจะต้องจัดเตรียมแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เพื่อใช้ในการลงทุนเพิ่ม โดยการใช้งบแสดงฐานะการเงินของ

บริษัทฯ ปี 2565 และผู้ศึกษาตั้งสมมติฐานว่า รายการทางการเงินที่อยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงิน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้รวมของบริษัทฯ สมมติฐานการพยากรณ์เป็นดังนี้

สินทรัพย์หมุนเวียน ผู้ศึกษาจะเทียบสัดส่วนระหว่างรายการที่มีความสัมพันธ์กับรายได้รวมบริษัทฯ จากงบกำไรขาดทุนในปี 2565 และนำค่าที่ได้มาคูณกับผลพยากรณ์รายได้รวมบริษัทฯ ของปี 2566-2570 เมื่อได้สินทรัพย์หมุนเวียนรวมของปี 2566 จึงนำไปลบกับสินทรัพย์หมุนเวียนปี 2565 จะได้ค่าส่วนต่างที่เป็นสินทรัพย์เพิ่มขึ้น และนำไปหักลบกับเงินทุนที่เพิ่มขึ้นในหมวดหนี้สินหมุนเวียน จะได้เงินทุนที่ต้องการเพิ่มในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเพื่อไปลงทุน

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลของปี 2565 เป็นตัวตั้งต้น และผู้ศึกษาได้ศึกษาแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี(แบบ56-1) ของบริษัทฯ พบว่า บริษัทฯ ได้มีการซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เพื่อการลงทุนในกิจการ ในงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน และตั้งสมมติฐานให้มีค่าคงที่เท่ากับข้อมูลงบปี 2565 เพื่อหาเงินทุนที่ต้องการเพิ่มในรายการ เมื่อได้ค่าเงินทุนที่ต้องการเพิ่ม นำไปหักลบกับกำไรสะสมในหมวดส่วนของเจ้าของ

หนี้สิน ผู้ศึกษาเทียบสัดส่วนรายการเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น เพื่อหาความสัมพันธ์กับรายได้ของบริษัทฯ โดยใช้ข้อมูลจากงบแสดงฐานะทางการเงินปี 2565 เทียบกับรายได้รวมของบริษัทฯ จากงบกำไรขาดทุน ในปี 2565 และนำค่าที่ได้มาคูณกับผลการพยากรณ์รายได้รวมของบริษัทฯ ของปี 2566-2570 ส่วนรายการอื่นใช้ข้อมูลปี 2565 เป็นตัวตั้งต้น เมื่อได้หนี้สินรวมของปี 2566 จึงนำไปลบกับหนี้สินปี 2565 จะได้ค่าส่วนต่างที่เป็นเงินทุนเพิ่มขึ้น

ส่วนของเจ้าของ ผู้ศึกษาได้จะนำผลการพยากรณ์กำไรสะสมที่ได้จากปี 2566-2570 มาบวกเข้ากับกำไรสะสมจากงบแสดงฐานะการเงินปี 2565 และนำค่าที่ได้บวกต่อไปจนครบทั้ง 5 ปี จึงได้ผลการพยากรณ์ในรายการกำไรสะสม ส่วนรายการอื่น ๆ ในฝั่งส่วนของเจ้าของ ผู้ศึกษาตั้งสมมติฐานให้มีค่าคงที่เท่ากับข้อมูลปีล่าสุด คือปี 2565

จากข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาจะเขียนสมการได้ดังนี้

เงินทุนที่ต้องการเพิ่ม = สินทรัพย์เพิ่มขึ้น - เงินทุนเพิ่มขึ้น

เงินที่นำไปลงทุน = เงินทุนที่ต้องการเพิ่ม - กำไรสะสม

เมื่อได้เงินลงทุนแล้วพบว่าเงินลงทุนที่จะใช้ในการลงทุนน้อยกว่ากำไรสะสม สามารถนำไป
บวกในรายการที่เป็นกิจกรรมการลงทุน คือ อาคารและอุปกรณ์ โดยบวกกับค่าตั้งต้นปี 2565 จะได้เป็น
ค่าของปี 2566

สำหรับกำไรสะสมเพิ่มระหว่างปี 2566 -2570 จากการพยากรณ์ร้อยละ 30 จากงบกำไร
ขาดทุนนำมาบวกกับกำไรสะสมระหว่างปี เพื่อนำมาหักกับเงินทุนที่ต้องการเพิ่ม จากกำไรสะสมในปี
2566-2570 นั้นมีกำไรสะสมมากกว่าเงินทุนที่จะนำไปลงทุน ดังนั้นจึงมีเงินพอที่จะนำไปลงทุนในอาคาร
และอุปกรณ์ โดยที่ไม่ต้องไปหาแหล่งเงินทุนเพิ่มจากที่อื่นเพื่อมาลงทุนในกิจการ

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566)

บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565

หน่วย : บาท
งบการเงินรวม

	สัดส่วนเทียบ							
	2565	กันยายน	2566	2566	2567	2568	2569	2570
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	3,952,243,384	76.96%	3,983,664,454	3,983,664,454	4,351,396,133	4,736,405,996	5,137,787,866	5,564,917,500
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	677,712,822	13.20%	683,100,765	683,100,765	746,157,730	812,177,481	881,004,628	954,246,886
สินทรัพย์ทางการเงินได้ของงวดปัจจุบัน	73,928,814	1.44%	74,516,562	74,516,562	81,395,178	88,596,993	96,105,054	104,094,741
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	20,022,702	0.39%	20,181,886	20,181,886	22,044,874	23,995,396	26,028,861	28,192,769
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	4,723,907,722		4,761,463,667	4,761,463,667	5,200,993,915	5,661,175,866	6,140,926,410	6,651,451,896
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน								
สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น	322,000		322,000	322,000	322,000	322,000.00	322,000	322,000
เงินลงทุนในการร่วมค้า	23,800,378		23,800,378	23,800,378	23,800,378	23,800,378.00	23,800,378	23,800,378
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	6,750,000		6,750,000	6,750,000	6,750,000	6,750,000.00	6,750,000	6,750,000
อาคารและอุปกรณ์	239,272,646		239,272,646	632,941,061	695,355,149	780,114,606	889,978,788	1,017,378,980
สินทรัพย์สิทธิการใช้	346,150,414		346,150,414	346,150,414	346,150,414	346,150,414	346,150,414	346,150,414
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	127,193,572		127,193,572	127,193,572	127,193,572	127,193,572	127,193,572	127,193,572
สิทธิการไร้กรรมความถี่ของคลื่นวิทยุ	868,882,641		868,882,641	868,882,641	868,882,641	868,882,641	868,882,641	868,882,641
ค่าเช่าภาพยนตร์ ค่าลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ ค่าละคร								
และลิขสิทธิ์สื่อสิ่งพิมพ์	2,172,397,848		2,172,397,848	2,172,397,848	2,172,397,848	2,172,397,848	2,172,397,848	2,172,397,848
เงินมัดจำค่าลิขสิทธิ์ภาพยนตร์	59,886,230		59,886,230	59,886,230	59,886,230	59,886,230	59,886,230	59,886,230
สินทรัพย์ทางการเงินได้ของการตัดบัญชี	814,475,640		814,475,640	814,475,640	814,475,640	814,475,640	814,475,640	814,475,640
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	233,823,381		233,823,381	233,823,381	233,823,381	233,823,381	233,823,381	233,823,381
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	4,892,954,750		4,892,954,750	5,286,623,165	5,349,037,253	5,433,796,710	5,543,660,892	5,671,061,084
รวมสินทรัพย์	9,616,862,472		9,654,418,417	10,048,086,832	10,550,031,168	11,094,972,576	11,684,587,302	12,322,512,981
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	366,450,933	7.14%	369,364,286	369,364,286	403,460,267	439,158,277	476,374,295	515,977,639
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	314,741,126		314,741,126	314,741,126	314,741,126	314,741,126	314,741,126	314,741,126
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ถึงกำหนดชำระ	59,671,131		59,671,131	59,671,131	59,671,131	59,671,131	59,671,131	59,671,131
ภาษีเงินได้มีมูลค่าค้างจ่าย	18,292,540		18,292,540	18,292,540	18,292,540	18,292,540	18,292,540	18,292,540
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	25,016,613		25,016,613	25,016,613	25,016,613	25,016,613	25,016,613	25,016,613
รวมหนี้สินหมุนเวียน	784,172,343		787,085,696	787,085,696	821,181,677	856,879,687	894,095,705	933,699,049
หนี้สินไม่หมุนเวียน								
หนี้สินตามสัญญาเช่า	291,304,502		291,304,502	291,304,502	291,304,502	291,304,502	291,304,502	291,304,502
หุ้นกู้	1,992,189,222		1,992,189,222	1,992,189,222	1,992,189,222	1,992,189,222	1,992,189,222	1,992,189,222
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	307,994,982		307,994,982	307,994,982	307,994,982	307,994,982	307,994,982	307,994,982
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	2,591,488,706		2,591,488,706	2,591,488,706	2,591,488,706	2,591,488,706	2,591,488,706	2,591,488,706
รวมหนี้สิน	3,375,661,049		3,378,574,402	3,378,574,402	3,412,670,383	3,448,368,393	3,485,584,411	3,525,187,755
ส่วนของผู้ถือหุ้น								
ทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญ 2,000,000,000 หุ้น	2,000,000,000			2,000,000,000	2,000,000,000	2,000,000,000	2,000,000,000	2,000,000,000
มูลค่าหุ้นละ 1 บาท ทุนที่ออกและชำระแล้ว								
หุ้นสามัญ 2,000,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท	2,000,000,000			2,000,000,000	2,000,000,000	2,000,000,000	2,000,000,000	2,000,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	1,166,724,373			1,166,724,373	1,166,724,373	1,166,724,373	1,166,724,373	1,166,724,373
ส่วนต่างจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนเงินลงทุนในบีอีซี	(29,091,455)		-	29,091,455	-	29,091,455	-	29,091,455
กำไรสะสม								
จัดสรรแล้ว	200,000,000			200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000
ยังไม่ได้จัดสรร	2,903,529,660			3,331,840,667	3,799,689,022	4,308,932,420	4,861,331,127	5,459,653,463
กำไรสะสมระหว่างปี				428,311,007	467,848,355	509,243,398	552,398,708	598,322,335
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	38,845			38,845	38,845	38,845	38,845	38,845
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	6,241,201,423			6,669,512,430	7,137,360,785	7,646,604,183	8,199,002,890	8,797,325,226
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	9,616,862,472			10,048,086,832	10,550,031,168	11,094,972,576	11,684,587,302	12,322,512,981

ประเมินมูลค่าบริษัทแบบที่ 1

การประเมินมูลค่าบริษัทวิธีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาจะใช้ คือ วิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) เนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมกับหุ้นทุกประเภทที่ประมาณกระแสเงินสดได้ และค่าที่ได้แสดงถึงมูลค่ากิจการได้โดยไม่ต้องนำไปเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น โดยวิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF)

ผู้ศึกษาคำนวณหากระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) เพื่อใช้แทนค่าใน CF ของสมการวิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) โดยผู้ศึกษาทำการคำนวณหา

NWC (Net Working Capital) ผู้ศึกษาได้คำนวณหาส่วนต่างของรายการลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น, รายการสินค้าคงเหลือ และรายการเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ว่าทั้ง 3 รายการดังกล่าวของบริษัทฯ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปีเท่าใด โดยทั้ง 3 รายการ คำนวณโดยการใช้สูตร ข้อมูลปีใหม่ - ข้อมูลปีเก่า และนำค่าที่ได้มาคำนวณต่อโดยการใช้สูตร (ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น + สินค้าคงเหลือ - เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น) $\times -1$

ผู้ศึกษามีการตั้งสมมติฐานให้ค่าเสื่อมราคา ของปี พ.ศ.2566-พ.ศ.2570 สมมติฐานให้มีค่าคงที่ตามปี 2565 ที่ 1,630,109,474

CAPEX คำนวณได้จากการหาส่วนต่างของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในแต่ละปี โดยคำนวณจากสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนปีใหม่ - สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนปีเก่า $\times (-1)$ และได้ผลการคำนวณกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF)

ตารางที่ 1.6 การคำนวณหากระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF)

คำนวณหา FCFF	Forecast				
	2566	2567	2568	2569	2570
EBIT	785,536,328	858,049,110	933,968,967	1,013,117,210	1,097,342,638
Revenue	5,176,509,960	5,654,353,091	6,154,648,088	6,676,217,430	7,231,244,298
Operating Profit Margin	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Tax อัตรากำไรก่อน	157,107,266	171,609,822	186,793,793	202,623,442	219,468,528

ดอกเบี้ยและภาษีเงินได้					
NOPAT	722,755,572	789,473,069	859,325,344	932,147,989	1,009,642,047
ค่าเสื่อมและค่าตัดจำหน่าย	1,630,109,474	1,630,109,474	1,630,109,474	1,630,109,474	1,630,109,474
CAPEX	-393,668,415	-62,414,088	-84,759,458	-109,864,181	-127,400,192
Net Working Capital	3,974,377,971	4,379,812,238	4,804,296,178	5,246,830,705	5,717,752,847
FCFF	529,538,735	1,057,929,649	1,241,983,496	1,432,054,826	1,643,497,941

การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุดท้าย (Terminal Value) โดยผู้ศึกษาตั้งสมมติฐานให้บริษัทฯ มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิคงที่ และมีอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) ที่เท่ากับ 13% แหล่งที่มา Bloomberg เพื่อใช้ในการประเมินมูลค่าบริษัทเท่ากับอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิปี 2564 เทียบกับปี 2565 โดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{Terminal Value} = \frac{FCFF_n(1 + g)}{WACC - g}$$

โดยที่

FCFF = กระแสเงินสดอิสระของกิจการ

WACC = อัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

g = อัตราการเติบโต คำนวณจากสูตร (กำไรสุทธิปีใหม่ / กำไรสุทธิปีเก่า) - 1) * 100

แทนค่าตัวแปรในสมการ Terminal Value เพื่อหาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุดท้าย ดังนี้

$$\text{Terminal Value} = \frac{1,643,497,941 (1+9.23\%)}{13.0\% - 9.23\%}$$

$$= 44,871,417,248$$

หลังจากได้ค่า Terminal Value จึงประเมินมูลค่าบริษัท ด้วยวิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) โดยใช้ข้อมูลกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) 5 ปี ข้างหน้า และค่า Terminal Value รวมถึงอัตราต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) มาใช้ในการคำนวณ โดยปรับหน่วยเป็นพันบาท ด้วยการนำกระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) / 1,000 และแทนค่าในสมการ ดังนี้

$$DCF = \frac{CF_1}{(1+r)^1} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} \dots \frac{CF_n}{(1+r)^n}$$

แทนค่าได้ดังนี้

$$DCF = \frac{529.53}{(1+0.13)^1} + \frac{1,057.92}{(1+0.13)^2} + \frac{1,241.98}{(1+0.13)^3} + \frac{1,432.05}{(1+0.13)^4} + \frac{1,643.49}{(1+0.13)^5} + \frac{44,871.41}{(1+0.13)^5}$$

$$= 28,282,598,830 \text{ ล้านบาท}$$

ดังนั้น มูลค่าของกิจการ (Firm value) เท่ากับ 28,282,598,830 ล้านบาท และผู้ศึกษาได้ทำการคำนวณหามูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) โดยผู้ศึกษาใช้หนี้สินทั้งหมดของบริษัทฯ ปี 2566 เท่ากับ 3,378,574,402 ที่คำนวณมาจากงบแสดงฐานะทางการเงิน เนื่องจากมูลค่าของกิจการ (Firm value) ได้ใช้อัตราคิดลดเพื่อปรับค่าเป็นปี 2566 แล้ว และแทนค่าคำนวณหามูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) ได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value)} &= 28,282,598,830 - 3,378,574,402 \\ &= 24,904,024,428 \text{ บาท} \end{aligned}$$

จากนั้นนำมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) ที่คำนวณได้มาหามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท โดยคำนวณจากสูตร

มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท = มูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity value) / จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด

แทนค่าสมการเพื่อคำนวณหามูลค่าของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อหุ้น ได้ดังนี้

มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท = $24,904,024,428 / 2,000,000,000 = 12.45$ บาทต่อหุ้น

จากผลการประเมินมูลค่าบริษัทด้วยวิธีการคิดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) สามารถสรุปได้ว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัท BEC เท่ากับ 12.45 บาทต่อหุ้น

ประเมินมูลค่าบริษัทแบบที่ 2

การประเมินมูลค่าหุ้นสามัญ โดยมีการทำการประเมิน วิธีที่ 2 ได้แก่วิธี Multiple Comparative โดยการหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน ซึ่งประกอบด้วย ราคาต่อกำไรต่อหุ้น (P/E) ราคาหุ้นต่อหุ้นทางบัญชี (P/BV) มูลค่าของกิจการเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย ดอกเบี้ย ภาษี (EV/EBITDA) โดยหาค่าเฉลี่ยในบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ได้แก่ บริษัท อมรินทร์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ชื่อย่อ AMARIN และ บริษัท โมโน เน็กซ์ จำกัด (มหาชน) ชื่อย่อ MONO โดยนำข้อมูลมาจากตลาดหลักทรัพย์ (<http://www.set.or.th/>) และเว็บไซต์ของแต่ละบริษัท โดยแสดงข้อมูลตามตารางที่ 1.7

ตารางที่ 1.7 อัตราส่วน P/E (ราคาต่อกำไรต่อหุ้น) P/BV (ราคาหุ้นต่อหุ้นทางบัญชี) EV/EBITDA

Ratio	AMARIN	MONO	Average
P/E	11.95	57.93	34.94
P/BV	1.12	2.67	1.9
EV/EBITDA	6.46	5.82	6.14

จากนั้นทำการคำนวณหาค่า 1. กำไรต่อหุ้น (Earning Per Share : EPS) 2. มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (Book value Per share) และ 3. ยอดขายต่อหุ้น (Sales per Share) โดยนำผลที่ได้มาคูณกับค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน P/E ratio, P/BV ratio, และ EV/EBITDA

จากผลการประเมินมูลค่าบริษัทด้วยวิธี Multiple Comparable พบว่ามูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ มีมูลค่าหุ้นสามัญเฉลี่ยเท่ากับ 17.06 บาท/หุ้น โดยแสดงตามตารางที่ 1.8

ตารางที่ 1.8 ผลการคำนวณการประเมินมูลค่าบริษัท ด้วยวิธี Multiple Comparable

Company variable	BEC	Relative Ratio	Average	Estimates stock value
Earnings per shares	0.3	P/E	34.94	10.48
Book value per shares	3.05	P/BV	1.90	5.78
EBITDA	0.39	EV/EBITDA	6.17	2.39
Sum				17.06

อภิปรายผล

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า การใช้วิธีการประเมินมูลค่าบริษัท ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ได้ผลการประเมินมูลค่าบริษัท ที่แตกต่างกันด้วยเช่นกัน แม้ข้อมูลตั้งต้นจะเป็นข้อมูลเดียวกัน คือข้อมูลที่ได้จากการพยากรณ์งบการเงินของบริษัทในอีก 5 ปีข้างหน้า ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการประเมินมูลค่าบริษัท โดยได้ทำทั้ง 2 วิธี ซึ่งประกอบด้วย

วิธีที่ 1 ได้แก่ วิธีการคิดลดกระแสเงินสด (Discounted Cash Flow : DCF) โดยการใช้กระแสเงินสดอิสระของกิจการ (Free Cash Flow to the Firm : FCFF) พบว่า มูลค่าหุ้นสามัญของบริษัทฯ เท่ากับ 12.45 บาทต่อหุ้น

วิธีที่ 2 ได้แก่ วิธี Multiple Comparable โดยการหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนต่าง ๆ ได้แก่ P/BV ratio ของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์เทียบกับอัตราส่วนต่าง ๆ ของบริษัทเป้าหมาย พบว่า มีมูลค่าหุ้นสามัญเฉลี่ยอยู่ที่ 17.06 บาท/หุ้น

นอกจากการวิเคราะห์งบการเงินต่างๆที่เป็นปัจจัยภายในบริษัทเองแล้ว ยังต้องอาศัยปัจจัยภายนอกของบริษัทในการวิเคราะห์ประเมินมูลค่าของกิจการนั้นๆ ด้วย เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเศรษฐกิจโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อตัวภาวะอุตสาหกรรม เช่น ในปี 2565 เศรษฐกิจได้รับผลกระทบจากอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปี 2565 สูงขึ้นร้อยละ 6.08 ราคาสินค้าในกลุ่มพลังงานที่สูงขึ้นร้อยละ 14.62 โดยเฉพาะน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า ก๊าซหุงต้ม และสินค้าโภคภัณฑ์ และใน

ขณะเดียวกันธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อคุมเข้มนโยบายการเงินต่อเนื่องเพื่อลดแรงกดดันจากเงินเฟ้อ ธุรกิจปือีซีจึงได้รับผลกระทบโดยรายได้หลักมาจากเงินในโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์ที่ลดลง 385.27 ล้านบาทจากปีก่อน 2564 หรือ -8% เนื่องจากธุรกิจยังไม่สามารถปรับราคาสินค้าให้เพิ่มขึ้นได้เท่ากับอัตราต้นทุนขายที่เพิ่มขึ้น กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลง อีกทั้งมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลที่ลดลงด้วย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อมูลบริษัทในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่นำมาทำการวิเคราะห์ร่วมค่อนข้างน้อย อีกทั้งในยุคปัจจุบันมีการใช้การสื่อสารบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ข้อมูลที่เป็นตัวดัชนีชี้วัดค่าความเปลี่ยนแปลงของผู้ชมบนออนไลน์ยังมีน้อย หากมีผู้ทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าวในภายหลัง แนะนำให้นำข้อมูลปัจจัยชี้วัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทในหมวดธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการเพิ่มตัวแปรที่เป็น Trend และ Seasonal เพราะรายได้ของบริษัทมักมีแนวโน้มและฤดูกาล การใส่ Trend และ Seasonal น่าจะทำให้การพยากรณ์รายได้มีความแม่นยำมากขึ้น และควรใช้วิธีในการประเมินมูลค่ากิจการที่หลากหลายวิธี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์. 2565. ข้อมูลเปิดเผยของกระทรวงพาณิชย์ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<https://data.moc.go.th/>

กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ <https://www.sec.or.th/TH/Pages/Home.aspx>

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <https://www.set.or.th>

ธนาคารแห่งประเทศไทย <https://www.bot.or.th>

นครินทร์ ปาร์มวงค์ (2550) ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดดัชนีหลักทรัพย์ในตลาดของประเทศไทย

สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บริษัท ปือีซี เวิลด์ (มหาชน). 2562-2566. แบบ 56-1 ONE REPORT [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<https://data.moc.go.th/>

บริษัท ปือีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) <https://www.becworld.com>

ประเมินหุ้นด้วย DCF <https://www.finnomena.com/investment-reader/dcf/>

พยากรณ์ทางการเงิน <https://m.youtube.com/watch?v=F99auVXxNSE>

วัฏจักรเศรษฐกิจ <https://blockchain-review.co.th/blockchain-review/business-cycle/>

วงศ์วริศ อาริย์วัฒน์. (2553). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์ การ

ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สำนักงานกสทช. <https://broadcast.nbtc.go.th>

หลักทรัพย์บัวหลวง. 2564-2565. วิธีประเมินมูลค่าหุ้น [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<https://wconnex.bualuang.co.th/>

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่
รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Factors affecting self-care behavior of patients with type 2 diabetes in the
area of responsibility of Khanon Nuea Subdistrict Health Promoting
Hospital. Bang Pa-in District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

นายวิโรจน์ ตรีมงคล

E-mail sabuydee_mai@hotmail.com

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนอนเหนือ
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Mr. Wiroj Trimongkol

Public academician, Khanon Nuea Subdistrict Health Promoting Hospital.

Bang Pa-in District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

รับเข้า: 28 กันยายน 2566 แก้ไข: 7 พฤศจิกายน 2566 ตอบรับ: 14 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมสุขภาพ ของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ชนิดที่ 2 จำนวน 100 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัย และสถิติเชิงอนุมานใช้สถิติ Independent samples t-test และ Pearson's product moment correlation coefficient ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมสุขภาพในระดับเหมาะสม ร้อยละ 78.0 ส่วนใหญ่มีการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพระดับมาก ร้อยละ ร้อยละ 97.0 มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับมาก ร้อยละ

100.0 มีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับปานกลาง ร้อยละ 67.0 การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับปานกลาง ร้อยละ 67.0 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 100.0 และการสนับสนุนจากครอบครัวระดับมาก ร้อยละ 81.0 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุดกับพฤติกรรมสุขภาพ ($r = 0.007$ P-value = .472) สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะบุคลากรทางด้านสุขภาพควรส่งเสริมให้ผู้ป่วยเบาหวานมีการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ โดยจัดโปรแกรมในการส่งเสริมและกระตุ้นศักยภาพของผู้ป่วยเบาหวาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการผู้ป่วยในอนาคต

คำสำคัญ: พฤติกรรม การดูแลตนเอง เบาหวานชนิดที่ 2

Abstract

The objectives of this research aimed to 1) study health behavior and related factors of patients with type 2 diabetes. 2) study the relationship between leading factors, facilitating factors, additional factors, and health behavior. of patients with type 2 diabetes in the area of responsibility of Khanon Nuea Subdistrict Health Promoting Hospital Bang Pa-in District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The sample group was 100 patients with type 2 diabetes. Data were analyzed using descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation, and range, and inferential statistics using independent samples t-test and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results of the research found that the sample group had health behaviors at an appropriate level, 78.0 percent had appropriate health behaviors, with the majority of the sample having access to health services at a high level, 97.0%, and knowledge about diabetes at a high level, 100.0% had awareness. Regarding moderate diabetes, 67.0 % had access to health services. Information about diabetes: Moderate level: 67.0%. Access to information about diabetes. At a high level, 100.0 %, and family support at a

high level, 81.0 %.The factors that are related to health behavior include access to information about diabetes and have the highest positive relationship with health behavior ($r = 0.007$). Summary of discussion and recommendations. Health personnel should encourage diabetic patients. Have a perception of the ability to practice health behaviors By organizing programs to promote and stimulate the potential of diabetic patients that benefits for patients management in the future.

Keywords: behavior, self-care, type 2 diabetes

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรัง เป็นสาเหตุของภาวะโรคจากการตายและการป่วยก่อนวัยอันควรที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทย หากพิจารณาด้านความรุนแรงของโรคเบาหวานแล้วจะพบว่าโรคนี้เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและสุขภาพของคนไทยในระดับต้นๆ ในปี พ.ศ. 2561 – 2563 อัตราการเสียชีวิตด้วยโรคเบาหวานสูงขึ้นเท่ากับ 4.93, 8.86 และ 10.01 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับสาเหตุการตายร้อยละ 80 เกิดจากโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตันและจากโรคแทรกซ้อนอื่น ได้แก่ การติดเชื้อจอตาลเสื่อม ระบบประสาทเสื่อมด้านผลกระทบของโรคเบาหวาน พบว่า มีผลกระทบระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนจนถึงประเทศ แม้ว่าเบาหวานจะเป็นโรคที่รักษาไม่หายขาดแต่สามารถควบคุมได้โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำคัญได้แก่ การควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย การรับประทานยาหรือฉีด ยาเพื่อลดน้ำตาลในเลือด ผลกระทบของโรคเบาหวานก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ภาครัฐจึงกำหนดให้เบาหวานเป็นโรคหนึ่งในแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 โดยมีเป้าหมายให้สามารถป้องกันโรคที่เป็นสาเหตุการป่วยการตายที่สำคัญของประเทศ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560)

จากรายงานทางสถิติของในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2565 พบอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 130 ราย และในปี 2566 พบผู้ป่วยที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้ถึงร้อยละ 26 (HDCสสจ.

พระนครศรีอยุธยา, 2566) แม้ว่าจะมีผู้ป่วยที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุขคือร้อยละ 40 (กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2565) แต่ก็มีผู้ป่วยอีกส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้และมีภาวะแทรกซ้อนหรือโรคร่วมอื่นๆ เช่น โรคความดันโลหิตสูง ภาวะแทรกซ้อนทางไตร้อยละ 31.29 เป็นผู้ป่วยส่วนใหญ่มีภาวะไตแทรกซ้อนระดับ 3-4 ภาวะแทรกซ้อนทางตาร้อยละ 1.48 ผู้ป่วยกลุ่มนี้เริ่มมีปัญหาในการมองเห็นเนื่องจากภาวะเบาหวานขึ้นตา จากการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้ภาวะแทรกซ้อนทางเท้าร้อยละ 0.63 ส่งผลให้ผู้ป่วยบางรายต้องตัดนิ้วเท้าหรือตัดเท้า เนื่องจากการสูญเสียความรู้สึก เมื่อเกิดแผลรักษาหายยากจนเรื้อรัง จากปัญหาดังกล่าวหากผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีก็จะช่วยให้สามารถป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ เหล่านี้ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจึงได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมดูแลผู้ป่วยและสนับสนุนให้ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการผู้ป่วยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดการผู้ป่วยในอนาคต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่มุ่งศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ ตำบลบ้านกรดอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อย่างน้อย 1 ปีและได้รับการรักษาในคลินิกเรื้อรังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลชนอนเหนือ ตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตด้านพื้นที่

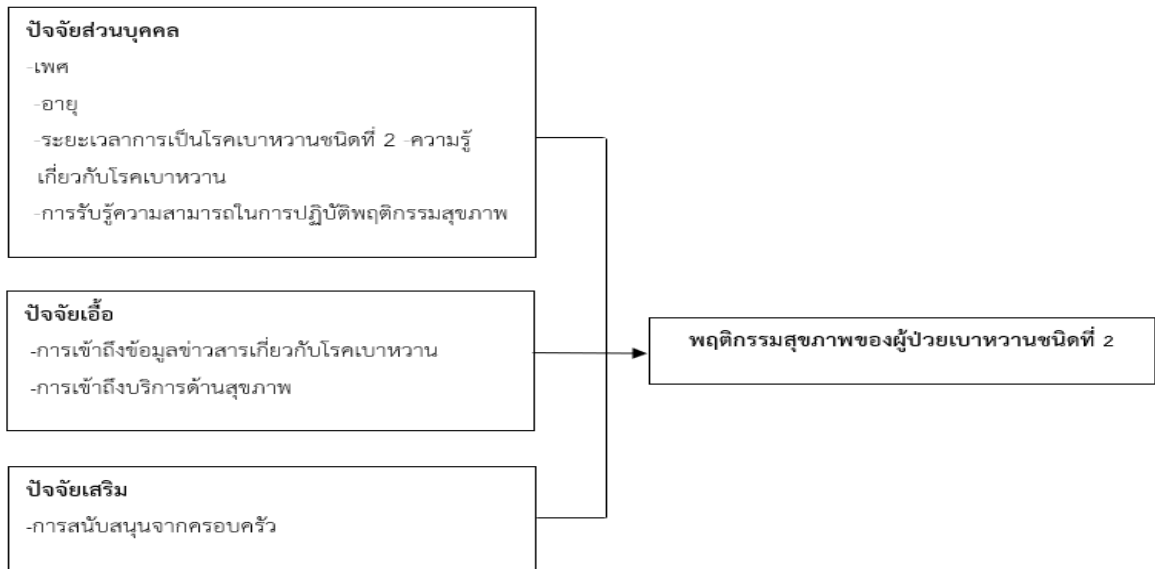
ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเลือกเก็บแบบสะดวกทางออนไลน์ พื้นที่ตำบลชนอนเหนือ ตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ใช้แนวคิด PRECEDE-PROCEED Framework เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยได้นำส่วนของ PRECEDE ในระยะที่ 2 ด้านพฤติกรรม และระยะที่ 3 ได้แก่ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม(กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข,2542) มาใช้เพื่ออธิบายพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมสุขภาพของแต่ละบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นหรือมีการเปลี่ยนแปลงได้นั้นต้องมาจากหลายๆ ปัจจัยทั้งปัจจัยภายในของบุคคล(Intrinsic factors)คือปัจจัยนำ (Predisposing factors) และปัจจัยภายนอกของบุคคล (Extrinsic factors) ได้แก่ ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) และปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ปัจจัยเอื้อ ได้แก่การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการเข้าถึงบริการด้านสุข ภาพและปัจจัยเสริม ได้แก่การสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งปัจจัยทั้งสามกลุ่มปัจจัยจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง (descriptive cross-sectional research)

ประชากรคือผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่อาศัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่เข้ารับบริการในคลินิกเบาหวานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนอนเหนือ ตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่จะศึกษาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้คำนวณจากสูตร โดย Taro Yamane(1967) โดยมีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ $=0.05(95\%)$ ที่มารับการรักษาตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน - 31 สิงหาคม 2566 ได้ทั้งหมดจำนวน 100 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากงานวิจัยสุทิตร บุญเรือง (2559) แนวคิดความสามารถของตนเองของ Bandura (1977) และตามแนวคิดการสนับสนุนทางสังคม

ของ House จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยแบบสอบถามมี 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบเติมข้อความสั้น ๆ และแบบให้ตอบเลือกตามตัวเลือกที่กำหนด

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพ มีข้อความจำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย การควบคุมอาหาร จำนวน 7 ข้อ การออกกำลังกาย จำนวน 3 ข้อ การรับประทานยา จำนวน 3 ข้อ และการจัดการความเครียด จำนวน 4 ข้อ การดูแลเท้าของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 5 ข้อ การพบแพทย์ตามนัดและสม่ำเสมอ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นใหม่ มีข้อความจำนวน 18 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบถูก ผิด ไม่แน่ใจ โดยผู้ที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่แน่ใจให้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 4 การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ มีข้อความจำนวน 10 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ (5)มากที่สุด (4)มาก (3)ปานกลาง (2)น้อย (1)น้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 การสนับสนุนจากครอบครัว มีข้อความจำนวน 12 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

สำหรับข้อความเชิงลบ จะให้คะแนนกลับกัน

การสนับสนุนจากครอบครัว มีคะแนนรวม 60 คะแนน

ส่วนที่ 6 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ มีข้อความจำนวน 10 ข้อ โดยมีข้อความการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน จำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ง่าย ปานกลาง ยาก มีคะแนนรวม 15 คะแนนโดยผู้ที่มีคะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานดีกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่าและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ จำนวน 5 ข้อ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5) เห็นด้วย (4) ไม่แน่ใจ (3) ไม่เห็นด้วย (2) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)

และเครื่องมือทุกชุด ยกเว้นข้อมูลส่วนบุคคลได้แบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของ Bloom (1971) ดังนี้

คะแนน < ร้อยละ 60	หมายถึง เหมาะสมน้อย
คะแนนร้อยละ 60 - 79	หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
คะแนน > ร้อยละ 80	หมายถึง เหมาะสมมาก

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา มีค่า IOC = 0.87 โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีลักษณะคล้ายกับตัวอย่างในตำบลบ้านกรด อำเภอ บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้ วิเคราะห์ความสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ของพฤติกรรมสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ โรคเบาหวานและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และการสนับสนุนจากครอบครัว โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.64, 0.64, 0.82, 0.95, 0.98 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าพิสัย (Range) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้ Independent samples t-test ในตัวแปรเพศ และ Pearson's product moment correlation coefficient ในตัวแปรอายุระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับ โรคเบาหวาน การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ โรคเบาหวาน การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และการสนับสนุนจากครอบครัว

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลขนอนเหนือ ตำบลบ้านกรด อำเภอ บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการเก็บข้อมูลกับผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 100 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.0 โดยส่วนใหญ่เป็นวัยสูงอายุ อายุ 61- 80 ปี ร้อยละ 52.0 อายุค่าเฉลี่ย 61.76 ปี (S.D.= 12.96)

อายุน้อยที่สุด 20 ปี และอายุสูงที่สุด 88 ปีสถานภาพสมรสร้อยละ 79.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 87 ประกอบอาชีพเกษตรกรร้อยละ 80.0 ระยะเวลาป่วยด้วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ระหว่าง 6 - 10 ปี ค่าเฉลี่ย 8.61 ปี (S.D.= 5.08) ระยะเวลาป่วยน้อยที่สุด 1 ปี ป่วยสูงที่สุด 26 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังจากเป็นโรคเบาหวานผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคประจำตัวอื่นๆ นอกจากโรคเบาหวาน ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 52 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบลชนอนเหนือ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (n=100)

คุณลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน	คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน
		(ร้อยละ)		(ร้อยละ)
เพศ	ชาย	32(32.0)	ระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวาน	
	หญิง	68(68.0)	< 5 ปี	29(29.0)
อายุ	< 20 ปี	1(1.0)	6 - 10 ปี	37(37.0)
	21 - 40 ปี	3(3.0)	11 - 15 ปี	23(23.0)
	41 - 60 ปี	38(38.0)	16 - 20 ปี	10(10.0)
	61 - 80 ปี	52(52.0)	มากกว่า 20 ปี	1(1.0)
	≥ 81 ปีขึ้นไป	6(6.0)	$\bar{x}$ =8.61 S.D.=5.08 Min=1ปี Mix=26ปี	
	$\bar{x}$ =61.76 S.D.=12.96 Min=20 ปี Mix=88 ปี		ภาวะแทรกซ้อนหลังจากเป็นโรคเบาหวาน	
สถานภาพ	โสด	11(11.0)	แผลที่เท้า /ขา	1(1.0)
	สมรส	79(79.0)	เบาหวานขึ้นตา	25(25.0)
	สมรสแต่แยกกันอยู่	1(1.0)	ภาวะแทรกซ้อนทางไต	9(9.0)
	หม้าย/หย่าแยก	9(9.0)	ไม่มี	65(65.0)

การศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	2(2.0)	โรคประจำตัวอื่นๆ นอกจากโรคเบาหวาน	
	ประถมศึกษา	87(87.0)	ไม่มี	25(25.0)
	มัธยมตอนต้น	3(3.0)	มี	75(75.0)
	มัธยมตอนปลาย	5(5.0)	โรคความดันโลหิตสูง	52(52.0)
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2(2.0)	โรคหัวใจ	1(1.0)
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1(1.0)	ไขมันในเลือดสูง	1(1.0)
อาชีพ	เกษตรกร	80(80.0)	โรคไต	4(4.0)
	รับจ้าง	13(13.0)	วัณโรค/หอบหืด	14(14.0)
	รับราชการ	1(1.0)		
	พ่อบ้าน/แม่บ้าน	2(2.0)		
	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3(3.0)	อื่นๆ นักบวช	1(1.0)

ระดับพฤติกรรมภาพรวมของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีพฤติกรรมสุขภาพในระดับเหมาะสมมาก ร้อยละ 97 ดังตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมสุขภาพที่ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ปฏิบัติเป็นประจำ 3 อันดับแรกได้แก่ การไปพบแพทย์เพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือด, การทำกิจกรรม คลายเครียด เช่น ออกกำลังกาย ดูหนังฟังเพลง ทำงานอดิเรก นั่งสมาธิหรือไปปฏิบัติธรรม ร้อยละ 100.0 รองลงมา คือ การดูแลเท้าให้สะอาด โดยเฉพาะตามซอกนิ้วเท้า, การดูแลผิวหนังให้ชุ่มชื้น ผิวไม่แห้งและ เป็นรอยแตก ร้อยละ 99.0 และการไปพบแพทย์ตามนัด เพื่อติดตามอาการ ร้อยละ 91 ตามลำดับ ดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับพฤติกรรมสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมมาก	97	97.0
เหมาะสมปานกลาง	3	3.0

$\bar{X}$ =71.74% S.D=4.16 Min=62.50% Mix=83.59%

ตารางที่ 3 พฤติกรรมสุขภาพรายข้อของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ข้อความ	ร้อยละ				
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1. กินผักที่มีเส้นใยอาหารสูง เช่น คื่นช่าย ตำลึง ผักกาด	76.0	5.0	9.0	8.0	2.0
2. กินเนื้อสัตว์ที่ย่อยง่าย เช่น เนื้อปลา	36.0	32.0	20.0	10.0	2.0
3. กินผลไม้รสหวานจัด เช่น ขนุน ละมุด เงาะ ลำไยมะละกอสุก*	19.0	8.0	26.0	29.0	18.0
4. กินอาหารที่มีไขมันสูง เช่น ข้าวขาหมู ข้าวมันไก่ไก่ทอดหมูทอด แกงกะทิ*	8.0	3.0	22.0	32.0	35.0
5. กินขนมหวาน เช่น กล้วยบวชชี ลอดช่อง ทองหยิบ ส้มขี้ ขนมเค้ก*	8.0	5.0	39.0	27.0	21.0
6. ดื่มน้ำหวาน น้ำอัดลม กาแฟสำเร็จรูป (3 in 1)*	8.0	5.0	22.0	26.0	39.0
7. ดื่มเหล้า เบียร์ สาโท เหล้าปั่น*	9.0	2.0	15.0	29.0	45.0
8. ออกกำลังกาย 3 ครั้งต่อสัปดาห์	10.0	7.0	27.0	21.0	35.0
9. ออกกำลังกายอย่างน้อยครั้งละ 30 นาที	18.0	23.0	34.0	10.0	15.0
10. เคลื่อนไหวร่างกายต่อเนื่องอย่างน้อย 30 นาที ทำงานบ้าน	65.0	21.0	14.0	0.0	0.0
11. กินยาตรงตามขนาดที่แพทย์สั่ง	80.0	11.0	8.0	1.0	0.0
ข้อความ	ร้อยละ				
	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
12. กินยาตรงเวลา	80.0	11.0	8.0	1.0	0.0
13. กินยาสมุนไพรหรือยาแผนโบราณ*	1.0	4.0	8.0	13.0	74.0
14. นอนหลับสนิทอย่างน้อย 7-8 ชั่วโมง / ต่อวัน	38.0	42.0	19.0	1.0	0.0

15. สำรองเท้า เพื่อดูบาดแผล และรอยแตกที่เท้า	88.0	11.0	1.0	0.0	0.0
16. ดูแลเท้าให้สะอาด โดยเฉพาะตาม ซอกนิ้วเท้า	99.0	1.0	0.0	0.0	0.0
17. ดูแลผิวหนังให้ชุ่มชื้น ผิวไม่แห้ง และเป็นรอยแตก	99.0	1.0	0.0	0.0	0.0
18. สวมถุงเท้าและรองเท้า ที่ไม่ใหญ่หรือเล็กกว่าเท้า	21.0	6.0	53.0	12.0	8.0
19. บริหารขาและเท้าอย่างน้อยวันละ 15 นาที	21.0	6.0	53.0	12.0	8.0
20. พบแพทย์ตามนัด เพื่อติดตามอาการ	91.0	8.0	1.0	0.0	0.0
21. พบแพทย์ เพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือด	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0
22. พบแพทย์ เพื่อตรวจตาเป็นประจำหรืออย่างน้อยปีละครั้ง	89.0	4.0	7.0	0.0	0.0
23. ทำกิจกรรมคลายเครียด เช่น ออกกำลังกาย ดูหนังฟังเพลง ทำงานอดิเรก นั่งสมาธิหรือไปปฏิบัติธรรม	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24. ระบายหรือเล่าให้คนรอบข้างฟัง	43.0	21.0	18.0	9.0	9.0
25. คิดแก้ปัญหาคนเดียว *	9.0	1.0	17.0	22.0	51.0

หมายเหตุ * ข้อคำถามเชิงลบ

3. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนอนเหนือตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับความรู้ภาพรวมของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับมาก ร้อยละ 100.0 ดังตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ โรคเบาหวานเกิดจากพันธุกรรม ความอ้วน และอายุเพิ่มมากขึ้น, ปัสสาวะบ่อย ต้มมาก กินจุและน้ำหนักลดเป็นอาการของเบาหวาน, การกินอาหารรสเค็มจัด เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางไต, หากลืมนินยาเมื่อใดมือหนึ่ง สามารถกินยาเมื่อนั้นร่วมกับมือถัดไปได้, การออกกำลังกายครั้งละ 30 นาทีอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด, การจัดการความเครียดที่ดีช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด, ต้องไปพบแพทย์ตามนัด แม้ว่ายามียาเดิมเหลืออยู่, อาการภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ คือ ใจสั่น มือสั่น เหงื่อออก ตัวเย็น, เมื่อมีอาการภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ควรดื่มน้ำหวานหรืออมลูกอมทันที, อาการเบาหวานขึ้นตา คือ ตามัว มองไม่ชัด, การชาที่ปลายมือปลายเท้า เกิดจากการเสื่อมของเส้นประสาทส่วน

ปลาย,ผู้ป่วยเบาหวานเสี่ยงต่อการเกิดแผลที่เท้าได้ง่ายการสูบบุหรี่ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนสูงขึ้นร้อยละ 100.0 รองลงมา คือ ผู้ป่วยเบาหวานควรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่เกิน 140 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร ร้อยละ 93.0 และเบาหวานเป็นโรคที่รักษาให้หายขาดได้ ร้อยละ 90.0 ตามลำดับดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ระดับความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่

ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับมาก	100	100.0
$\bar{X}$ =95.94% S.D=5.04 Min=83.33% Mix=100.00%		

**ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 95.94 มีความรู้ระดับมาก 80% ขึ้นไป

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2

ข้อความ	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เบาหวานเป็นโรคที่รักษาให้หายขาดได้	90	90.0
2. ผู้ป่วยเบาหวานควรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่เกิน 140 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร	93	93.0
3. โรคเบาหวานเกิดจากพันธุกรรม ความอ้วน และอายุเพิ่มมากขึ้น	100	100.0
4. ปัสสาวะบ่อย ต้มมาก กินจุและน้ำหนักลด เป็นอาการของเบาหวาน	100	100.0
5. การไม่กินอาหารมื้อใดมื้อหนึ่งจะช่วยให้ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้	84	84.0
6. การงดเครื่องดื่มที่มีรสหวาน จะช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด	84	84.0
7. การกินอาหารรสเค็มจัด เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนทางไต	100	100.0
8. หากลืมนินยามื้อใดมื้อหนึ่ง สามารถกินยามื้อนั้นร่วมกับมื้อถัดไปได้	100	100.0
9. การออกกำลังกาย ครั้งละ 30 นาทีอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด	100	100.0

10. การกินอาหารที่มีไขมันสูง เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคเบาหวาน	76	76.0
11. การจัดการความเครียดที่ดี ช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด	100	100.0
12. ต้องไปพบแพทย์ตามนัด แม้ว่า ยังมียาเดิมเหลืออยู่	100	100.0
13. อาการภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ คือ ใจสั่น มือสั่น เหงื่อออก ตัวเย็น	100	100.0
14. เมื่อมีอาการภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ควรดื่มน้ำหวานหรืออมลูกอมทันที	100	100.0
15. อาการเบาหวานขึ้นตาคือ ตามัว มองไม่ชัด	100	100.0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
16. การชาที่ปลายมือปลายเท้า เกิดจากการเสื่อมของเส้นประสาทส่วนปลาย	100	100.0
17. ผู้ป่วยเบาหวานเสี่ยงต่อการเกิดแผลที่เท้าได้ง่าย	100	100.0
18. การสูบบุหรี่ ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนสูงขึ้น	100	100.0

4. การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพภาพรวมของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับมาก ร้อยละ 100.0 ดังตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ท่านมั่นใจว่าสามารถกินยาตามแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัดและมาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง ร้อยละ 71.0 รองลงมา คือ ท่านมั่นใจว่าสามารถสำรวจเท้าและดูแลเท้าให้สะอาดได้ทุกวัน ร้อยละ 64 และ เมื่อมีอาการใจสั่น มือสั่น เหงื่อออกตัวเย็นท่านมั่นใจว่าสามารถ ดื่มน้ำหวาน/อมลูกอมได้ทันที ร้อยละ 63 ตามลำดับ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 6 ระดับการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง	67	67.0
มาก	33	33.0

$\bar{X}$ =61.12% S.D=4.63 Min=62.0% Mix=72.0%

ตารางที่ 7 การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ข้อความ	ร้อยละ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ท่านมั่นใจว่าสามารถหลีกเลี่ยงอาหารที่มีไขมันสูง เช่นอาหารทอด แกงกะทิ ข้าวขาหมู ข้าวมันไก่	0.0	8.0	16.0	64.0	12.0
2. ท่านมั่นใจว่าสามารถลดการกินขนมหวาน และผลไม้รสหวานจัด เช่น ขนุน ละมุด เงาะ ลำไย	0.0	18.0	11.0	67.0	4.0
ข้อความ	ร้อยละ				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3. ท่านมั่นใจว่าสามารถงดอาหารรสเค็มจัด เช่น ปลาเค็ม น้ำพริกปลา ร้า ส้มตำปูปลาร้า อาหารหมักดอง	0.0	12.0	32.0	52.0	4.0
4. ท่านมั่นใจว่าจะไม่กินน้ำอัดลม กาแฟสำเร็จรูป (3 in 1) ชานมไข่มุก	9.0	7.0	15.0	66.0	3.0
5. ท่านมั่นใจว่าจะไม่กินเหล้า เบียร์ สาโท เหล้าปั่น	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
6. ท่านมั่นใจว่าสามารถออกกำลังกายอย่างน้อย 30 นาที/ครั้ง และอย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 วัน	0.0	5.0	23.0	67.0	5.0

7. ท่านมั่นใจว่าสามารถกินยาตามแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัดและมาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง	0.0	0.0	0.0	29.0	71.0
8. เมื่อเครียด ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการกับความเครียดนั้นได้	0.0	0.0	6.0	69.0	25.0
9. ท่านมั่นใจว่าสามารถสำรวจเท้าและดูแลเท้าให้สะอาดได้ทุกวัน	0.0	0.0	0.0	36.0	64.0
10. เมื่อมีอาการใจสั่น มือสั่น เหงื่อออกตัวเย็นท่านมั่นใจว่าสามารถ ดื่มน้ำหวาน/อมลูกอมได้ทันที	0.0	0.0	0.0	37.0	63.0

5. การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพภาพรวมของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานระดับมาก ร้อยละ 100.0 ดังตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ท่านมั่นใจว่าสามารถกินยาตามแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัดและมาพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง ร้อยละ 71.0 รองลงมา คือท่านมั่นใจว่าสามารถสำรวจเท้าและดูแลเท้าให้สะอาดได้ทุกวัน ร้อยละ 64 และเมื่อมีอาการใจสั่น มือสั่น เหงื่อออกตัวเย็นท่านมั่นใจว่าสามารถ ดื่มน้ำหวาน/อมลูกอมได้ทันที ร้อยละ 63 ตามลำดับ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 8 ระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	67	67.0
ปานกลาง	33	33.0
$\bar{X}=61.12\%$ S.D=4.63 Min=62.0% Mix=72.0%		

ตารางที่ 9 ระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ร้อยละ

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่าง น้อย	ไม่เห็นด้วย เล็กน้อย	ไม่เห็นด้วย ปานกลาง	ไม่เห็นด้วย มาก	ไม่เห็นด้วยอย่าง ยิ่ง
1. ท่านเดินทางไป รพ. สต. ได้	0.0	0.0	0.0	31.0	69.0
2. รพ.สต. ให้บริการที่ดีและเป็นกันเอง	0.0	0.0	0.0	33.0	67.0
3. การมารับบริการที่ รพ.สต. มีค่าใช้จ่ายน้อย	0.0	0.0	0.0	46.0	54.0
4. ขั้นตอนการบริการที่ รพ.สต.ยุ่งยากและซับซ้อน*	24.0	51.0	18.7	7.0	0.0
5. การมาใช้บริการที่ รพ.สต. รอานานทุกครั้ง*	25.0	51.0	18.0	6.0	0.0

6. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน ภาพรวมของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีระดับมาก ร้อยละ 67 ดังตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ท่านเดินทางไป รพ. สต. ได้ ร้อยละ 69.0 รองลงมา คือ ข้อที่ 92. รพ.สต. ให้บริการที่ดีและเป็นกันเอง ร้อยละ 67.0 และ การมารับบริการที่ รพ.สต. มีค่าใช้จ่ายน้อย ร้อยละ 54 ตามลำดับ ดังตารางที่ 11 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานที่ได้รับมากที่สุดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พยาบาล ร้อยละ 62.0 รองลงมา คือ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ร้อยละ 25.0 และ แผ่นพับความรู้โรคเบาหวาน,โปสเตอร์ ร้อยละ 7.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 10 ระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน	จำนวน	ร้อยละ
มาก	100	100.0
$\bar{X}$ =87.66% S.D=4.95 Min=83.0% Mix=100.0%		

ตารางที่ 11 การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ข้อความ	ร้อยละ			
	ง่าย	ปานกลาง	ยาก	
1. เสี่ยงตามสาย/ หอกระจายข่าวในชุมชน	100.0	0.0	0.0	
2. โทรศัพท์	100.0	0.0	0.0	
3. วิทย์	5.0	42.0	53.0	
4. บอร์ดประชาสัมพันธ์ใน รพ.สต.	100.0	0.0	0.0	

ตารางที่ 12 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับโรคเบาหวานที่ได้รับมากที่สุดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

แหล่งข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. โทรศัพท์	0.0	0.0
2. วิทย์	0.0	0.0
3. หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน	25	25.0
4. บอร์ดประชาสัมพันธ์ใน รพ.สต.	6	6.0
5. แผ่นพับความรู้โรคเบาหวาน,โปสเตอร์	7	7.0
6. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พยาบาล	62	62.0

7. การสนับสนุนจากครอบครัวของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการสนับสนุนจากครอบครัวภาพรวมของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีระดับมาก ร้อยละ 67 ดังตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การให้คำชมเมื่อท่านมีพฤติกรรมที่ดี ร้อยละ 48.0 รองลงมา คือ การให้กำลังใจเมื่อท่านรู้สึกท้อแท้ร้อยละ 40.0 และการให้คำแนะนำในดูแลร้อยละ 31.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 13 ระดับการสนับสนุนจากครอบครัวของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ระดับการสนับสนุนจากครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
มาก	81	81.0
ปานกลาง	16	16.0
น้อย	3	3.0
$\bar{X}$ =84.40% S.D=11.14 Min=60.0% Mix=100.0%		

ตารางที่ 13 การสนับสนุนจากครอบครัวของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ข้อความ	ร้อยละ				
	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ให้กำลังใจเมื่อท่านรู้สึกท้อแท้	0.0	0.0	6.0	54.0	40.0
2. เป็นที่ปรึกษาและรับฟังเมื่อท่านมีปัญหา	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
3. ให้คำชมเมื่อท่านมีพฤติกรรมที่ดี	0.0	0.0	6.0	46.0	48.0
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกกำลังกาย	0.0	0.0	22.0	52.0	26.0
5. ให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ	0.0	0.0	10.0	60.0	30.0
6. ให้คำแนะนำในดูแล	0.0	0.0	14.0	55.0	31.0
7. จัดเตรียมอาหารให้ท่าน	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
8. พาท่านไปออกกำลังกาย	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
9. เตือนและหรือจัดเตรียมยาให้ท่าน	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
10. พาท่านไปคลินิกเบาหวาน	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
11. พาท่านไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0
12. ให้เงินและสิ่งของต่างๆ	0.0	0.0	9.0	61.0	30.0

8. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 โดยใช้ การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มด้วยสถิติที (Independent samples t-test) ในตัวแปรเพศ และหาขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในตัวแปรอายุระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ และการสนับสนุนจากครอบครัวผลการศึกษาดังนี้

เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 โดยเพศชาย มีพฤติกรรมสุขภาพดีกว่าเพศหญิงไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมสุขภาพ($p>0.05$) ดังตารางที่ 14

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานมีขนาดความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุดกับพฤติกรรมสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) รองลงมาได้แก่การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ อายุการสนับสนุนจากการรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวาน และความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมีขนาดความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมสุขภาพ ไม่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 8 ข้อ พบว่าปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่เพศ อายุ การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยสรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังตารางที่ 15

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมสุขภาพจำแนกตามเพศของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

เพศ	n	$\bar{x}$ (S.D)	P-value	Sig.
ชาย	32	96.18(5.54)	.319	.515
หญิง	68	95.83(4.83)		

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างตัวแปรต้นกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

ตัวแปร	r	Sig.
1. การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ	.084	.204
2. การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ	.155	.062
3. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน	.207 [*]	.000 [*]
4. ระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวาน	.007	.472
5. อายุ	.111	.135
6. ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน	-.036	.360
7. การสนับสนุนจากครอบครัว	.092	.182

สมมติฐานการวิจัย	p-value	ผลการทดสอบ
1. เพศหญิงมีพฤติกรรมสุขภาพดีกว่าเพศชายในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.750	ปฏิเสธ
2. อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.135	ปฏิเสธ
3. ระยะเวลาการเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.472	ปฏิเสธ
4. ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.360	ปฏิเสธ

สมมติฐานการวิจัย	p-value	ผลการทดสอบ
5. การรับรู้ความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพ	.204	ปฏิเสธ

6.การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.002	ยอมรับ
7. การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.062	ปฏิเสธ
8. การสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2	.182	ปฏิเสธ
* $p < 0.05$		

อภิปรายผล

พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ร้อยละ 78.7 มีพฤติกรรมสุขภาพในระดับเหมาะสมมาก ร้อยละ 97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมสุขภาพที่ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่พบแพทย์ เพื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือด, ทำกิจกรรมคลายเครียด เช่น ออกกำลังกาย ดูหนังฟังเพลง ทำงานอดิเรก นั่งสมาธิ หรือไปปฏิบัติธรรม, ดูแลเท้าให้สะอาด โดยเฉพาะตาม ซอกนิ้วเท้า, ดูแลผิวหนังให้ชุ่มชื้น ผิวไม่แห้ง และเป็นรอยแตก และ พบแพทย์ตามนัดเพื่อติดตามอาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ปัจจัยนำกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่เพศ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 เพศชาย มีพฤติกรรมสุขภาพดีกว่าเพศหญิง อายุ อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($r = 0.111$) ด้วยผู้ที่มีอายุมากขึ้นก็จะมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิต หรือมีประสบการณ์ในการดูแลตนเองมากขึ้นทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาวะการเจ็บป่วยที่เป็นอยู่ ประกอบกับในปัจจุบันมีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้ง่ายและสะดวก และผู้ป่วยเบาหวานมีการรับรู้ในการปฏิบัติตนที่ดีและมีความมั่นใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพจึงทำให้ผู้สูงอายุมีการเรียนรู้มากขึ้นและเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จึงส่งผลให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยงานวิจัยของ นิรัชรา จ้อยชู, และคณะ(2557) พบว่าอายุมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ระยะเวลาการเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($r = 0.007$) สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา คำลอยฟ้า (2554) พบว่าผู้ป่วยเบาหวานที่มีระยะเวลาของการเป็นโรคเบาหวานนานกว่า 10 ปี มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองดีกว่าผู้ที่ป่วยด้วยโรคเบาหวานน้อยกว่า 10 ปี ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($p > 0.05$) ด้วยผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน อยู่ในระดับดีหรือไม่ดีนั้น ไม่มีผลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ อาจเนื่องมาจากการขาดปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในตัวบุคคลและปัจจัยภายนอกมาสนับสนุน หรือกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1971) ที่ว่าการที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้นั้น ต้องอาศัยหลายๆ ปัจจัย เช่น (1) การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความเข้าใจและความคิด (2) การเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคติ ความสนใจ และการเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ คือสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วจนเกิดความชำนาญ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหากผู้ป่วยมีความรู้และนำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา คำลอยฟ้า (2557) พบว่าความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานไม่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ปัจจัยเอื้อได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานและการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจากการหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 พบว่าการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($r = .155$) ด้วยผู้ที่สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพในระดับดี จะส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับบริการด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษาพยาบาล และฟื้นฟูโรคได้อย่างทั่วถึงและสะดวกโดยผู้ป่วยที่มารับบริการได้มีการพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุข ทำให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจร่างกาย ได้รับยาตามแพทย์สั่ง ได้รับการติดตาม ประเมินการรักษาอย่างต่อเนื่องได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานรวมถึงได้รับการกระตุ้นให้ปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมจึงส่งผลให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($r = .207$ $p < 0.05$) ด้วยมีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ดีและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย เช่น จากเสียงตามสาย/จากหอกระจายข่าวในชุมชนบอร์ดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ขณะที่ผู้ป่วยนั่งรอพบแพทย์ รวมถึงการได้รับ

ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับโรคเบาหวานจากเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ทำให้ผู้ป่วยมีการรับรู้ และรับทราบข้อมูลต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติตน จึงส่งผลให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

ปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่2ปัจจัยเสริมประกอบด้วยการสนับสนุนจากครอบครัวจากการหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 พบว่าการสนับสนุนจากครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($p > 0.05$) โดยผู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวมากหรือน้อยนั้น ไม่มีผลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ อาจเนื่องมาจากผู้ป่วยเบาหวานมีอายุระหว่าง 60-80ปี ส่วนใหญ่และยังมีการประกอบอาชีพทำนาอยู่ซึ่งผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบกับผู้ป่วยจัดเตรียมอาหารและจัดเตรียมยาทานได้

ดังนั้นสรุปได้ว่า จากงานวิจัยที่ได้นำแนวคิดของ PRECEDE-PROCEED Frameworkโดยนำส่วนของ PRECEDE ในระยะที่2 ด้านพฤติกรรม และระยะที่ 3 ได้แก่ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อปัจจัยเสริม มาใช้ในการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่2 คือปัจจัยเอื้อ ได้แก่การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเบาหวาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ($r = .207$ $p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ควรมีนโยบายในการติดตามและเฝ้าระวังในผู้ป่วยเบาหวาน

ที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนในอนาคต ได้แก่ผู้ป่วยเบาหวานหญิงที่เพิ่มขึ้น ผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวานไม่เกิน 5 ปี ด้วยเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนเพิ่มมากขึ้นโดยการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการเกิดโรคแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน

2) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรมีพื้นที่การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักโภชนาการและการ

บริโภคอาหารที่เหมาะสมกับโรค โดยแสดงรายการอาหารที่นิยมในการบริโภคในชุมชนให้ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 มีความรอบรู้ต่อการเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่มที่ถูกต้องและเหมาะสมกับโรค

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลเป็นส่วนประกอบในปริมาณสูงจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2

3) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้ป่วยเบาหวานมีพฤติกรรมสุขภาพที่สอดคล้องกับบริบทและวิถีการ

ดำเนินชีวิต โดยให้ผู้ป่วยตัดสินใจที่จะกำหนดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของตนเองโดยมีบุคลากรทางสุขภาพเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการขับเคลื่อนจากภายในของผู้ป่วยเอง ร่วมกับการรณรงค์ในช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะเสียงตามสายในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่สามารถควบคุมระดับ

น้ำตาลในเลือดได้ และผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2559). ยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดเก็บข้อมูลกระทรวงสาธารณสุข

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. กระทรวงสาธารณสุข.

กองโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2565). ทบทวนตัวชี้วัด เพื่อกำกับติดตาม

คุณภาพบริการด้านโรคไม่ติดต่อ 2563-2566. กระทรวงสาธารณสุข.

กองสุศึกษา กระทรวงสาธารณสุข. (2542). ทฤษฎีแบบจำลอง PRECEDE Framework. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์ประเทศไทย จำกัด.

กฤษณา คำลอยฟ้า. (2554). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิก

โรคเบาหวาน โรงพยาบาลแก่งสนามนาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครราชสีมา. วารสาร

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา.

กุสุมา กังหลิ. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้เป็นเบาหวาน

ชนิดที่สอง โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า. วารสารพยาบาลทหารบก, หน้า 256-268

นิรัชรา จ้อยชู และคณะ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างอายุการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรม

สุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพกับการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพใน

- ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองตีบตัน. Rama Nurs J. 2014. หน้า 236-248
- เนติมา คูณีย์ (2557) สถานการณ์ปัจจุบันและรูปแบบการบริการด้านโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง. เล่ม 1. กรุงเทพฯ: อาร์ต ควอลิไฟท์ จำกัด.
- สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2554). **แนวทางเวชปฏิบัติสำหรับโรคเบาหวาน**. ศรีเมืองการพิมพ์ กรุงเทพฯ.
- สุวิทย์ชัย ทองกุล. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุบลราชธานี**. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์.
- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2555). **รายงานการเฝ้าระวังโรคไม่ติดต่อเรื้อรังปีพ.ศ. 2555**. กระทรวงสาธารณสุข.
- สุทิตร์ บุญเรือง. (2558). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2560). **แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข..
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2566). **HDC สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา** อ้างอิง <https://aya.hdc.moph.go.th/hdc/main/index.php>. 2566.
- Bandura, A. (1977). **Social Learning Theory**. New Jersey: Prentice-Hall
- Bloom B.S. Madaus, G.F. and Hastings, J.T. 1971. **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning**. McGraw-Hill, New York. 1971.
- Yamane, T (1967). **Statistics, An Introductory Analysis**, and Ed., New York: Harper and Row.

การพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร”
ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561
The Development of a Food Sanitation Operation Manual
“Food Establishment” for Ministerial Regulation Hygiene for Food
Establishment B.E. 2561 (A.D. 2018)

เอกชัย ชัยเดช

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

E-mail: ekkachai.doh@gmail.com

Public Health Technical Officer Professional Level,

Bureau of Food and Water Sanitation Department of Health

รับเข้า: 15 กันยายน 2566 แก้ไข: 26 ตุลาคม 2566 ตอบรับ: 2 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 เป็นการวิจัยและการพัฒนาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคู่มือฉบับเดิม (พ.ศ. 2561) โดยนำวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและศึกษาผลการใช้คู่มือการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของคู่มือ จำนวน 6 คน และผู้ใช้งานที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหาร สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกรมอนามัย จำนวน 55 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า คู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 มีค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.83 - 1.00 และความพึงพอใจของผู้ใช้งานในภาพรวมอยู่ในระดับ

ดีเด่น ($\bar{X}$ = 4.56 , SD = 0.50) และเมื่อพิจารณาในรายประเด็นทั้งโครงสร้างและคุณภาพของคู่มือเนื้อหาวิชาการในคู่มืออยู่ในระดับดีมากทุกประเด็น ข้อเสนอแนะกรมอนามัยควรบูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อสื่อสารและพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นได้นำแนวทางของคู่มือไปใช้ในการจัดการสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร และสื่อสารไปยังผู้ประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานของกฎกระทรวง

คำสำคัญ: คู่มือ แนวทางการดำเนินงาน การสุขาภิบาลอาหาร กฎกระทรวง สถานที่จำหน่ายอาหาร

Abstract

The objectives of this study were 1) To Development of a Food Sanitation Operation Manual “Food Establishment” for Ministerial Regulation Hygiene for Food Establishment B.E. 2561 (A.D. 2018) is research and development to develop and improve the original manual (2018). The research applies the Deming Quality Cycle (PDCA) to the development and 2) study of the results of using the Food Sanitation Operation Manual “Food Establishment” The population and sample group are 6 experts in assessing the quality of manuals and 55 users who attended the food sanitation training course for operational staff of the Department of Health. Data analysis included checking content accuracy, mean, percentage, and standard deviation.

The research results found that (1) a Food Sanitation Operation Manual “Food Establishment” for Ministerial Regulation Hygiene for Food Establishment B.E. 2561 (A.D. 2018) 2) The Manual's Index of Conformity (IOC) ranged between 0.83 - 1.00 and User satisfaction is at an outstanding level ($\bar{X}$ = 4.56, SD = 0.50) and Considering each point, both the structure and quality of the manual are all at a very good level. The Department of Health should integrate with the Department of Local Administration to

communicate and develop electronic systems so that local government agencies use the guidelines of the manual to manage hygiene in food distribution locations. and communicate it to food business operators to have knowledge, understand, and be able to use it to evaluate themselves according to the standard criteria of ministerial regulations.

Keywords: Manual, Operation Manual, Food Sanitation, Ministerial Regulation, Food Establishment

บทนำ

อาหารเป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ทุกคนจะต้องใช้ในการดำรงชีวิต จึงต้องจัดหาอาหารที่มีคุณภาพมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของร่างกาย เสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง แต่ปัจจุบันจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่นิยมประกอบอาหารเพื่อบริโภคเอง โดยเปลี่ยนเป็นนิยมบริโภคอาหารนอกบ้านหรือบริโภคอาหารปรุงสำเร็จ จากสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือการใช้บริการอาหารในรูปแบบ Home Made หรือ Food Delivery (สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ, 2557) สถานที่จำหน่ายอาหารจึงอาจมีผลกระทบสำคัญต่อสุขภาพประชาชน หากมีการจำหน่ายอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรค สารเคมี หรือโลหะหนัก รวมทั้งมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคที่มีอาหารและน้ำเป็นสื่อ เพื่อให้สถานที่จำหน่ายอาหารมีสุขลักษณะที่ดีและลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรค โดยเฉพาะสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใดที่มีผู้บริโภคเป็นจำนวนมากก็ควรที่จะมีการคำนึงถึงมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารมากยิ่งขึ้นด้วย (ปัญญภัตช์พร บุษย์พร้อม, 2560) ประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้เกิดสภาพความเป็นเมืองที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มขึ้นของประชากร สิ่งเหล่านี้สามารถเป็นสาเหตุให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งประเด็นของความปลอดภัยอาหาร คุณภาพน้ำบริโภค เป็นต้น ซึ่งทำให้ประชาชนมีความเสี่ยงต่อการได้รับอาหารและน้ำที่ไม่สะอาด มีการปนเปื้อนของเชื้อโรค และสารเคมีที่เป็นพิษจากทั้งวัตถุดิบอาหาร ภาชนะบรรจุอาหารอันอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพได้ทั้งพิษเฉียบพลัน เช่น โรคอุจจาระ

ร่วงเฉียบพลัน อาหารเป็นพิษ อหิวาตกโรค เป็นต้น รวมถึงพิษเรื้อรัง เช่น ก่อให้เกิดมะเร็ง และโรคอุบัติใหม่ เช่น การระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการเฝ้าระวังโรคของสำนักโรคระบาดวิทยาพบว่า อัตราป่วยของโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ยังคงสูงอยู่โดยจากสรุปรายงานการเฝ้าระวังโรคประจำปี 2563 กองโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน (Acute diarrhea) จำนวน 833,540 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1,255.55 ต่อประชากรแสนคนและในปี 2564 มีอัตราป่วยลดลงพบรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน (Acute diarrhea) จำนวน 538,608 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 813.96 ต่อประชากรแสนคน (กองโรคระบาดวิทยา, 2563) อีกทั้งอาหารยังรวมถึงโรคที่เกิดพิษเรื้อรัง เช่น ก่อให้เกิดมะเร็ง นอกจากนี้ความสำคัญของสถานประกอบกิจการด้านอาหารที่มีผลต่อสุขภาพของประชาชนแล้ว ยังมีผลต่อความปลอดภัยสุขอนามัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการจากสถานประกอบกิจการด้านอาหารในประเทศอีกด้วย และส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อกำหนดมาตรการในการจัดการสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวง ในการจัดการด้านสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารให้มีการบริการอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ต่อผู้บริโภค โดยได้บัญญัติมาตรการในการควบคุม กำกับ สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการควบคุม กำกับ และออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อใช้ในการควบคุม กำกับ สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ในเขตรับผิดชอบของราชการส่วนท้องถิ่นให้ถูกสุขลักษณะ โดยมีเจ้าพนักงานสาธารณสุข เป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการด้านสุขาภิบาลอาหารและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสถานที่จำหน่ายอาหาร เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้สถานที่จำหน่ายอาหารมีการพัฒนาและยกระดับการจัดการด้านสุขลักษณะตามหลักการสุขาภิบาลอาหาร และจัดบริการอาหารที่สะอาดปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ ดังนั้น กรมอนามัยโดยสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ จึงได้เสนอร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล สุขลักษณะการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5วรรคหนึ่ง และมาตรา 6 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในการดำเนินงานผ่านกระบวนการของคณะกรรมการสาธารณสุข และคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนตามลำดับ โดย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ลงนามประกาศเป็น กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ที่ 135 ตอนที่ 42 ก วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ซึ่งมีผลบังคับใช้วันที่ 16 ธันวาคม 2561 กฎกระทรวง ฉบับนี้บังคับใช้กับสถานที่จำหน่ายอาหารในเขตพื้นที่ราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทั่วประเทศเพื่อควบคุม กำกับ ดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารให้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ

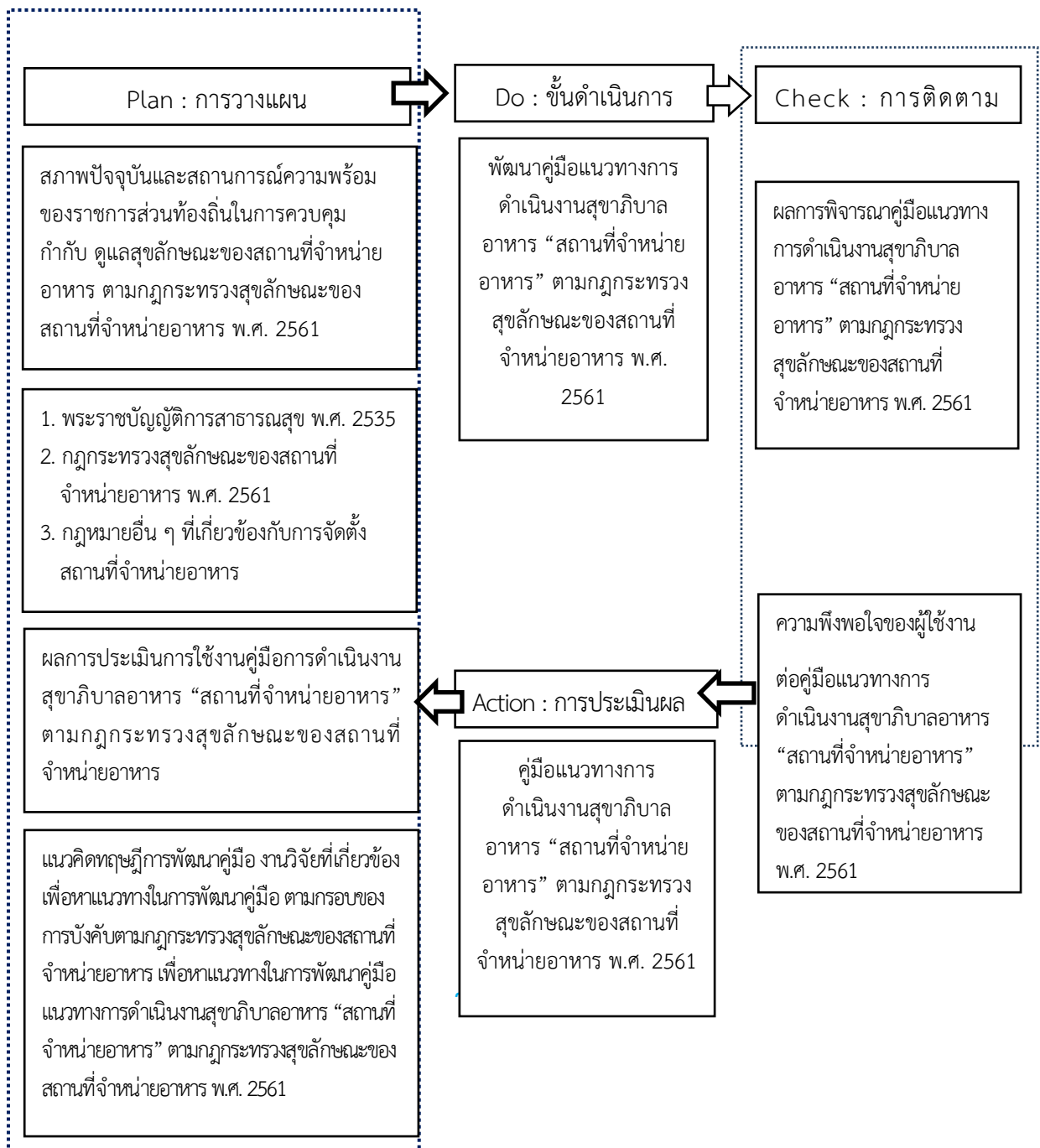
จากเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าวประกอบกับเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีแนวทางในการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และตรงตามเจตนารมณ์ ของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการ พัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติ “กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561” ซึ่งคู่มือดังกล่าวได้มีการพัฒนาและ จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 เมื่อปี 2561 และ ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2562 และเพื่อให้พัฒนาและปรับปรุงคู่มือเป็นไปอย่าง ต่อเนื่องและมีคุณภาพ จึงได้นำแนวคิดและหลักการของวงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) หรือ วงจรเดมมิง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540) มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและการพัฒนาเพื่อให้คู่มือเกิดการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องและตรงตามจุดประสงค์ของผู้ใช้งานเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ นำไปใช้ในการปฏิบัติ และควบคุม กำกับ ดูแลสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร และเป็นแนวทางให้ ราชการส่วนท้องถิ่นนำไปเป็นแนวทางในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตาม บทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ที่ออกตามความในพระ บัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)
2. เพื่อศึกษาผลการใช้คู่มือการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตาม บทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ได้นำแนวคิดและหลักการของวงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและการพัฒนาเพื่อให้คู่มือเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องและตรงตามจุดประสงค์ของผู้ใช้งาน ตั้งแต่ กระบวนการวางแผน การพัฒนา การติดตาม และประเมินผล แสดงดังภาพที่ 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) มุ่งปรับปรุงและพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 โดยมีช่วงระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ปี 2565 - 2566 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาคู่มือ ที่มาจากผู้แทนของสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ศูนย์อนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 6 คนโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสุขาภิบาลอาหารและเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค
2. ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (Basic of Food Sanitation Inspector ; BFSI) จำนวน 55 คนโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสุขาภิบาลอาหารขององค์กรปกครองส่วนถิ่นซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ในการตรวจประเมินสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งเป็นผู้ใช้งานคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2561
2. แบบประเมินคุณภาพและความสอดคล้องของคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.

2561 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในประเด็นความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาการกับกฎหมาย

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพของคู่มือในภาพรวม ความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา และ 2) ความครอบคลุมและความชัดเจนของเนื้อหาวิชาการและการประเมินการนำไปใช้ประโยชน์ การนำคู่มือไปใช้ประโยชน์ของคู่มือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 โดยผู้วิจัยประสานผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่านจากสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ ศูนย์อนามัยและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC เพื่อประเมินคุณภาพ และวิเคราะห์คุณภาพ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ตามประกาศกระทรวงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.83 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการวิจัยได้ประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนาตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan)

1.1 ศึกษาสถานการณ์ความพร้อมและปัญหาการบังคับใช้ของราชการส่วนท้องถิ่น ในการควบคุมกำกับ ดูแลสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

1.2 ศึกษารายละเอียด เจตนารมณ์ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย เอกสารวิชาการสุขาภิบาลอาหาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร”

1.4 ศึกษาผลการประเมินการใช้งาน คู่มือการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารจำนวน 685 คนที่ได้มีการพัฒนาและจัดพิมพ์ไปแล้วในครั้งที่ 1 เดือนธันวาคม 2561 และครั้งที่ 2 เดือนธันวาคม 2562 เพื่อสอบถามผลการใช้งานเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาและวางแผนการพัฒนาคู่มือ

1.5 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สถานการณ์ความพร้อม และปัญหาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตัวบทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร”

2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Do)

2.1 ออกแบบโครงสร้างและรายละเอียดของคู่มือ โดยศึกษาเนื้อหาและข้อกำหนดของกฎกระทรวง วิชาการสุขาภิบาลอาหาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบการพัฒนาคู่มือให้มีความถูกต้องเหมาะสม เนื้อหาครบถ้วน ภาพประกอบ ความครอบคลุมตามรายละเอียดของกฎกระทรวงฯ การลำดับหัวข้อ การเรียบเรียงเนื้อหา การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ความชัดเจนในการเขียน และผู้ใช้งานสามารถนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสมสำหรับนำไปสื่อสารกับผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร

2.2 พัฒนาเนื้อหาและจัดทำรูปแบบคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

2.3 การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” เพื่อทำการประเมินคุณภาพคู่มือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะหลังจากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

3.1 นำคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ไปทดลองใช้กับผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (Basic of Food Sanitation Inspector : BFSI) จำนวน 55 คน จำนวน 4 วัน ระหว่างวันที่ 22 – 25 สิงหาคม 2566 โดยผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาและทำการสอนในรายละเอียดของเนื้อหาในคู่มือให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมด้วยตนเอง

3.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบประเมินความพึงพอใจต่อผู้ใช้งานคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” โดยสร้างแบบสอบถามความเหมาะสมเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยมีรูปแบบการแปลผลระดับคุณภาพของข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้รูปแบบการแปลผลระดับคุณภาพของข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ดีเด่น (5 คะแนน) ดีมาก (4 คะแนน) ดี (3 คะแนน) พอใช้ (2 คะแนน) ควรปรับปรุง (1 คะแนน) ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2535) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ Google Form

4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act)

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงเนื้อหาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ให้สมบูรณ์ตามสถานการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของประกาศกระทรวงสาธารณสุข และประกาศกรมอนามัย ที่เกี่ยวข้องซึ่งออกภายใต้กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Best, 1977)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยไม่ได้ขอจริยธรรมการวิจัย โดยได้พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างตามนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Policy) ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ในการยอมรับตอบแบบประเมินความพึงพอใจคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ไปทดลองใช้กับผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (Basic of Food Sanitation Inspector : BFSI)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) สรุปผลการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนิน **1.1 การวางแผน (Plan)** ทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสถานการณ์ความพร้อมและปัญหาการบังคับใช้ของราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 393 แห่ง ที่มีต่อการควบคุม กำกับ ดูแล สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 สรุปผล ดังนี้ 1) สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารพบว่า ข้อกำหนดที่ไม่เป็นตามกฎกระทรวงมากที่สุดคือ การควบคุมค่าความเข้มของแสงสว่าง พบว่า ร้อยละ 95.6 ของราชการส่วนท้องถิ่นไม่มีเครื่องมือในการตรวจวัดค่าความเข้มของแสงสว่าง ในการจัดการน้ำเสีย พบว่าไม่มีการแยกไขมันเพื่อนำไปกำจัดถึงร้อยละ 38.93 และร้อยละ 76.6 ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำสาธารณะ 2) สุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการทำ ประกอบ หรือปรุง การเก็บรักษา และการจำหน่ายอาหาร พบว่า ร้อยละ 87.8 ราชการส่วนท้องถิ่นไม่มีเครื่องวัดอุณหภูมิอาหาร และร้อยละ 19.8 ยังมีการใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงบนโต๊ะอาหาร โดยส่วนใหญ่เจอในรูปแบบถังก๊าซหุงต้ม ร้อยละ 39.9 3) สุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ และเครื่องใช้อื่น ๆ พบว่า ร้อยละ 41.94) สุขลักษณะของผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร พบประเด็นที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดมากที่สุด คือ การอบรมผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร ถึงร้อยละ 26.5 โดยมีราชการส่วนท้องถิ่นไม่ได้ดำเนินการจัดการอบรมเอง ถึงร้อยละ 44.6

โดยผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญสภาพปัจจุบัน สถานการณ์ความพร้อม และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ รวมถึงตัวบทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร มาวางโครงสร้างใน 1.2)การพัฒนาคู่มือตามแผนที่กำหนดไว้ (Do)ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบโครงสร้างและเนื้อหาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” โดยโครงสร้างของเนื้อหา 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ความสำคัญของการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารตามกฎหมายฯ

- บทนำ : ที่มาและความสำคัญของการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร
- วัตถุประสงค์ : การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารให้เป็นไปตามกฎหมายฯ
- ประโยชน์ที่ได้รับ : การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารตามกฎหมายฯ
- บทบาทหน้าที่ : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร ตามกฎหมายฯ

- เจตนารมณ์และการบังคับใช้กฎหมายฯ
- นิยาม : ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร
- หลักเกณฑ์ : ในการพิจารณาอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร
- หลักเกณฑ์ : การวัดขนาดพื้นที่จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร
- รายละเอียด : กรอบแนวคิด โครงสร้าง แนวทางการดำเนินงานตามกฎหมายฯ 4 หมวด

หมวด 1 สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารเช่น การนำแนวทางปฏิบัติในการจัดการสุขลักษณะของสถานที่ ในการจัดการควบคุมค่าความเข้มของแสงสว่างภายในสถานที่จำหน่ายให้เพียงพอวิธีการใช้การจัดการน้ำเสียประเภทไขมันรวมถึงการดูแลอุปกรณ์ในการดักไขมันก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำสาธารณะ

หมวด 2 สุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการทำ ประกอบหรือปรุง การเก็บรักษา และการจำหน่ายอาหารเช่น การนำแนวทางปฏิบัติในการจัดการอุณหภูมิในการเก็บอาหารแต่ละประเภทให้เหมาะสมตามประเภทของ

อุปกรณ์ในการเก็บรักษาความเย็น เพื่อจัดการสุขลักษณะอาหารให้มีความปลอดภัยของนำมาปรุง ประกอบอาหาร รวมถึงแนวทางในการปรับเปลี่ยนการใช้แก๊สบนโต๊ะรับประทานอาหาร

หมวด 3 สุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ และเครื่องใช้อื่น ๆ เช่น การนำแนวทางปฏิบัติในการฆ่าเชื้อโรคของภาชนะอุปกรณ์ภายหลังการทำความสะอาดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานที่จำหน่ายอาหารแต่ละประเภท

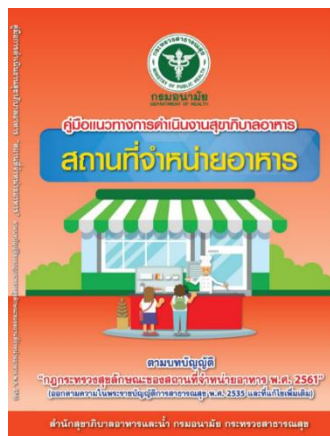
หมวด 4 สุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร เช่น การสร้างช่องทางการเข้าถึงการอบรมผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหารตามที่กำหนดหมายกำหนด รวมถึงแนวทางในการจัดการอบรมให้แก่ผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหารของหน่วยงานจัดการอบรมตามกฎหมาย

■ บทเฉพาะกาลของกฎกระทรวง

■ บทกำหนดโทษ : ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนที่ 3 ภาคผนวก

- 1. กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข และประกาศกรมอนามัยที่เกี่ยวข้อง
- 2. แบบตรวจมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร”
- 3. การใช้ชุดตรวจโคลิฟอร์มแบคทีเรียในภาชนะสัมผัสอาหารอาหารปรุงสำเร็จ และมีผู้สัมผัสอาหาร
- 4. การใช้ชุดตรวจสอบโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ภาคสนามในการตรวจสอบคุณภาพน้ำบริโภค

ภาพที่ 2 คู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร”

ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

และนำคู่มือดังกล่าวไป **1.3) ตรวจสอบ (Check)** โดยตรวจสอบคุณภาพของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน พบว่าคู่มือความสอดคล้องผลการพิจารณาคุณภาพของคู่มือมีความสอดคล้อง มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.83 - 1.00 แสดงว่าเนื้อหาในคู่มือมีความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาที่มีความครบถ้วน และครอบคลุมรายละเอียดของกฎกระทรวงที่มีความชัดเจนในการเขียนเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคู่มือมีความเหมาะสมเห็นด้วยทั้งหมดแต่มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคู่มือ ร้อยละ 83.33 ในประเด็นการตรวจสอบความถูกต้องของคำการจัดทำแนวทางให้ครอบคลุมกับรูปแบบของสถานที่จำหน่ายอาหารที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงรายงานของโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อที่เป็นปัจจุบัน เช่น COVID-19 ในส่วนของประเด็นด้านกฎหมายอาจจะเพิ่มกรณีศึกษาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและบทลงโทษ

2. ผลการใช้คู่มือการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารพ.ศ. 2561 พบว่า จากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้งานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล ร้อยละ 45.45 รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 32.7 โดยผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของคู่มืออยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนพบว่า ส่วนที่ 1 ความสำคัญของการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.47$) ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.51$, $SD = 0.46$) ส่วนที่ 3

ภาคผนวก อยู่ในระดับดีเด่น ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.52$) และมีความพึงพอใจในภาพรวม ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.50$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ ของคุณภาพคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติ ของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ในภาพรวม

ประเด็นความคิดเห็น	ความพึงพอใจ (N= 55)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา	4.25	.44	ดีมาก
2. สามารถนำไปใช้ได้จริง ในระดับพื้นที่	4.44	.50	ดีมาก
3. เนื้อหาคบถ้วน และครอบคลุมตามกฎกระทรวง	4.47	.50	ดีมาก
4. การลำดับหัวข้อและเรียบเรียงเนื้อหา	4.45	.60	ดีมาก
5. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	4.45	.60	ดีมาก
6. ความเหมาะสมของเนื้อหา มีความชัดเจน	4.47	.50	ดีมาก
7. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4.13	.84	ดีมาก
8. ความพึงพอใจในภาพรวม	4.56	0.5	ดีเด่น

ในประเด็นของเนื้อหาของคู่มือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร พบผู้ใช้งาน มีความพึงพอใจทุกประเด็นอยู่ในระดับดีมากทุกประเด็นโดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ : การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร ($\bar{X}=4.56$, $SD=.50$) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่2 จำนวนและร้อยละ ของเนื้อหาคู่มือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารเพื่อรองรับกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

ประเด็นความคิดเห็น	ความพึงพอใจ (N= 55)
--------------------	---------------------

	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. บทนำ : ที่มาและความสำคัญ	4.36	.49	ดีมาก
2. วัตถุประสงค์ : การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร	4.56	.50	ดีมาก
3. ประโยชน์ : การพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร	4.53	.50	ดีมาก
4. บทบาทหน้าที่ : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหาร	4.51	.50	ดีมาก

ในประเด็นเนื้อหาของคู่มือเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารเพื่อรองรับกฎกระทรวงสุลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกประเด็น โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ ประเด็น หลักเกณฑ์ : การวัดพื้นที่จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร รายละเอียด : หมวดที่ 3 สุลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์และหมวดที่ 4 สุลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .50$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละ ของเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารเพื่อรองรับกฎกระทรวงสุลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

ประเด็นความคิดเห็น	ความพึงพอใจ (N=685)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. เจตนารมณ์และการบังคับใช้กฎกระทรวงสุลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 256	3.38	.49	ดี
2. นิยาม : ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.42	.50	ดี
3. หลักเกณฑ์ : ในการพิจารณาอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.49	.50	ดี
4. หลักเกณฑ์ : การวัดพื้นที่จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.56	.50	ดีมาก

ประเด็นความคิดเห็น	ความพึงพอใจ (N=685)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
5. รายละเอียด : กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.49	.50	ดี
หมวดที่ 1 สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.49	.50	ดี
หมวดที่ 2 สุขลักษณะของอาหาร	3.53	.50	ดีมาก
หมวดที่ 3 สุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์	3.56	.50	ดีมาก
หมวดที่ 4 สุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบกิจการ และ ผู้สัมผัสอาหาร	3.56	.50	ดีมาก
6. บทเฉพาะกาลของกฎกระทรวง	3.53	.50	ดีมาก
7. บทกำหนดโทษ : เกี่ยวกับการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร	3.55	.50	ดีมาก

โดยผู้วิจัยได้นำผลการประเมินโดยผู้ใช้งานทำ **1.4) การปรับปรุงแก้ไข (Act)** เนื้อหาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ให้สมบูรณ์ตามสถานการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของประกาศกระทรวงสาธารณสุข และประกาศกรมอนามัยที่เกี่ยวข้องซึ่งออกภายใต้กฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติ ของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 เมื่อนำวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) มาประยุกต์ใช้ทำให้คู่มือความสอดคล้องจากผลการพิจารณาคุณภาพ

มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.83 - 1.00 แสดงว่าเนื้อหาในคู่มือมีความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาที่มีความครบถ้วน และครอบคลุมรายละเอียดของกฎกระทรวงฯ มีความชัดเจนในการเขียน

เนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าคู่มือมีความเหมาะสมเห็นด้วยทั้งหมดแต่มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาคู่มือ ร้อยละ 83.33

2. ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติ ของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ทั้ง 3 ประเด็น อยู่ในระดับดี - ดีมากได้แก่ (1) รูปเล่มของคุณภาพคู่มือ (2) เนื้อหาหลักเกณฑ์การพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหาร และ (3) เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหารตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

อภิปรายผล

จากการพัฒนาผลการพัฒนาคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามบทบัญญัติของกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 โดยประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนาตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน โดยคู่มือความสอดคล้องจากผลการพิจารณาคุณภาพ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.83 - 1.00 แสดงได้ว่าคู่มือมีความชัดเจนในการเขียนเนื้อหา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) รูปเล่มของคุณภาพคู่มือ 2) เนื้อหาหลักเกณฑ์การพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหาร และ 3) เนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาด้านรูปเล่มของคู่มือด้านเนื้อหาของคู่มือ ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานได้ซึ่งกระบวนการพัฒนาคู่มือตามวงจรPDCA คือ ตั้งแต่การวางแผน (Plan) ที่ได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่น ในการบังคับใช้และควบคุม กำกับ ดูแลสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารให้เป็นไปตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นผู้ใช้งานจริงตามบทบาทหน้าที่ จึงทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพจริงเพื่อนำมาจัดทำแนวทางการดำเนินงานของคู่มือให้เหมาะสมและมีชัดเจนต่อการนำไปใช้งานจริงในพื้นที่ราชการส่วนท้องถิ่น รวมถึงนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและราชการส่วนท้องถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานจริงทั้งการลำดับหัวข้อและเรียบ

เรียงเนื้อหาและใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายต่อการนำไปใช้ โดยเนื้อหาของคู่มือเน้นกระบวนการจัดการด้านสุขลักษณะเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้นำคู่มือดังกล่าวไปใช้ได้จริงในพื้นที่ซึ่งจากผลการประเมินวิเคราะห์คุณภาพคู่มือในด้านเนื้อหาครบถ้วน และครอบคลุมตามกฎกระทรวงความเหมาะสมของเนื้อหาที่มีความชัดเจน ก็ยังสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารให้มีความสอดคล้องกับกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 เช่น ประเด็นการอบรมผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหารที่ส่วนใหญ่ยังพบว่ายังไม่ผ่านการอบรม ซึ่งอาจจะมีผลต่อการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรสุตา ฆานุกาญจน์ และคณะ (2564) ที่พบว่าข้อกำหนดสุขลักษณะที่ร้านอาหารส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง คือ การมีหลักฐานผ่านการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหาร และซึ่งมีแนวโน้มในทิศทางเดียวกับจินดาวัลย์ วิบูลย์อุทัยและคณะ(2559) ที่ทำการศึกษาผลของการใช้กระบวนการอบรมสุขาภิบาลอาหาร เพื่อพัฒนาอาหารปลอดภัย พบว่าหลังการดำเนินการฝึกอบรมผู้จำหน่ายอาหารรถเข็นมีความรู้และการปฏิบัติด้านสุขาภิบาลอาหารที่ดีขึ้น และการศึกษาของปัญญภัตพร บุญพร้อมและคณะ (2560) ได้ทำการประเมินมาตรฐานสถานที่จำหน่ายอาหารร้านอาหาร พบว่าภายหลังการอบรมมีร้านอาหารไม่ได้มาตรฐานร้อยละ 100 หลังการอบรมด้านการสุขาภิบาลอาหารพบว่า ร้านจำหน่ายอาหารมีมาตรฐานอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้นคู่มือแนวทางการดำเนินงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สามารถนำไปเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ได้นำไปสร้างความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดสูงกว่าก่อนการพัฒนาซึ่งเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ฎีกา นักฟ้อนและคณะ(2559) ที่กล่าวว่าการกำหนดโครงสร้างของเอกสารคู่มือการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนพื้นฐานจะต้องศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างเนื้อหาสาระของคู่มือ จุดประสงค์ ความทันสมัยของเนื้อหาและปริมาณของเนื้อหาที่นำเสนอให้มีความเหมาะสมครบถ้วน โดยทำการศึกษาปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากรก่อนนำมาร่างเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน

2. จากผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานต่อคุณภาพของคู่มือในภาพรวมอยู่ในระดับดีเด่น ($\bar{X}=4.56$, $SD=.50$) ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสถานที่จำหน่ายอาหารตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ใน

ระดับดีถึงดีมากโดยเนื้อหาของแนวทางการดำเนินงานในคู่มือ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาใช้ในการออกแบบความต้องการด้านเนื้อหา การกำหนดโครงสร้าง รูปแบบ และขอบเขตเนื้อหาใน ประเด็นของเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหารเพื่อรองรับกฎกระทรวง ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ จามจุรี จุลพูลและคณะ(2565)ที่มีการพัฒนาคู่มืออย่างเป็นระบบ โดยมี แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เป็นแนวทางในการพัฒนาและได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้คู่มือการเรียนรู้มีคุณภาพสนองต่อจุดมุ่งหมายเฉพาะของคู่มือที่มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่ มีความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา ด้านภาพประกอบเนื้อหา และด้านการใช้ภาษา และสอดคล้อง กับการศึกษาของปทุมพันธ์ กริสกรี(2559) ในกระบวนการจัดทำคู่มือจะต้องคำนึงว่าคู่มือที่สร้างขึ้นมานั้น มีความจำเป็นอย่างไร การนำคู่มือไปใช้งานต้องผ่านการประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านจุดประสงค์ โครงสร้าง องค์ประกอบของคู่มือ และด้านเนื้อหาภายในคู่มือ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญจะมีส่วนอย่างมากในการให้ คำแนะนำต่าง ๆ ดังนั้นการที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะคู่มือที่สร้างขึ้นมีคุณภาพโดยผ่านการประเมิน คุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจน ความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และ ความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ส่งผลให้ผู้ใช้งานคู่มือมีความพึงพอใจในระดับดีทุกประเด็น ซึ่งสอดคล้อง กับ สุเทพ ไชยวุฒิและคณะ(2560) การสร้างและพัฒนาคู่มือมีการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือพร้อมกับฟัง ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือ ทำให้ผู้ใช้สามารถนำคู่มือไปใช้ในการทำงานและนำไปใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหารได้จริงตามกฎกระทรวงสุลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 กรมอนามัย ควรบูรณาการความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นนโยบาย หรือตัวชี้วัดระดับประเทศ และผลักดันการพัฒนาศูนย์จำหน่ายอาหารโดยนำแนวทางการดำเนินงานของ คู่มือไปสู่การกำหนดตัวชี้วัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการบริโภคอาหารถือเป็นปัจจัยชั้น

พื้นฐานที่ประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องควบคุม กำกับ ดูแลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับบริการอาหารจากสถานที่จำหน่ายอาหารที่สะอาด ปลอดภัยผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

1.2 กรมอนามัย ควรบูรณาการความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางในการกำกับ ดูแล สุขลักษณะสถานที่จำหน่ายอาหาร ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และเกิดการรักษาสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน รวมไปถึงสามารถป้องกันโรคติดต่อ

2. ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

2.1 กรมอนามัย ควรชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะราชการส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และหน่วยงานจัดการอบรมผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหาร เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปสื่อสาร ให้ผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหารมีการจัดการสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และร่วมกันนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้งานไปปรับปรุงคู่มือให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2 ส่งเสริมให้กลุ่มสมาคม/ชมรมผู้ประกอบการอาหารสถานที่จำหน่ายอาหาร นำคู่มือแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร ไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกของสมาคม/ชมรมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในกลุ่มผู้ประกอบการสถานที่จำหน่ายอาหาร

ข้อเสนอสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะโดยผู้ใช้งานมาใช้และพัฒนารายละเอียดของเนื้อหาของคู่มือและพัฒนารูปแบบของคู่มือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อช่วยให้ราชการส่วนท้องถิ่น สามารถเห็นข้อมูลการจัดการสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร และส่งผลให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วต่อการใช้งาน และช่วยลดระยะเวลาการสืบค้นข้อมูลและการตรวจประเมินมาตรฐานของเจ้าหน้าที่

2. พัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ของราชการส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข วิทยากรประจำหน่วยงานจัดการอบรม ให้มีความเชี่ยวชาญและสามารถประยุกต์ใช้แนวทางของกลุ่มการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหาร “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ใช้ในการอบรมผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหาร และควบคุม กำกับดูแลเพื่อให้การขับเคลื่อนกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามกฎหมาย และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดหรือผู้บริโภคได้รับบริการอาหารที่สะอาด ปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา การบริหารระบบคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค. (2563) **สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค Annual Epidemiological Surveillance Report 2020**.
- จามจุรี จุลพล,อาเร้ง รอมแม,ประภัสสร หะยะมิน. (2565). **การพัฒนาคู่มือการเรียนรู้ เรื่อง พลังงานทดแทน สำหรับชุมชนในจังหวัดชายแดนใต้.วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 9(1), 187 – 201
- จินดาวลย์ วิบูลย์อุทัย,ธิดารัตน์ สมดี,สุรณี กุ๋ชัยภูมิ,พจิณณัฐ ปทุมวัน และพลอยไพลิน พรรุ่ง. (2559). **การพัฒนาอาหารปลอดภัยโดยกระบวนการอบรมสุขาภิบาลอาหารในผู้จำหน่ายนมรถเข็น จังหวัดมหาสารคาม. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “นเรศวรวิจัย” ครั้งที่ 12** เรื่อง : วิจัยและนวัตกรรมกับการพัฒนาประเทศ: 21-22 กรกฎาคม 2559; ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก : กองบริหารการวิจัย, หน้า 614-26
- ภูิกานักฟ้อน, ชุติศักดิ์ เอกเพชร, และโสภณ เพ็ชรพวง. (2559). **การพัฒนาคู่มือการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.วารสารนาคบุตรปริทรรศน์**, 8(1), 107 - 116.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ปัญจปัทมกร บุญพร้อม,อินจิรา นิยมธรร,สิทธิพันธุ์ ไชยนันท์ และบุญส่ง ไชเกษ. (2560). การประเมินมาตรฐานสถานที่จำหน่ายอาหารกรณีศึกษาโรงอาหารวิทยาลัยเทคโนโลยีสุขภาพและบริการ กรุงเทพฯ.วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 11(2), 177-87.
- บุญญะพันธ์ กริสกรี. (2559). การพัฒนาคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับครูปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครศรีธรรมราช. นาคบุตรปริทรรศน์, 7(1), 11-19.
- พรสุตา ผาณุการณ, พิระยา สมชัยยานนท์ และ อาภาพร รุจิระเศรษฐ. (2564) เปรียบเทียบสุขลักษณะของร้านอาหารที่มีผู้สัมผัสอาหารผ่านการอบรมหลักสูตรการสุขาภิบาลอาหารของกรุงเทพมหานครด้วยวิธีการอบรมในห้องอบรม(Class room) และวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 16(2), 136-148.
- สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2557). คู่มือวิชาการสุขาภิบาลอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม.
- สุเทพ ไชยวุฒิ, เกตุมณี มากมี, และศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์. (2560). การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วารสารพิษณุเวชสาร, 13(2), 129-147.
- Best JW. (1977) **Research in Education (3rd ed.)**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Likert, Rensis. (1967) **“The Method of Constructing and Attitude Scale”**, Reading in Attitude Theory and Measurement. P.90-95. Fishbein, Martin, Ed. New York : Wiley & Son.

ปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

Public health technical officer retention In a state agency under
the Ministry of Public Health

กนกพร เสือโรจน์

นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารคนและกลยุทธ์องค์การ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

E-mail: pare.kanokroch@gmail.com

Kanokroch Sueroj

Student, Master of Business Administration Program in People Management and

Organization Strategy, Panyapiwat Institute of Management

ธนาสิทธิ์ เพิ่มเพียร

อาจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารคนและกลยุทธ์องค์การ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

E-mail: thanasitpho@pim.ac.th

Thanasit Poempian

Lecturer, Master of Business Administration Program in People Management

and Organization Strategy, Panyapiwat Institute of Management

รับเข้า: 20 สิงหาคม 2566 แก้ไข: 29 สิงหาคม 2566 ตอบรับ: 1 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุขในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 2) เปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษาโดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุข สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

โดยระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลเป็นข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเด่น เป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน 6 รอบการประเมิน ในระยะเวลา 3 ปี จำนวน 10 คนระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยเทคนิคการสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลจากข้าราชการ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 201 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test กรณีคุณลักษณะส่วนบุคคล มี 2 กลุ่ม และทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test กรณีคุณลักษณะส่วนบุคคล มี 3 กลุ่มขึ้นไป จะวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธี Scheffe ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ F-test พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน และด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ และด้านสถานะทางอาชีพ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน อยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด หน่วยงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยการดำรงรักษา นักวิชาการสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

Abstract

The objectives of this research aimed (1) to analyze the retention factors affecting public health technical officers in a state agency under the Ministry of Public Health and (2) to compare these factors based on various personal attributes. The study was conducted in two phases. Phase 1 used qualitative research methods, including in-depth interviews, to gather information from ten high-performing civil servants in the public health technical officer position who had demonstrated exceptional performance over six assessment cycles in three years. Phase 2 employed quantitative research methods, utilizing survey techniques to collect data from 201 public health professionals in a state agency under the Ministry of Public Health. The study tools included questionnaires, and the collected data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-tests for two groups of personal characteristics. An F-test was also applied for personal characteristics involving three or more groups, with further analysis via the Scheffe method if the F-test showed a statistically significant difference at the 0.05 level.

The results indicated that retention factors for public health technical officer were rated highly overall, with the working environment, Opportunities for future advancement, and career status being the most important. Compensation also significantly contributed to retention. Comparative analysis revealed variation in retention factors based on gender, highest level of education, and affiliation to different agencies, with statistically significant differences at the 0.05 level. However, no significant differences were found when considering age, position level, and duration of service. These findings provide valuable insights for developing strategies to enhance workforce retention in a state agency under the Ministry of Public Health

Keywords: Retention Factors, Public Health Technical Officer, ministry of public health

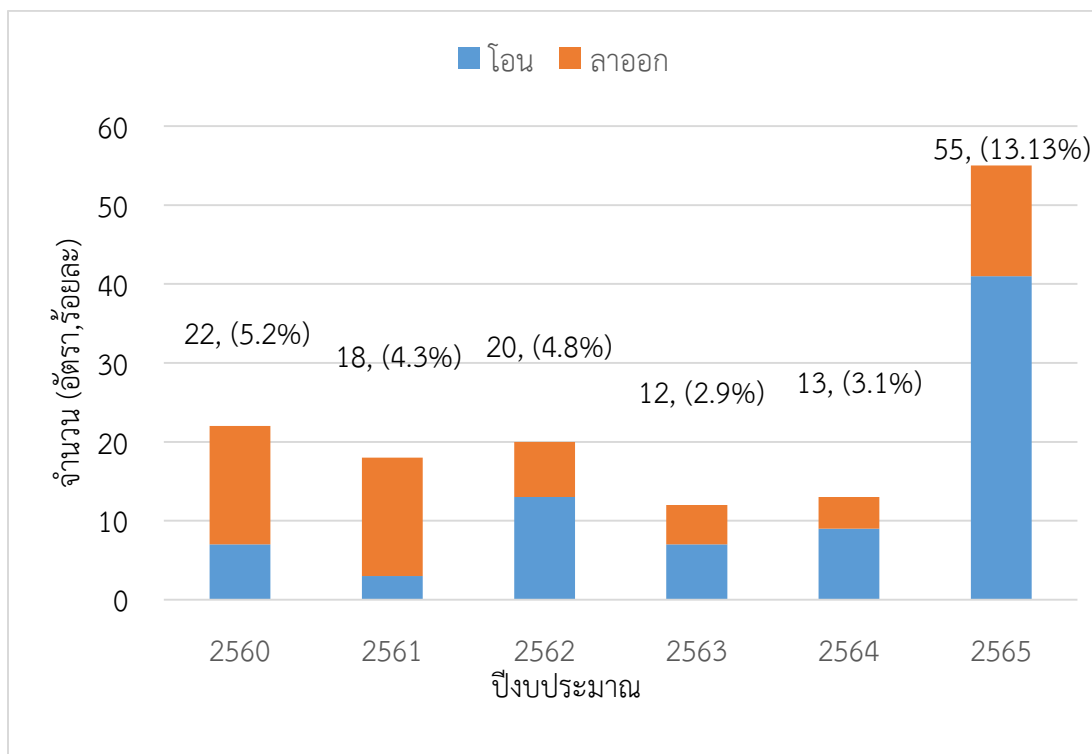
บทนำ

ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์มากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการสรรหา พัฒนา และรักษาบุคลากร เพื่อผลักดันให้องค์กรสามารถไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ถึงแม้ว่าจะมีการพัฒนาและนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทต่อการทำงานมากขึ้น แต่เทคโนโลยี ก็ไม่สามารถที่จะมาทดแทนทรัพยากรมนุษย์ได้ทั้งหมด เนื่องจากมนุษย์สามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนา เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหา และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที บุคลากรจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ (วิชุดา สร้อยสุดและคณะ, 2564) ซึ่งไม่ใช่บุคลากรทุกคนในองค์กรสามารถที่จะเป็นเช่นนั้นได้ ทำให้หลายองค์กรเริ่มที่จะมุ่งเน้นการสรรหาและรักษาบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ เชี่ยวชาญและมีความรู้ความเข้าใจต่อหน้าที่และภารกิจของตน ย่อมเปรียบเสมือนเป็นทรัพยากรอันมีค่าขององค์กร ซึ่งถือได้ว่าเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์กร และเป็นปัจจัยสำคัญอีกหนึ่งประการที่สามารถทำให้องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขัน (อนุพงษ์ หมื่นชัยยะ, 2561) การสูญเสียบุคลากรอาจส่งผลกระทบต่อการสร้างขีดความสามารถและศักยภาพขององค์กร และอาจนำไปสู่การสูญเสียความรู้ความชำนาญขององค์กร ซึ่งขับเคลื่อนผ่านบุคลากรเป็นสำคัญ ซึ่งท้ายที่สุดอาจนำไปสู่การสูญเสียงานขององค์กร (laws of career organization) (เกตุแก้ว พรหมเมือง และ สืบชาติ อันทะไชย, 2565)

องค์กรที่มีการสูญเสียบุคลากร ย่อมส่งผลให้เกิดต้นทุนในการบริหารงานสูงขึ้นและทำให้องค์กรต้องสูญเสียงบประมาณในกระบวนการสรรหา ฝึกอบรม ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ทำการวิเคราะห์เหตุการณ์และแนวโน้มด้านสาธารณสุขที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Future events and driving forces) และนำกรอบแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้ในการกำหนดนโยบายทิศทาง

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และวางแผนในระยะยาวในด้านสาธารณสุข เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้สำหรับอนาคต และยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาความเป็นเลิศ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellent) 2) บริการเป็นเลิศ (Service Excellent) 3) บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellent) 4) บริหารจัดการเป็นเลิศ (Governance Excellent) แต่ถึงแม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะดำเนินการวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ และแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ก็ยังคงส่งผลต่อการดำรงอยู่ของปัญหาด้านกำลังคนบางประการ และขณะเดียวกันเกิดปัญหาใหม่ ๆ ตามขึ้นมา (กระทรวงสาธารณสุข, 2560: 24)

จากโครงสร้างการแบ่งงานภายในและกรอบอัตรากำลังข้าราชการขององค์กร มีข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขตามกรอบอัตรากำลัง ในปีงบประมาณ 2560 จำนวน 487 อัตรา เป็นจำนวนที่มีผู้ปฏิบัติงานจริง 419 อัตรา (กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ซึ่งสามารถแสดงภาพรวมของอัตรากำลังสูญเสียบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ในปีงบประมาณ 2560 ถึงปีงบประมาณ 2565 ตามภาพที่ 1.1 ได้ดังนี้

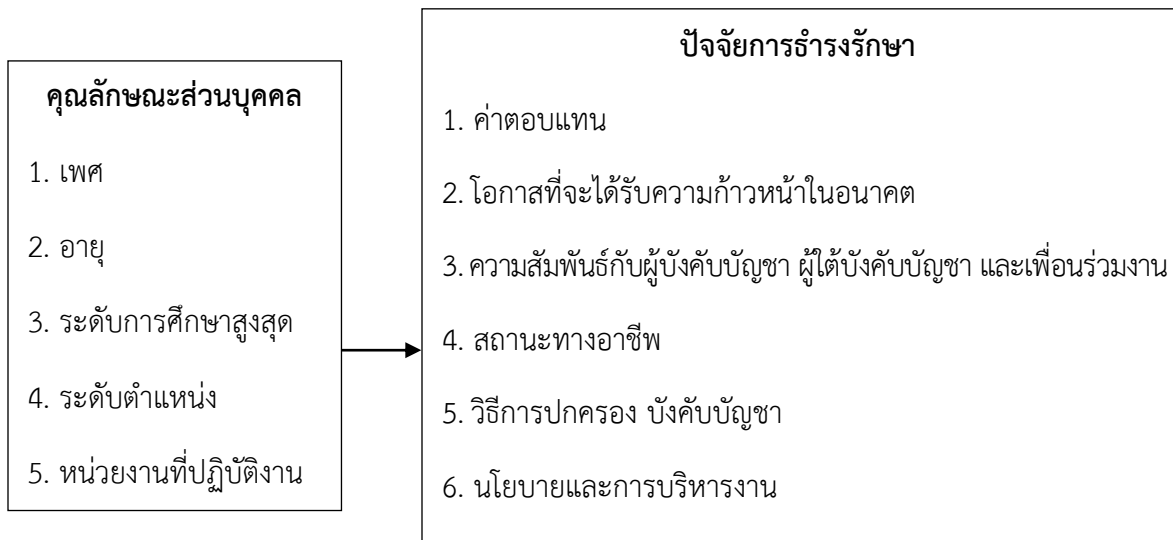
ภาพที่ 1 แสดงอัตราการสูญเสียบุคลากร (ผู้วิจัย, 2565)

จากภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์กรมีแนวโน้มของการสูญเสียบุคลากร ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ขององค์กร ในช่วงระยะเวลา 10 ปี ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่น

จากการศึกษาและสำรวจสภาพปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และเปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษา โดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรในสายงานที่มีความสำคัญต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ให้คงอยู่ในองค์กรได้นานขึ้นอย่างมีคุณภาพ และไม่คิดที่จะลาออกหรือโยกย้ายออกจากองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษาโดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ของนักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการศึกษาแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข กับข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเด่น เป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน 6 รอบการประเมิน ในระยะเวลา 3 ปี จำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้ ผู้วิจัยถอดเทปจากบทสัมภาษณ์ เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีตีความหมายจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จับประเด็นเพื่อแบ่งและจัดเนื้อหาการสัมภาษณ์ให้เป็นหมวดหมู่ ตามความถี่ของข้อมูลในแต่ละประเด็น ศึกษาความสอดคล้องหรือความแตกต่างของเนื้อหา โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล (Content Comparison) จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล และทำการสังเคราะห์ออกมาเป็นผลการสัมภาษณ์ที่เป็นภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยการใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด (Close End) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 รวมถึงหลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 419 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่จำนวน 201 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงสัดส่วนองค์ประกอบตามหน่วยงานที่ปฏิบัติ แบ่งเป็นส่วนกลาง 100 คน ภูมิภาค 101 คนรวมเป็น 201 คน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555: 68)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับตำแหน่งหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ทำการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถิติที่ใช้ในการทดสอบ ได้แก่ สถิติ t-test กรณีคุณลักษณะส่วนบุคคล มี 2 กลุ่ม และทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test กรณีคุณลักษณะส่วนบุคคลมี 3 กลุ่มขึ้นไป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธี Scheffe ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์ F-test พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน แบ่งเป็น เพศชาย 5 คน เพศหญิง 5 คน เป็นนักวิชาการสาธารณสุข ระดับปฏิบัติการ จำนวน 8 คน และระดับชำนาญการ จำนวน 2 คน มีความเห็นเกี่ยวกับการดำรงรักษาบุคลากร แยกตามข้อคำถามได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องของการดำรงรักษาบุคลากรพบว่า กระบวนการสรรหาบุคลากร มีขั้นตอนและใช้งบประมาณสูง อีกทั้งในการที่มีบุคลากรลาออกยังส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน การติดต่อประสานงานขาดความเชื่อมโยง นอกจากนี้ บุคลากรที่ทำงานในแต่ละสายงานเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยเฉพาะบุคลากรที่มีอายุงานสูงยิ่งควรมีการดำรงรักษาไว้ ดังนั้น องค์กรต้องมีกลยุทธ์ มีแรงจูงใจ มีแผนในการพัฒนาบุคลากร มีความเป็นธรรมและชัดเจน ในเรื่องของภาระงาน รวมถึงการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อดำรงรักษาบุคลากรให้อยู่กับองค์กรให้ยาวนานที่สุด

2. ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงรักษาบุคลากร ได้แก่ บรรยากาศในการทำงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน ค่าตอบแทน หรือสวัสดิการความก้าวหน้า ความมั่นคงในอาชีพ โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน สถานะทางอาชีพ การบริหารจัดการของผู้บังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงานขององค์กร ความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงความเป็นอยู่ส่วนตัว

3. ความคิดเห็นเรื่องที่ยังเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในองค์กรพบว่า ความคิดเห็นเรื่องที่ยังเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในองค์กร ได้แก่ บรรยากาศในการทำงาน ระบบการทำงาน

ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกยุคปัจจุบัน ค่าตอบแทน สวัสดิการที่เหมาะสม การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในหน่วยงานภายในองค์กร การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากรเพื่อให้ก้าวทันโลกแห่งเทคโนโลยี ที่มีอัตราการแข่งขันด้านเทคโนโลยีค่อนข้างสูง นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาและฝึกอบรมให้บุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมตามตำแหน่ง รวมถึงดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของบุคลากรและครอบครัวให้ทั่วถึง

ผลการศึกษา ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณด้วยเทคนิคการสำรวจ (Survey Research)

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดระดับตำแหน่งหน่วยงานที่ปฏิบัติ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=201)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	58	28.90
หญิง	143	71.10
รวม	201	100.00
อายุ (เศษของปีเกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)		
21 – 30 ปี	46	22.90
31 - 40 ปี	86	42.80
41 - 50 ปี	39	19.40
51 - 60 ปี	30	14.90
รวม	201	100.00

ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	163	81.10
ปริญญาโท	35	17.40
ปริญญาเอก	3	1.50
รวม	201	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 71.10 และเพศชาย มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 มีตำแหน่งระดับปฏิบัติการ มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานส่วนภูมิภาค มีจำนวน 101 คนคิดเป็นร้อยละ 50.25 และมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ 1) ค่าตอบแทน 2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน 4) สถานะทางอาชีพ 5) วิธีการปกครองบังคับบัญชา 6) นโยบายและการบริหารงาน 7) สภาพแวดล้อมการทำงาน และ 8) ความเป็นอยู่ส่วนตัวผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข

ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยภาพรวม

ข้อ ที่	ปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านค่าตอบแทน	3.66	0.81	มาก
2.	ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต	4.33	0.59	มากที่สุด
3.	ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน	4.00	0.72	มาก

4. ด้านสถานะทางอาชีพ	4.05	0.80	มาก
5. ด้านวิธีการปกครอง บังคับบัญชา	3.94	0.83	มาก
6. ด้านนโยบายและการบริหารงาน	3.95	0.78	มาก
7. ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน	4.37	0.63	มากที่สุด
8. ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว	3.75	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย	4.01	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37, SD = 0.63$) ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33, SD = 0.59$) และด้านสถานะทางอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05, SD = 0.80$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66, SD = 0.81$) สำหรับผลการวิจัยแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ สถานที่ทำงาน มีความสะอาด เป็นระเบียบและเอื้อต่อการทำงานรองลงมา สถานที่ทำงานมีความปลอดภัยในการทำงานและองค์กรมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานเพียงพอ และเอื้อต่อการทำงานตามลำดับ

2) ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ตำแหน่งที่ทำในปัจจุบันมีโอกาสก้าวหน้าทัดเทียมกับตำแหน่งอื่นในองค์กร รองลงมา องค์กรมีหลักเกณฑ์ในการเลื่อนระดับที่ชัดเจนและยุติธรรมและมีโอกาสได้รับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ตามลำดับ

3) ด้านสถานะทางอาชีพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ งานที่ทำเป็นงานที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีในอาชีพ และสังคมยอมรับ อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ทำงานในองค์กรนี้ และองค์กรเป็นที่ยอมรับของสังคมอยู่

ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่มคือ รู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาในองค์กร อยู่ในระดับมาก

4) ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ ผู้บังคับบัญชาให้ความเชื่อมั่น ยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รองลงมา ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนเมื่อท่านเสนอความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ และท่านและเพื่อนร่วมงานยอมรับในความสามารถ ของกันและกันตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่มคือ สามารถทำงานร่วมกับเพื่อน ร่วมงานได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก

5) ด้านนโยบายและการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ องค์กรมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการ วางแผนการทำงานอย่างชัดเจน รองลงมา องค์กรมีการชี้แจงนโยบายให้ทราบและทั่วถึง และองค์กรมีการ บริหารงานอย่างเป็นระบบถูกต้องและโปร่งใสตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่มคือ องค์กรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งมีความชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้ อยู่ในระดับมาก

6) ด้านวิธีการปกครอง บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ ผู้บังคับบัญชามีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการบริหารงานที่ชัดเจน รองลงมา ผู้บังคับบัญชามีความรู้ ความสามารถ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทันต่อสถานการณ์ และผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับผู้ใต้บังคับบัญชา รับ ฟังความคิดเห็น และให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ กว่าข้ออื่น ๆ ในกลุ่มคือ ผู้บังคับบัญชาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาในการ พัฒนาตนเองและปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

7) ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีความพึงพอใจต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายและปริมาณงานที่ได้รับมี ความสอดคล้องกับชั่วโมงในการทำงาน

8) ด้านค่าตอบแทนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ พึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ รองลงมาพึงพอใจกับการปรับเงินเดือนและพึงพอใจในอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

สมมติฐานของงานวิจัย	ผลการวิเคราะห์
สมมติฐานที่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน 1	ไม่แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข	(Sig. = 0.30)
ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน 2	แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข	(Sig. = 0.00)
ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาสูงสุดที่แตกต่างกัน 3	ไม่แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข	(Sig. = 0.17)
ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับตำแหน่งที่แตกต่างกัน 4	แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข	(Sig. = 0.00)
ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน	

สมมติฐานที่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านหน่วยงานที่ปฏิบัติที่ต่างกัน 5	ไม่แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข	(Sig. = 0.37)
ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้าน 6ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่ต่างกัน	แตกต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข	(Sig. = 0.00)
ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่แตกต่างกัน	

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุดหน่วยงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุขไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคตอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านสถานะทางอาชีพ อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านค่าตอบแทน อยู่ในระดับมากทั้งนี้ การที่ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าองค์กรมีสถานที่ทำงานที่มีความสะอาด เป็นระเบียบ และมีความปลอดภัยในการทำงานมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานที่เพียงพอ ซึ่งการทำงานในสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานเพียงพอและเอื้อต่อการทำงาน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพงานให้ดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา หาญตระกูล(2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับโรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิงเชียงใหม่ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ

มากทุกด้าน โดยมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงสุด คือ ด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานโรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย อยู่ในระดับสูงสุด ปาริชาติ วิเศษรัตน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาบุคลากรฝ่ายบริการลูกค้าของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า ด้านความก้าวหน้า อยู่ในระดับมาก ปฎิคม สุชาติ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการธำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับองค์กร : กรณีศึกษาบริษัท XYZ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการธำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับองค์กร คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฎิมา สุคันธนาถ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการธำรงรักษาที่มีผลต่อการคงอยู่ของพนักงานในบริษัท วิทยุการบิน จำกัด แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของการคงอยู่ในองค์กรของคนเก่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์กรของคนเก่งด้านการคงอยู่ต่อเนื่อง และปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในองค์กรของคนเก่งด้านบรรทัดฐานทางสังคม

ในขณะเดียวกัน ด้านค่าตอบแทนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งการที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ค่าตอบแทน เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีพ ซึ่งในปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้นมาก แต่อัตราเงินเดือนของข้าราชการยังคงที่ รวมถึงนโยบายการปรับเงินเดือนอาจยังไม่เหมาะสมจึงทำให้นักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ยังไม่พึงพอใจต่ออัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ วิเศษรัตน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาบุคลากรฝ่ายบริการลูกค้าของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาบุคลากรด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านค่าตอบแทน ปฎิคม สุชาติ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการธำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับองค์กร : กรณีศึกษาบริษัท XYZ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการธำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับองค์กร คือ ปัจจัยด้านผลตอบแทนและสวัสดิการ ปฎิมา สุคันธนาถ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการธำรงรักษาที่มีผลต่อการคงอยู่ของพนักงานใน บริษัท วิทยุการบิน จำกัด แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านค่าตอบแทน อยู่ในระดับมาก

จิรศักดิ์ โพกาวิณี และสุมิตร สุวรรณ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางการธำรงรักษาพนักงาน มหาวิทยาลัยสายวิชาการ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการธำรงรักษา ได้แก่ ผลตอบแทน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมจิรา กุลขำ และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การธำรงรักษาบุคลากรที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ในโรงเรียนนานาชาติภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า การธำรงรักษาบุคลากรในโรงเรียนนานาชาติภาคใต้ ด้านการบริหารค่าตอบแทน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัจจัยการธำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด หน่วยงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการธำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุขไม่แตกต่างกัน แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท หรือสูงกว่าปริญญาโท และหน่วยงานที่ปฏิบัติไม่ว่าจะปฏิบัติงานส่วนกลางหรือภูมิภาคก็มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการธำรงรักษาไม่แตกต่างกัน หรือไม่มีผลหรือไม่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยการธำรงรักษา ซึ่งการที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากองค์กรมีนโยบาย แนวทางและหลักเกณฑ์ในการเลื่อนระดับและโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม เช่น เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง สามารถได้รับการปรับเงินเพิ่มตามคุณวุฒิ รวมถึงลดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเพื่อใช้ในการเลื่อนระดับ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่อยู่ภายใต้ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยสำนักงาน ก.พ. ทำให้ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโทหรือสูงกว่าปริญญาโท และหน่วยงานที่ปฏิบัติไม่ว่าจะปฏิบัติงานส่วนกลาง หรือภูมิภาคก็จะได้รับปัจจัยในด้านต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิมา สุคันธนาถ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการธำรงรักษาที่มีผลต่อการคงอยู่ของพนักงานในบริษัท วิทยุการบิน จำกัด แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีผลต่อการคงอยู่ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยลดา สุขแสงจันทร์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการธำรงรักษาพนักงาน บริษัท ไพบูลย์ผ้าผ้าน จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น

ต่อการดำรงรักษาพนักงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี มลิณทปัญญา (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคงอยู่ในงานของบุคลากรโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคคลไม่มีผลต่อการคงอยู่ในงานของบุคลากรโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ในขณะเดียวกัน อายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ในหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษาแตกต่างกัน หรือมีผล หรือมีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยการดำรงรักษา ซึ่งการที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรที่มีช่วงอายุแตกต่างกันอาจมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความเป็นอยู่ส่วนตัว และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีระดับตำแหน่งและระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่างกันอาจต้องการค่าตอบแทนและสวัสดิการที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา หาญตระกูล (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับโรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิงเชียงใหม่ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลด้าน ตำแหน่งงาน ระยะเวลาการทำงานในโรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิง และด้านประสบการณ์ทำงานของพนักงานที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการดำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับโรงแรมอิมพีเรียลแม่ปิง เชียงใหม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ วิเศษรัตน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาบุคลากรฝ่ายบริการลูกค้าของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในเขต กรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (ช่วงอายุ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาปฏิบัติงาน) มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการรักษาบุคลากรของฝ่ายบริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข องค์กรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข อาจต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขปัจจัยในด้านต่าง ๆ และพัฒนารูปแบบการ

ข้าราชการนักวิชาการสาธารณสุข ในองค์กรให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการของบุคลากร โดยคำนึงถึงคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ผู้วิจัยได้พิจารณาจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน รายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านค่าตอบแทนควรมีการแนวทางหรือกระบวนการพิจารณาอัตราเงินเดือนของบุคลากร ที่จะทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจ โดยรูปแบบของค่าตอบแทน อาจต้องมีการปรับใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทขององค์กรและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

1.2 ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ควรส่งเสริม สนับสนุน และให้โอกาสบุคลากรในการได้รับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้มีความพร้อมและมีความเหมาะสมในการก้าวเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

1.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานควรมีการจัดกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีและการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และเป็นการส่งเสริมบุคลากรให้สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายขององค์กร

1.4 ด้านสถานะทางอาชีพควรมีกิจกรรมสำหรับปลูกฝังให้บุคลากรมีความรู้สึกเชื่อมั่น และศรัทธาในองค์กร

1.5 ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาควรให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาในการพัฒนาตนเอง และตลอดจนการปฏิบัติงาน

1.6 ด้านนโยบายและการบริหารงาน องค์กรควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ ในตำแหน่งให้มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติตามได้ และควรให้ความสำคัญต่อบุคลากรและมองว่าบุคลากรเป็นสินทรัพย์สำคัญขององค์กร ที่องค์กรต้องรักษาไว้ให้อยู่กับองค์กรให้นานที่สุด

1.7 ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานองค์กรควรมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้เพียงพอ และเอื้อต่อการทำงาน

1.8 ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัวควรมีการกำหนดปริมาณงานที่ได้รับให้มีความสอดคล้องกับชั่วโมงในการทำงาน

2. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด หน่วยงานที่ปฏิบัติ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ รายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด หน่วยงานที่ปฏิบัติต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาในการส่งเสริม สนับสนุน หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมแยกตามเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด หรือหน่วยงานที่ปฏิบัติ

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น การนำข้อมูลไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาในการส่งเสริม สนับสนุนหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาจต้องพิจารณาจากความต้องการโดยคำนึงถึงช่วงที่อายุ ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่กับเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข ดังนั้นควรมีการสนทนากลุ่มเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และผลงานมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร ปัจจัยด้านความจงรักภักดีต่อองค์กรปัจจัยด้านภาพแวดล้อมในการทำงาน และปัจจัยความร่วมมือในการทำงานและลักษณะของผู้นำที่มีผลต่อการดำรงรักษานักวิชาการสาธารณสุข เพื่อให้งานครอบคลุมและสมบูรณ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการ. (2560). **แนวทางปฏิบัติตามจรรยาบรรณกระทรวงสาธารณสุข**. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข. จาก https://www.skto.moph.go.th/document_file/janyabun_moph.pdf
- กองการเจ้าหน้าที่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). **แผนยุทธศาสตร์การบริหารกำลังคนกรมอนามัย พ.ศ. 2560-2564 DoH 4.0's HR Strategy**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, หน้า 29-31.
- เกตุแก้ว พรหมเมือง และ สืบชาติ อันทะไชย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการทำงานของพนักงานร้านขนมไข่มุก: กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย. **วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย**, 28(1), 47-54.
- เจมจิรา กุลขำ, ชีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และ กษมา ศรีสุวรรณ. (2565). การธำรงรักษาบุคลากรที่ส่งผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กร ในโรงเรียนนานาชาติภาคใต้. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**. 7(2): 53-68.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). **การกำหนดขนาดตัวอย่างและสถิติวิเคราะห์ใหม่ๆ ที่น่าสนใจ**. Retrieve on January 20, 2019, From <http://llskill.com/web/files/GPower.pdf>
- ปฎิคม สุชาติ แววมยุรา คำสุข ปรียา เตียงธวัช และชรินพร งามกมล. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการธำรงรักษาพนักงานให้คงอยู่กับองค์กร : กรณีศึกษาบริษัท XYZ จำกัด**. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. 815-824.
- ปฎิมา สุคันธนาค.** (2561). ปัจจัยการธำรงรักษาที่มีผลต่อการคงอยู่ของคนเก่งใน บจก. วิฑูการบิน แห่งประเทศไทย. **วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา** (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 10(19): 71-87.

ปาริชาติ วิเศษรัตน์.(2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาบุคลากรฝ่ายบริการลูกค้าของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร. หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการองค์การเกษตรกรรมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิรศักดิ์ โพภาวิณี และ สุมิตร สุวรรณ. (2562). ปัจจัยและแนวทางการธำรงรักษาพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ ในมหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการเมืองการปกครอง. 9(1): 39-54.

ยลดา สุขแสงจันทร์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการธำรงรักษาพนักงานบริษัท ไพบูลย์ผ้าผ้าม่าน จำกัด. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

วารุณี มลิณทปัญญา. (2561, พฤษภาคม – สิงหาคม). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคงอยู่ในในงานของบุคลากรโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(28), หน้า 244–255.

วิชุดา สร้อยสุด, เมธิณี อินทร์บัว,จิรภา มิ่งเชื้อ, ยุวดี เคน้าอ่างและโชติ บดีรัฐ. (2564). การจัดการทรัพยากรมนุษย์หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรยุคปัจจุบัน. Journal of Modern Learning Development, 6(5), 340-350.

อนุพงษ์ หมื่นชัยยะ. (2561). แนวทางการธำรงรักษาบุคลากรระดับปฏิบัติการของโรงแรม 4 ดาวในจังหวัดภูเก็ต. หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ) คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด
GUIDELINES FOR IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF
THE CONSTRUCTION BUSINESS, XYZ CO., LTD.

ว่าที่ร้อยโท ธนกร นาขวัญ

นักศึกษาปริญญาโท คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

E-Mail: chadjen8989@hotmail.com

Acting Lt.Thanakorn Nakwan

Master's degree student, Faculty of Management Sciences,

Panyapiwat Institute of Management

รับเข้า: 4 สิงหาคม 2566 แก้ไข: 2 กันยายน 2566 ตอบรับ: 9 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์งาน คำอธิบายลักษณะงาน (JD) และคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน (JS) และ 2) เสนอแนวทางการปรับโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างบริษัท XYZ จำกัด งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายขององค์กร และมีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป และ 2) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานซึ่งปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งงาน ยังไม่ชัดเจน จึงทำให้มีการสั่งการข้ามสายงาน ดังนั้นเพื่อลดความซ้ำซ้อนของหน้าที่การทำงาน โดยเพิ่มตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ทำหน้าที่จัดทำแผนงาน และงบประมาณด้านความปลอดภัยประจำปี ดำเนินการจัดซื้อดับเพลิง และอพยพหนีไฟประจำปี ตรวจสอบความปลอดภัยของอุปกรณ์ จัดประชุมคณะกรรมการความปลอดภัยตามกฎหมายกำหนด จัดทำรายงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย สอบสวนพนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น 2) ในส่วนของฝ่ายบัญชี การเงิน และจัดซื้อ พบปัญหาคือในปัจจุบันคือ ทำงานภายใต้บุคคลเพียงท่านเดียว จึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองกับโครงการที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ ๆ ได้อย่างทันกาล ดังนั้นจึงเพิ่มตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชี หัวหน้าแผนกการเงิน และ

หัวหน้าแผนกจัดซื้อ 3) ในส่วนของฝ่ายบุคคล และธุรการ พบปัญหาคือฝ่ายบุคคลมีผู้ปฏิบัติงานเพียง 1 ท่าน ประกอบกับการะงานที่รับผิดชอบ จึงไม่ได้ทำในส่วนของฝ่ายบุคคลที่สำคัญ ๆ ดังนั้นจึงเพิ่ม ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกบุคคล และหัวหน้าแผนกธุรการกลาง

คำสำคัญ: การปรับปรุง โครงสร้างองค์กร ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

Abstract

This study objectives were 1) to analysis job description, and job specification. 2) to guidelines for improvement of the organizational structure of the construction business, XYZ CO., LTD. This study was qualitative research . The researcher used the Interview form as a tool to store data. Key informants include: 1) Entrepreneurs, who are involved in setting corporate policies, and had experience in management from 10 years or more, and 2) personnel who had worked for 5 years or more, totaling 6 people.

The research had found that 1) scope of duties and responsibilities of each position was unclear, resulting in cross-functional orders, therefore, to reduce the duplication of work duties, by adding the position of Safety Manager for make plans and annual safety budget, carry out fire drills and annual fire evacuation, check device security, organize a safety committee meeting according to the law, prepare various reports, organize activities to promote safety, investigate the employee and those involved in the event of an accident. 2)In terms of Accounting, Finance and Purchasing Manager, the problem was that the work was previously consolidated under one personas a result, it was unable to respond to new emerging projects in a timely manner, therefore, the position of Finance Supervisor, Accounting Supervisor, and Purchasing Supervisor. 3) In terms of Human Resources and Administration Manager, the problem was that the personnel department has only 1 operator, together with the

workload responsible. Therefore, the position of HR Supervisor, and Administration Supervisor.

Keyword: Improvement, The Organizational Structure, Construction Business

บทนำ

อุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในการพัฒนาและบ่งบอกถึงความเจริญของ ประเทศนั้น ๆ ทำให้นักลงทุนทั้งในและนอกประเทศสนใจในการลงทุนทำธุรกิจก่อสร้างเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันธุรกิจรับเหมาก่อสร้างกำลังได้รับความนิยม มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงของธุรกิจนี้ เนื่องจากผลตอบแทนนั้นค่อนข้างสูง แต่เช่นเดียวกันก็คือธุรกิจมีความเสี่ยงสูงเช่นกัน ซึ่งธุรกิจก่อสร้างมีการดำเนินงานที่ต้องประกอบด้วยเงินทุน วัสดุ แรงงาน เครื่องมือ เครื่องจักร และการบริหารจัดการที่ดี ผสมผสานกันให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างประหยัดและเหมาะสม โดยในภาวะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงทั้งราคาวัสดุ และค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น ทำให้ธุรกิจก่อสร้างจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์และควบคุมคุณภาพให้ได้คงเดิม หรือพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อให้เหนือกว่าคู่แข่ง (กรกช สกุลฐิติธนานนท์และฉัตรธาร ลิ้มอุบลรัตน์, 2562)

ทั้งนี้ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจที่แตกต่างจากธุรกิจอื่น ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือเป็นงานที่ทำในที่โล่งแจ้งภายใต้สภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวนตลอดเวลา อีกทั้งใช้บุคลากรร่วมงานจำนวนมาก หลากหลายอาชีพหลายระดับความรู้ความสามารถ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถควบคุมได้ของ แผนการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลาเพราะมีตัวแปรที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงนั้น เช่น ฝนตกหนัก วัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้างขาดตลาดและความขัดแย้งในการทำงาน เป็นต้น อีกทั้งสถานที่ทำงานจะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ เมื่อเสร็จโครงการหนึ่งจึงย้ายไปอีกโครงการหนึ่ง ทั้งที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกันหรืออยู่ต่างท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยต่าง ๆ และบุคลากรไปด้วยเสมอ ดังนั้นงานรับเหมาก่อสร้างเป็นงานที่ หลากๆ ฝ่ายต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ หลากๆ อย่างในเวลาเดียวกัน ทั้งบริหารคน บริหารเวลา เลือกว่าวัสดุก่อสร้าง ควบคุมงานที่หน้างาน ประสานงาน กับเจ้าของโครงการ และบริหารต้นทุนก่อสร้างโดยจะมีการประเมินต้นทุนค่าแรงงาน และค่าวัสดุไว้ ล่วงหน้า (กนกวรรณ บิลอาหวัง, 2563)

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัดตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครจากผลการดำเนินงานพบว่าการบริหารงานตามรูปแบบครอบครัว โดยมีลักษณะรวมการตัดสินใจอยู่ที่ผู้ประกอบการเพียงคนเดียวมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ซึ่งข้อดีในการบริหารงานลักษณะนี้คือ ช่วยให้มี ความคล่องตัว รวดเร็ว ในการตัดสินใจ รวมทั้งรู้สึกเหมือนเพื่อน พี่น้องในการทำงาน ซึ่งเหมาะสมกับการเริ่มต้นธุรกิจในระยะแรก ต่อมาบริษัทได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องแต่คงมีรูปแบบการบริหารงานลักษณะเดิมจนทำให้ในบางครั้งการสื่อสารภายในองค์กรผิดพลาด มีความเข้าใจไม่ตรงกัน นโยบายข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เกิดความเบี่ยงเบนในเนื้อหาสาระสำคัญ และวัตถุประสงค์อันจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในองค์กรขึ้น ทำให้เกิดการบริหารงานที่ผิดพลาด การตัดสินใจต่าง ๆ ผิดพลาดไป อันเนื่องมาจากข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน เช่น ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจลักษณะงานของตนเอง ไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาได้ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน งานไม่เสร็จในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้บริษัทมีต้นทุนการดำเนินงานสูงมากขึ้น (กฤตพล เสาวคนธ์, 2560) นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการข้ามสายงานกัน เนื่องมาจากขอบเขตอำนาจหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งงานที่ยังไม่ชัดเจน

ดังนั้นองค์กรจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดศักยภาพในการแข่งขัน การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร (Organizational Restructuring) และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ (Job Description) จึงเป็นกลยุทธ์ที่ใช้กันมากขึ้นในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งการจัดโครงสร้างองค์กรนั้นเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่การทำงาน บุคลากรและปัจจัยทางกายภาพต่าง ๆ ขององค์กร Bowman and Singh (1993) ได้อธิบายรายละเอียดของการปรับโครงสร้างองค์กรไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทและกระบวนการทำงานขององค์กร การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรอาจรวมถึงการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนขอบเขตของหน่วยใหม่ การทำให้ลำดับชั้นแบนราบมากขึ้น การเปลี่ยนคำอธิบายลักษณะงาน (Job Description) การจ้างงานบุคคลภายนอก (Outsourcing) การปฏิรูปอำนาจหน้าที่ (Authority) และการกำกับดูแล (Governance) และการเพิ่มรูปแบบการทำงานแบบทีม (Team-based work) เป็นต้น ซึ่งการปรับโครงสร้างองค์กรส่งผลเชิงบวกที่นำไปสู่ประสิทธิผลมูลค่าของผู้ถือหุ้นความได้เปรียบในการแข่งขัน และลดต้นทุน และมีผลทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น (Erkama, 2010)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด ในการแก้ไขปัญหาที่กล่าว

มาข้างต้น รวมไปถึงการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดโครงสร้างองค์กรและการกำหนดคุณลักษณะงานให้กับบุคลากรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์งาน คำอธิบายลักษณะงาน (JD) และคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน (JS)
2. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างบริษัท XYZ จำกัด

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายหลัก

กลุ่มเป้าหมายหลักที่ใช้ในการศึกษานี้ มีทั้งสิ้นจำนวน 6 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบไปด้วย 1) ผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายขององค์กร และมีประสบการณ์ในการบริหารงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป และ 2) ผู้จัดการฝ่ายผู้ปฏิบัติงานซึ่งปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์	วุฒิการศึกษา
1	ผู้บริหารองค์กร	10 ปี	มัธยมศึกษาต้นปลาย (ม.6)
2	ที่ปรึกษา	20 ปี	ป.ตรี
3	ผู้จัดการฝ่ายก่อสร้าง	8 ปี	ป.ตรี
4	ผู้จัดการฝ่ายประเมินราคา	8 ปี	ป.ตรี
5	ผู้จัดการฝ่ายบัญชี การเงิน และจัดซื้อ	8 ปี	ปวส. บัญชี
6	ผู้จัดการฝ่ายบุคคล และธุรการ	6 ปี	ปวส. การตลาด

ตารางที่ 1 กลุ่มเป้าหมายหลักที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์สร้างมาจาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เมื่อได้กลุ่มเป้าหมายหลักที่จะสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการติดต่อดำเนินการ วัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ทั้งนี้ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาต้องขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ ในการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

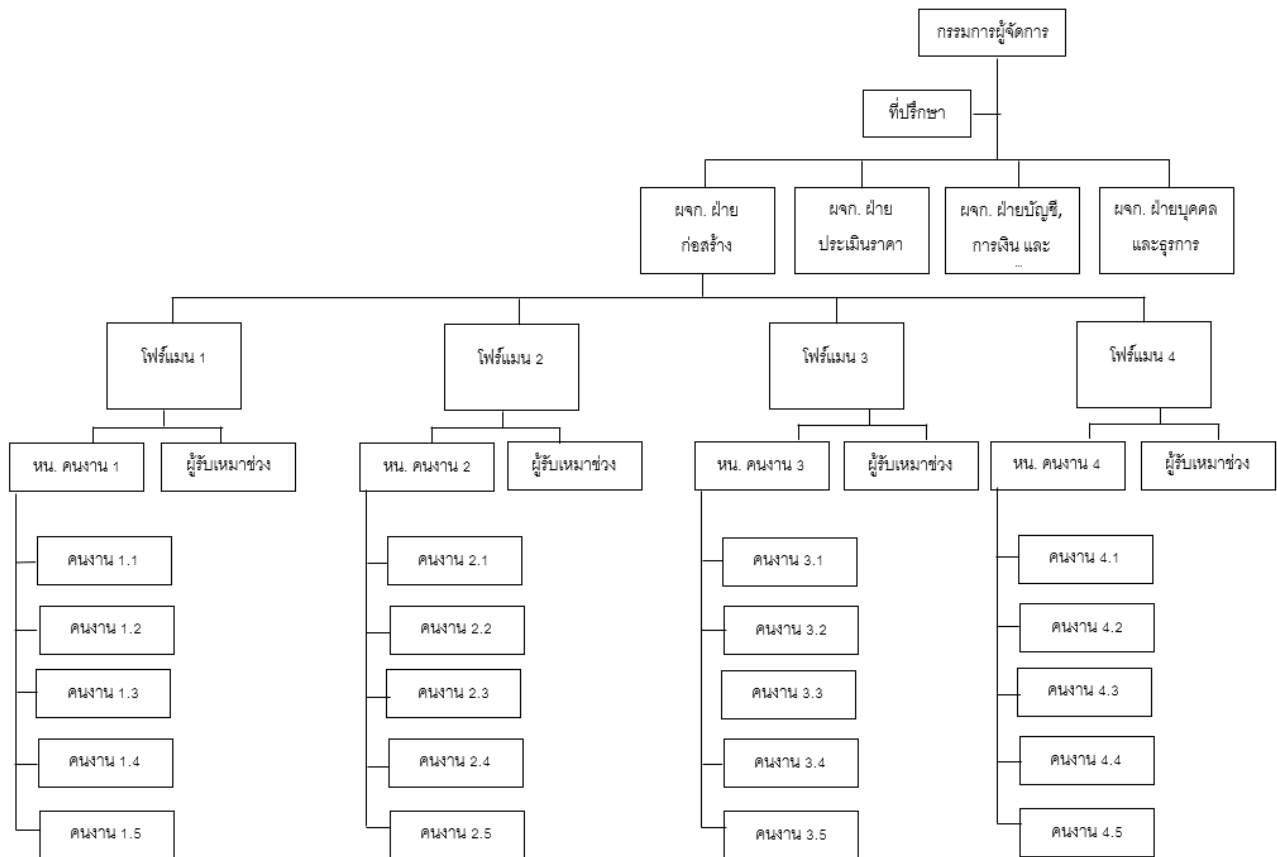
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาจากผลงานทางวิชาการ เอกสารจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การขอความร่วมมือจากองค์กรหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระบวนการบันทึกข้อมูล โดยวิธีการจดบันทึกข้อมูลและการบันทึกเสียงของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์โดยการขออนุญาตจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์ ก่อนทำการบันทึกเสียง หากได้รับอนุญาต เพื่อนำมาใช้ในการกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการรวบรวมข้อมูลและแจกแจงประเด็นที่บันทึกเป็นหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา ส่วนข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียง ผู้ศึกษาจะนำมาถอดจากคำพูดมาเรียบเรียงและพิมพ์ไว้อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลครบตามความต้องการแล้วจึงมาวิเคราะห์สรุปผล โดยวิธีวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ให้ทางเจ้าของกิจการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผลการวิจัย

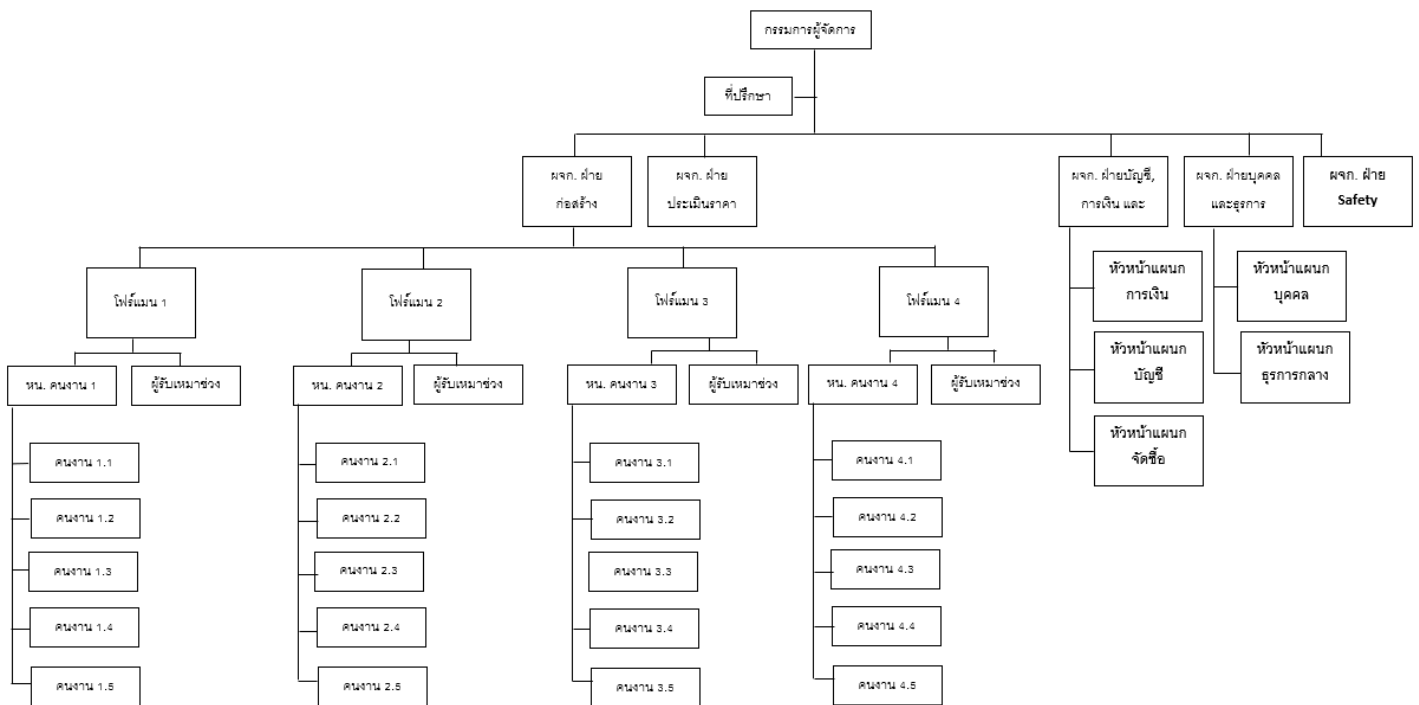
1. แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

ภาพที่ 1 โครงสร้างองค์กรก่อนปรับปรุงของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายหลักพบว่า ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งงาน ยังไม่ชัดเจน จึงทำให้มีการข้ามสายงานกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของหน้าที่การทำงาน ในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ดังนั้นจึงเสนอแนวทางคือควรเพิ่มผู้จัดการฝ่ายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (Safety Manager) ทำหน้าที่จัดทำแผนงาน และงบประมาณด้านความปลอดภัยประจำปี ดำเนินการจัดซื้อดับเพลิง และอพยพหนีไฟประจำปี ตรวจสอบความปลอดภัยของอุปกรณ์ จัดประชุมคณะกรรมการความปลอดภัยตามกฎหมายกำหนด จัดทำรายงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย สอบสวนพนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ซึ่งจัดทำ ปรับปรุงโดย MD ที่ปรึกษา และผู้จัดการฝ่ายบุคคล ในส่วนของ ฝ่ายบัญชี, การเงิน และจัดซื้อ นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5 ผู้จัดการฝ่ายบัญชี ให้ความเห็นว่า ปัญหาที่

พบคือในปัจจุบันฝ่ายบัญชี การเงิน และจัดซื้อ ทำงานภายใต้บุคคลเพียงท่านเดียว จึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองกับโครงการที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ ๆ ได้อย่างทันกาล ดังนั้นจึงเสนอแนวทางคือควรเพิ่มตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชี หัวหน้าแผนกการเงิน และหัวหน้าแผนกจัดซื้อ ในส่วนของฝ่ายบุคคล และธุรการนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6 ผู้จัดการฝ่ายบุคคล และธุรการ บัญชี ให้ความเห็นว่า ปัญหาที่พบคือ ฝ่ายบุคคลมีผู้ปฏิบัติงานเพียง 1 ท่าน ประกอบกับภาระงานที่รับผิดชอบ จึงไม่ได้ทำในส่วนของฝ่ายบุคคลที่สำคัญ ๆ ดังนั้นจึงเสนอแนวทางคือควรเพิ่ม ตำแหน่งหัวหน้าแผนกบุคคล และหัวหน้าแผนกธุรการกลาง ดังนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างบริษัท XYZ จำกัด โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2โครงสร้างองค์กรที่ถูกปรับปรุงของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด

กรรมการ ผู้จัดการ	1) วางแผนเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดเส้นทางการค้า และการจัดตั้งกระบวนการเติบโตที่มีประสิทธิภาพและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการเติบโตและความสามารถในการทำกำไรของบริษัท 2) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดของบริษัท โดยมุ่งเน้นการเจาะตลาดและการเติบโตของฐานลูกค้าใหม่ให้มากขึ้น พร้อมทั้งรักษาลูกค้าเก่า เพื่อรักษาลูกค้าเก่า และเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ให้มากขึ้น 3) การวางแผน เพื่อให้การวางแผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร ประกอบไปด้วย (1) เข้าร่วมในการกำหนดแผนงาน และทิศทางในอนาคตของ บริษัท และกลยุทธ์การดำเนินงาน (2) ติดตามและกำกับการดำเนินงานตามแผนธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (3) -พัฒนากลยุทธ์ด้านการขายและการตลาด (4) กำกับและควบคุมการจัดทำงบประมาณ (5) พัฒนามาตรการด้านประสิทธิภาพที่สนับสนุนทิศทางกลยุทธ์ 4) กำกับดูแล ให้คำแนะนำและพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาในสายงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา	1) อายุ 40 ปีขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาต วิศวกรรมศาสตร์ สาขาโยธา และต้องมีใบประกอบวิชาชีพ (กว.โยธา) 4) ประสบการณ์การทำงาน 10 ปี	- ชำนาญในระบบก่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในระบบก่อสร้าง - ทักษะ ในด้าน Ms. Office สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับดี มีทักษะในการเจรจาต่อรองและการวิเคราะห์ มีทักษะการจัดการ บริหารงานขาย สามารถคิดสร้างสรรค์และพัฒนาโซลูชันที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิมให้กับความท้าทายทางธุรกิจที่ซับซ้อน มีทักษะในการคิดเชิงกลยุทธ์ และมีความเป็นผู้นำ
------------------------------	--	---	---

ผู้จัดการ ฝ่าย ก่อสร้าง	1) การจัดการคุณภาพ และผลงาน ที่ดี เพื่อส่งมอบให้กับลูกค้า เพื่อ การส่งมอบผลงานที่มีคุณภาพ รวมถึงการบริหารจัดการภายใน องค์กร และผู้รับเหมาช่วง 2) การจัดการต้นทุน ของโครงการ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อบริหาร จัดการทรัพยากร และค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ 3) การจัดการความปลอดภัย (สนับสนุนกิจกรรม ด้านความ ปลอดภัย) ในการจัดการประชุม Safety Talk การตรวจสอบ อุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล การบริหารจัดการเหตุฉุกเฉิน เมื่อ เกิดอุบัติเหตุ และระบบงานด้าน ความปลอดภัยต่าง ๆ เพื่อสร้าง ความมั่นใจให้กับพนักงาน และให้ ผู้รับเหมาช่วงต่าง ๆ ให้ ความสำคัญกับความปลอดภัยใน การปฏิบัติ 4) จัดทำรายงานความคืบหน้า พร้อมทั้งสรุปการดำเนินงานในมิติ ต่าง ๆ พร้อมทั้งนำปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ไขปัญหา และสิ่งที่ ต้องการความช่วยเหลือ	1) อายุ 40 ปีขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาต (Certificate / Licensing) วิศวกรรมศาสตร์ สาขา โยธา, ไฟฟ้ากำลัง หรือ เครื่องกล 4) ประสบการณ์การ ทำงาน 10 ปี	- ความรู้ความชำนาญในระบบก่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในระบบ ก่อสร้าง ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ และ วิศวกรรม ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ทักษะ ในด้าน Ms. Office, Auto CAD, Sketch Up มีทักษะในการเจรจา ต่อรองและการวิเคราะห์ มีทักษะการ บริหารจัดการโครงการ และการบริหาร ควบคุมงานในบริษัทผู้รับเหมา สามารถ คิดสร้างสรรค์และพัฒนาโซลูชันที่ไม่ใช่ แบบดั้งเดิมให้กับความท้าทายทางธุรกิจที่ ซับซ้อน มีทักษะในการคิดเชิงกลยุทธ์ มี ความเป็นผู้นำ และมีทักษะของการเป็น นาย
--	--	--	--

	5) กำกับดูแล ให้คำแนะนำและ พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาในสายงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา		
โพร์แมน	1) รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ก่อสร้าง ควบคุมการปฏิบัติงาน ของผู้รับเหมาให้เป็นไปตามแผน รวมถึงการตรวจสอบและติดตาม ความก้าวหน้าของผู้รับเหมาให้ได้ มาตรฐานตามหลักวิชาชีพ เพื่อ การส่งมอบผลงานที่มีคุณภาพ รวมถึงการจัดการและผู้รับเหมา ช่วงให้สามารถดำเนินงานได้ตาม แผนงานที่กำหนด 2) การควบคุมการใช้วัสดุต่าง ๆ ของผู้รับเหมา ให้เป็นไปตาม แผนงาน เพื่อตรวจสอบ วัสดุต่าง ๆ ในการก่อสร้างตามแบบที่ กำหนด รวมถึงหลักการปฏิบัติงาน และขั้นตอนการปฏิบัติงานตาม หลักวิชาชีพ 3) การจัดการความปลอดภัย (สนับสนุนกิจกรรม ด้านความ ปลอดภัย) การจัดการประชุม Safety Talk การตรวจสอบ	1) อายุ 25 - 35 ปี 2) วุฒิการศึกษา ปวส. – ปริญญาตรี 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตสาขาก่อสร้าง หรือโยธา 4) ประสบการณ์การ ทำงาน 3 ปีขึ้นไป	- ความรู้ความชำนาญในระบบก่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในระบบ ก่อสร้าง ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ และ วิศวกรรม ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ทักษะ ในด้าน Ms. Office, Auto CAD, Sketch Up มีทักษะในการจัดการ ควบคุม และเจรจาต่อรองกับผู้รับเหมา ช่วง มีความเป็นผู้นำ และมีทักษะการ ประสานงานกับทีมงานได้ดี สามารถขับ รยยนต์ได้ และมีใบอนุญาตขับขี่รถยนต์

	อุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล การบริหารจัดการเหตุฉุกเฉิน เมื่อเกิดอุบัติเหตุ 4) กำกับดูแล ให้คำแนะนำและพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาในสายงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา		
หัวหน้า คนงาน	1) ควบคุมการเบิกจ่ายใช้วัสดุต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงาน รวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบ วัสดุต่าง ๆ ในการก่อสร้างตามแบบที่กำหนด รวมถึงหลักการปฏิบัติงาน 2) ควบคุมการตั้งเบิกอุปกรณ์ประจำหน่วย และอุปกรณ์ประจำตัวของพนักงาน เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพพร้อมใช้ รวมถึงการสอนวิธีการใช้งานให้กับคนงาน 3) การจัดการความปลอดภัย (สนับสนุนกิจกรรม ด้านความปลอดภัย) การจัดการประชุม Safety Talk การตรวจสอบอุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล การบริหารจัดการเหตุฉุกเฉิน เมื่อ	1) อายุ 25 - 35 ปี 2) วุฒิการศึกษา ม.6 ขึ้นไป 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตช่างไฟฟ้า กำลัง ช่างปูน ช่างไม้ ช่างประปา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) ประสบการณ์การทำงาน 3 ปีขึ้นไป	- ความรู้ในระบบก่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในระบบก่อสร้าง ความรู้ในการอ่านและเข้าใจแบบโครงสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ - ทักษะ ในด้าน มีทักษะในการจัดการควบคุม และเจรจาต่อรอง มีความเป็นผู้นำ และมีทักษะการประสานงานกับทีมงานได้ดี สามารถขบถยนต์ได้ และมีใบอนุญาตขับขีรยนต์

	เกิดอุบัติเหตุ ระบบงานด้านความปลอดภัยต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับพนักงาน และให้ผู้รับเหมาช่วงต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการปฏิบัติ 4) จัดการ และดูแลความสะอาดในบริเวณโดยรอบทั้งในโครงการ และบริเวณนอกโครงการ ให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อรักษาความสะอาด 5) กำกับดูแล ให้คำแนะนำและพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาในสายงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา		
คนงาน	1) เบิกจ่ายใช้วัสดุต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงาน รวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อใช้วัสดุต่าง ๆ ในการก่อสร้างตามแบบที่กำหนด รวมถึงหลักการปฏิบัติงาน และขั้นตอนการปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพ 2) การตั้งเบิกอุปกรณ์ ประจำหน่วย และอุปกรณ์ประจำตัว เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพ	1) อายุ 25 - 50 ปี 2) วุฒิการศึกษา ม.3 ขึ้นไป 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตช่างไฟฟ้า กำลัง ช่างปูน ช่างไม้ ช่างประปา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- ความรู้ในระบบงานตามประเภทช่างต่าง ๆ ความรู้ในการอ่านและเข้าใจแบบโครงสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ - ทักษะ ในด้าน มีทักษะการประสานงานกับทีมงานได้ดี มีทักษะในการวิชาชีพตามประเภทช่างต่าง ๆ เช่น ช่างปูน ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างฝ้า ช่างสี ช่างแอร์ ช่างอลูมิเนียม และอื่น ๆ

	พร้อมใช้ รวมถึงการสอนวิธีการใช้งาน ให้กับคนงาน 3) การปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัย ประกอบไปด้วย การเข้าประชุม Safety Talk สวมใส่ อุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล การปฏิบัติอย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ระบบงานด้านความปลอดภัยต่าง ๆ เพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุ สร้างความเชื่อมั่นว่าสามารถปฏิบัติตามหลักความปลอดภัย 4) ดูแลความสะอาดในบริเวณโดยรอบทั้งในโครงการ และบริเวณนอกโครงการ ให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อรักษาความสะอาด และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับโครงการ	4) ประสบการณ์การทำงาน 3 ปีขึ้นไป	
ผู้จัดการฝ่ายประเมินราคา และการตลาด	1) วางแผนเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดเส้นทางการค้า และการจัดตั้งกระบวนการเติบโตที่มีประสิทธิภาพและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการเติบโตและความสามารถในการทำกำไรของบริษัท 2) การพัฒนากลยุทธ์การตลาดของบริษัท โดยมุ่งเน้นการเจาะ	1) อายุ 35 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตวิศวกรรมศาสตร์ สาขาโยธา หรือไฟฟ้ากำลัง	- ความรู้ความชำนาญในระบบก่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในระบบก่อสร้าง ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรม - ทักษะ ในด้าน Ms. Office, Auto CAD, Sketch Up. สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับดี มีทักษะในการเจรจาต่อรองและการวิเคราะห์ มีทักษะ

	ตลาดและการเติบโตของฐานลูกค้าใหม่ให้มากขึ้น พร้อมทั้งรักษาฐานลูกค้าเก่า เพื่อรักษาฐานลูกค้าเก่า และเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ 3) ตรวจสอบราคาประมาณการโครงการก่อสร้าง เพื่อให้ใกล้เคียงความจริง และสามารถแข่งขันการประมูลตามกำหนดเวลา เพื่อให้บริษัทฯ สามารถแข่งขันในการประมูลโครงการต่าง ๆ พร้อมทั้งประเมินราคาได้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด และสามารถยื่นประมูลได้ตามเวลาที่กำหนด 4) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน และประจำปี เพื่อให้ผู้บริหาร ทราบความคืบหน้า และผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ รวมทั้งสถานการณ์ทางการตลาด	4) ประสพการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป	การจัดการ บริหารงานขาย มีทักษะในการคิดเชิงกลยุทธ์ มีทักษะและความชำนาญในการคิดต้นทุน และตรวจสอบราคา
ผู้จัดการฝ่ายบัญชี, การเงิน และจัดซื้อ	1) ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารและรายงานบัญชี ตลอดจนกำหนดระบบงานในการควบคุมเอกสาร เพื่อให้เอกสารและรายงานถูกต้องและครบถ้วน เป็นไปตามมาตรฐานตามหลักวิชาชีพ และกฎหมายต่าง ๆ ที่	1) อายุ 40 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตสาขาบัญชี / หากมี CPD สามารถเซ็น	- ความรู้ความชำนาญในธุรกิจก่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี การวิเคราะห์ และปิดงบการเงินในธุรกิจขนาด 50 ล้านบาท/ปี ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภายนอกได้

	เกี่ยวข้อง 2) ควบคุมตรวจสอบและอนุมัติการรับ จ่ายเงินให้ลูกหนี้ เจ้าหนี้ตามที่บริษัทกำหนด เพื่อให้การรับ-จ่ายเงินเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน 3) การตรวจสอบและควบคุมกำกับดูแลบันทึกการรับจ่ายทางบัญชี เพื่อให้งบการเงินถูกต้องและครบถ้วน 4) การบริหารจัดการ และจัดหา Supplier การเจรจาต่อรองราคาสินค้า, การตรวจสอบสัญญาสินค้า และสัญญาผู้รับเหมาช่วงต่าง ๆ ในต้นทุนที่เหมาะสม และตามความต้องการของโครงการก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อจัดซื้อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพ ต้นทุนที่องค์ได้เปรียบคู่แข่งขัน พร้อมทั้งสามารถนำส่ง สินค้า และการบริหารได้ทันความต้องการของโครงการต่าง ๆ ได้ 5) กำกับดูแล ให้คำแนะนำและพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาในสายงาน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่	ผู้ทำบัญชีได้จะพิจารณาเป็นพิเศษ 4) ประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป	- ทักษะ ในด้าน Ms. Office มีทักษะการวางระบบทางบัญชีตั้งแต่เริ่มต้น และสามารถใช้โปรแกรม Express มีทักษะในการเจรจาต่อรอง และการวิเคราะห์ มีทักษะการจัดการ และเป็นผู้นำสามารถคุมทีมงานได้
--	--	---	---

	ผู้ได้บังคับบัญชา		
หัวหน้าแผนกการเงิน	1) ควบคุมเงินสดย่อยและเช็คสั่งจ่ายลูกค้า เพื่อความถูกต้องของการจ่ายเงินเป็นไปตามมาตรฐานตามหลักวิชาชีพ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) การจัดทำรายงานการเก็บเงินประจำวัน เพื่อความถูกต้องของการเก็บเงิน ให้เป็นไปตามหลักวิชาชีพ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) จัดทำรายงานการรับ-จ่ายประจำวัน เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงิน และนำเสนอผู้บริหาร 4) จัดทำรายงานกระหายยอดรายเดือน เพื่อความถูกต้องของระบบการเงิน	1) อายุ 30 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตสาขาการเงิน 4) ประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป	- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภายนอกได้ - ทักษะ ในด้าน Ms. Office มีทักษะในการเจรจาต่อรอง และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน มีทักษะการจัดการ และสามารถสื่อสาร ให้คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานต่าง ๆ
หัวหน้าแผนกบัญชี	1) จัดทำรายรับ จ่ายเงินให้ลูกหนี้ – เจ้าหนี้ตามที่บริษัทกำหนด เพื่อให้การรับ-จ่ายเงินเป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน 2) จัดทำการบันทึกการรับจ่ายทางบัญชี เพื่อให้การเงินถูกต้องและครบถ้วน	1) อายุ 30 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตสาขาบัญชี	- มีความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี และนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจก่อสร้าง มีความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของสรรพากรที่ใช้ในการทำบัญชี ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานตรวจสอบบัญชีจากภายนอกได้ มีความรู้ความเข้าใจใน

	3) จัดทำรายงานทางบัญชี เพื่อให้เอกสาร และรายงานถูกต้องและครบถ้วน เป็นไปตามมาตรฐานตามหลักวิชาชีพ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4) ประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป	ระบบบัญชี โปรแกรมทางบัญชี - ทักษะ ในด้าน Ms. Office มีทักษะการใช้โปรแกรม Express มีทักษะในการเจรจาต่อรอง และการวิเคราะห์ มีทักษะการวางแผนจัดการ และควบคุมเกี่ยวกับงานด้านบัญชี
หัวหน้าแผนกจัดซื้อ	1) การจัดหา Supplier เปรียบเทียบราคาสินค้า, สัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาช่วง และการซื้อขายสินค้า และการบริการต่าง ๆ เพื่อจัดซื้อสินค้าให้ได้คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม พร้อมทั้งสามารถลดต้นทุนได้ 2) จัดทำ ตรวจสอบใบสั่งซื้อ (PO) และติดตามการส่งมอบสินค้า และการบริการจาก Supplier เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สินค้าให้ตรงตามเอกสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของสินค้า ป้องกันข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น 3) จัดทำรหัสทรัพย์สิน พร้อมทั้งติดตั้ง รหัสทรัพย์สินให้เรียบร้อย เพื่อให้ทรัพย์สินต่าง ๆ สามารถตรวจสอบได้อย่างถูกต้อง 4) จัดทำรายงานการจัดซื้อ และสัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาช่วง และ	1) อายุ 30 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตทุกสาขาวิชา 4) ประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป	- ความรู้ด้านวัสดุ คุณสมบัติ ในธุรกิจก่อสร้าง มีความรู้ในการทำสัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาช่วง - ทักษะ ในด้าน Ms. Office มีทักษะในการเจรจาต่อรอง และการวิเคราะห์ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ในธุรกิจก่อสร้าง มีทักษะการจัดการ และเป็นผู้ประสานงานได้

	อื่น ๆ เพื่อรายงานผลการดำเนินงานกับผู้บริหาร		
ผู้จัดการฝ่ายบุคคลและธุรการ	1) วางแผนกลยุทธ์การบริหารงานทรัพยากร มนุษย์ และการนำแผนมาใช้ปฏิบัติเพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบายธุรกิจของบริษัท 2) งานสรรหา และการคัดเลือกบุคลากร 3) งานด้านเงินเดือน สวัสดิการ และงานด้านเอกสาร ระบบข้อมูล 4) งานพัฒนาบุคลากร	1) อายุ 40 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท สาขาวิชา ทรัพยากร มนุษย์, การจัดการทั่วไป , บริหารธุรกิจ, รัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตหากมีใบประกาศคุณวุฒิวิชาชีพ ใน สาขาวิชาชีพบริหารงานบุคคล อาชีพนักบริหารงานบุคคล จากสถาบัน TPQI จะพิจารณาเป็นพิเศษ	- ประสบการณ์การทำงาน ในตำแหน่งผู้จัดการ หรือหัวหน้างานบุคคล 10 ปีขึ้นไป หรือบริหารทีมงานอย่างน้อย 4 คนมา ไม่น้อยกว่า 5 ปี - ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน, ประกันสังคม, สรรพากร ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลโปรแกรมเงินเดือนสำเร็จรูป
หัวหน้าแผนกบุคคล	1) การดึงข้อมูลบันทึกเวลาการปฏิบัติงานของพนักงาน มาประเมินผลในระบบโปรแกรมสำเร็จรูป พร้อมทั้งปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ได้แก่ ตรวจสอบการคืนชุดยูนิฟอร์ม และจัดทำ	1) อายุ 28 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี / โท สาขาวิชา ทรัพยากร มนุษย์, การจัดการทั่วไป , บริหารธุรกิจ,	- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล โปรแกรมเงินเดือนสำเร็จรูป ความรู้เกี่ยวกับประกันสังคม - ทักษะ ในด้าน การสรรหา และคัดเลือกบุคลากรให้ตรงกับความต้องการ การพูด

	เอกสารเพื่อคืนเงิน หรือเอกสารหัก ค่าชดเชยฟอร์ม เพื่อตรวจสอบการบันทึกข้อมูลเวลาการเข้า-ออก , การทำงานล่วงเวลา ของพนักงาน และนำส่งข้อมูลที่ต้องเข้าในระบบการจ่ายค่าจ้าง และเพื่อตรวจสอบการคืนชดเชยฟอร์มพนักงานให้ครบถ้วนตามข้อตกลง 2) การปรับปรุงข่าวสาร ในบอร์ดพนักงานทั้งหมด ทุกบริษัท เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสาร ด้านแรงงานสัมพันธ์ขององค์กร อีกทั้งเป็นประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับพนักงานให้รับทราบความเคลื่อนไหว 3) ดูแลเรื่องสิทธิสวัสดิการของพนักงาน 4) การจัดประชุมคณะกรรมการสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้อง 5) สามารถบังคับใช้กฎระเบียบวินัยดำเนินการที่จำเป็น ในกรณีพนักงานปฏิบัติผิดกฎระเบียบ ผิดวินัย เพื่อสามารถนำระเบียบข้อบังคับ มาลงโทษพนักงานที่กระทำผิดวินัย ภายใต้กฎหมาย	รัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตหากมีใบประกาศคุณวุฒิวิชาชีพ ใน สาขาวิชาชีพ บริหารงานบุคคล อาชีพนักบริหารงานบุคคล จากสถาบัน TPQI จะพิจารณาเป็นพิเศษ 4) ประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป	โน้มน้าวผู้อื่น การสื่อสารประสานงาน สามารถเป็นวิทยากรฝึกอบรมภายในองค์กรได้ การให้คำปรึกษาแนะนำ
--	--	--	---

	ด้านแรงงานได้อย่าง ถูกต้อง 6) จัดทำรายงานประจำเดือน ได้แก่ รายงาน Time attendance รายงานค่าล่วงเวลา ประจำงวด รายงานการเงินเพิ่ม งานลดประจำงวด ของพนักงาน รายงานแจ้งเข้า-ออก ประกันสังคม รายงานหนังสือ เดือนประจำเดือน รายงานการ ออกหนังสือรับรองประเภทต่าง ๆ เพื่อสามารถจัดทำรายงานดังกล่าว เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา ทราบถึงผลการดำเนินงาน		
หัวหน้าแผนกธุรการกลาง	1) กำกับดูแล ประสานงาน เกี่ยวกับระบบสารสนเทศทั้งหมด, เครื่องจักรส่วนกลาง เช่น รถยนต์ส่วนกลาง, อุปกรณ์สำนักงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน เพื่อสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี และให้พนักงานมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน 2) ควบคุม ดูแลสัญญาจ้าง เกี่ยวกับระบบสารสนเทศทั้งหมด, การประเมินผลการปฏิบัติงานของ บริษัท	1) อายุ 28 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษา ป.ตรี / ทุกสาขาวิชา 3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาต- 4) ประสบการณ์การทำงาน 3 ปีขึ้นไป	- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายนิติกรรม สัญญา ตามประมวลแพ่ง และพาณิชย์ - โครงสร้างพื้นฐานของระบบ สารสนเทศ และวิธีการบริหารจัดการ - ทักษะ ในด้าน การแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ การพูดโน้มน้าวผู้อื่น มีทักษะในการเจรจาต่อรอง การสื่อสาร ประสานงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ Ms. Office

	Outsource เช่น รปภ. บริษัทฯ การจัดแมลง และการเป็นสมาชิก ภาพของบริษัทฯ กับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม สัญญาจ้าง 3) การทำรายการสรุปผลการ ดำเนินงานประจำเดือน พร้อมทั้ง นำเสนอโครงการปรับปรุง และ พัฒนาระบบสารสนเทศอย่าง น้อย 1 โครงสร้าง/เดือน เพื่อ จัดทำรายงานให้ผู้บังคับบัญชา ทราบถึง ผลการดำเนินการ ประจำเดือน อีกทั้งเป็นการพัฒนา ระบบพื้นฐานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น 4) จัดทำงบประมาณการจัด กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งสรุป ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เพื่อควบคุม ค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตาม งบประมาณที่กำหนด		
ผู้จัดการ ฝ่ายอาชี วอนามัย และความ ปลอดภัย	1) จัดทำแผนงาน และ งบประมาณด้านความปลอดภัย ประจำปี 2) ดำเนินการจัดซื้อดับเพลิง และอพยพหนีไฟประจำปี พร้อม ทั้งจัดทำรายงานผลการฝึกซ้อม	1) อายุ 35 ปี ขึ้นไป 2) วุฒิการศึกษา ป.ตรี / สาขาวิชาอาชีวอนามัย และความปลอดภัยใน การทำงาน	- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน, ประกันสังคม มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย อาชีวอนามัย ความปลอดภัย - ทักษะ ในด้าน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ การพูดโน้มน้าวผู้อื่น มีทักษะในการเจรจาต่อรอง

	กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พนักงานทราบถึงวิธีการใช้ถังดับเพลิง และมีความรู้ในการดับเพลิงขั้นต้น พร้อมการแจ้งเหตุได้ทันที รวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย 3) ตรวจสอบความปลอดภัยของอุปกรณ์ สถานที่ปฏิบัติงาน สิ่งแวดล้อม และประเมินความเสี่ยง พร้อมทั้งหามาตรการป้องกันเพื่อตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ สถานที่ให้อยู่ในสภาพการณ์ที่มีความปลอดภัย จป. วิชาชีพ, การวิเคราะห์, สรุปผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ตามกฎหมายกำหนด 6) จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย เช่น การอบรมให้ความรู้ / กิจกรรม อื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้พนักงานมีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้พนักงานตระหนัก ถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ลดการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน 7) สอบสวนพนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีอุบัติเหตุ	3) ประกาศนียบัตร / ใบรับรองทางวิชาชีพ / ใบอนุญาตสามารถขึ้นทะเบียนเป็น จป. วิชาชีพได้ 4) ประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป	การสื่อสารประสานงาน สามารถเป็นวิทยากรฝึกอบรมภายในองค์กรได้ การให้คำปรึกษาแนะนำ Ms. Office
--	---	---	--

	เกิดขึ้นพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไข เพื่อหาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางการแก้ไขอุบัติเหตุ 4) จัดประชุมคณะกรรมการความปลอดภัยตามกฎหมายกำหนด เพื่อนำเสนอโครงการ แผนงาน ผลการตรวจสอบความปลอดภัยให้ที่ประชุมได้รับทราบ 5) จัดทำรายงานต่าง ๆ ได้แก่ รายงาน จป.ว. รายงานการซ้อมดับเพลิง และอพยพหนีไฟ รายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ รายงานผลการตรวจความปลอดภัย รายงานการประชุม คปอ. ประจำเดือนกับต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินงานของ		
--	--	--	--

ตารางที่ 1 การกำหนดหน้าที่งาน และการกำหนดคุณลักษณะของงาน

2 การกำหนดหน้าที่งาน (Job Description) และการกำหนดคุณลักษณะของงาน (Job Specification)

ผลการศึกษา พบว่า การกำหนดหน้าที่งาน และการกำหนด คุณลักษณะของงาน ในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างบริษัท XYZ จำกัด ซึ่งตามโครงสร้างบริษัทฯ นั้นจะแบ่งตำแหน่งงานต่าง ๆ ออกเป็น 14 ตำแหน่ง ประกอบด้วย กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการฝ่ายก่อสร้าง โฟร์แมน หัวหน้าคนงาน คนงาน ผู้จัดการฝ่าย

ประเมินราคาและการตลาด ผู้จัดการฝ่ายบัญชี การเงิน และจัดซื้อ หัวหน้าแผนกการเงิน หัวหน้าแผนกบัญชี หัวหน้าแผนกจัดซื้อ ผู้จัดการฝ่ายบุคคล และธุรการ หัวหน้าแผนกบุคคล หัวหน้าแผนกธุรการกลาง ผู้จัดการฝ่ายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

อภิปรายผล (Discussion)

จากผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง บริษัท XYZ จำกัด พบว่าอุปสรรคในการบริหารงานขององค์กรในปัจจุบันคือ โครงสร้างองค์กร ไม่รองรับการเติบโตที่มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการบริหารงานแบบครอบครัว ใช้เครือญาติ ในตำแหน่งบริหาร ทำให้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งไม่มีการกระจายอำนาจ รวมไปถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งงาน ยังไม่ชัดเจน และมีจำนวนพนักงานไม่เพียงพอกับปริมาณที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมไปถึงพนักงานไม่ทราบข่าวสารภายในองค์กร โดยเฉพาะตามโครงสร้างต่าง ๆ ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานขององค์กรคือ วิเคราะห์โครงสร้าง และศักยภาพของบุคลากร ทบทวนการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ โดยผู้บริหารองค์กรจัดทำแผนงานทำการจัดทำแผนงาน ร่วมกับทีมบริหาร เพื่อสรุปเป็นแผนกลยุทธ์ สื่อสารให้ทุกคนภายในองค์กรรับทราบนโยบายร่วมกัน ในส่วนของฝ่ายบุคคลควรปรับปรุง คำบรรยายลักษณะงานใหม่ทุกตำแหน่ง อัปเดตให้เป็นปัจจุบัน และปรับปรุงให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และออกกฎระเบียบกลางที่บังคับใช้ทั้งองค์กร กำหนดกรอบหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน รวมถึงการประเมินผลแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร ควรมีการว่าจ้างที่ปรึกษา มาเพื่อตรวจสอบองค์กร น่าจะมีการเพิ่มอัตรากำลังของทุกส่วนงาน เพื่อรองรับการขยายตัว และควรเพิ่มช่องทางการสื่อสาร ระหว่างบริษัทและพนักงานให้มากขึ้น ดังนั้น ดังนั้นเพื่อลดความซ้ำซ้อนของหน้าที่การทำงาน ในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ได้เสนอแนวทางคือเพิ่มผู้จัดการฝ่ายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (Safety Manager) ทำหน้าที่จัดทำแผนงาน และงบประมาณด้านความปลอดภัยประจำปี ดำเนินการจัดซื้อดับเพลิง และอพยพหนีไฟประจำปี ตรวจสอบความปลอดภัยของอุปกรณ์ จัดประชุมคณะกรรมการความปลอดภัยตามกฎหมายกำหนด จัดทำรายงานต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย สอบสวนพนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ในส่วนของ ฝ่ายบัญชี การเงิน และจัดซื้อ พบปัญหาคือในปัจจุบันฝ่ายบัญชี การเงิน และจัดซื้อ ทำงานภายใต้บุคคลเพียงท่านเดียว จึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองกับโครงการที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ ๆ ได้อย่างทันกาล ดังนั้นจึงเสนอแนวทางคือเพิ่มตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชี หัวหน้าแผนกการเงิน และหัวหน้าแผนกจัดซื้อ ในส่วนของฝ่ายบุคคล

และธุรการ พบปัญหาคือฝ่ายบุคคลมีผู้ปฏิบัติงานเพียง 1 ท่าน ประกอบกับภาระงานที่รับผิดชอบ จึงไม่ได้ทำในส่วนของฝ่ายบุคคลที่สำคัญ ๆ ดังนั้นจึงเสนอแนวทางคือเพิ่มตำแหน่งหัวหน้าแผนกบุคคล และหัวหน้าแผนกธุรการกลาง ดังนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างบริษัท XYZ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษวลี สังขพิทย์ (2556) ศึกษาการปรับโครงสร้างองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีขององค์กรอิสระ ผลการวิจัยพบว่า การปรับโครงสร้างองค์กรทำให้ลดความซับซ้อนในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมล เอี่ยมผา (2561) ศึกษาโครงสร้างองค์กรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานของบริษัท NG จำกัด ผลการศึกษาพบว่า การทำธุรกิจแบบครอบครัวนั้น จะต้องมีคนภายนอกเข้ามาช่วยบริหารด้วย จึงจะได้ผลลัพธ์ที่ดี ประสบความสำเร็จ ซึ่งทายาทที่จะขึ้นมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงนั้นสามารถเรียนรู้จากคนภายนอกที่เป็นมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.1 ควรวิเคราะห์องค์กร และศักยภาพของบุคลากร ทบทวนการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจ โดยผู้บริหารองค์กรจัดทำแผนงานทำการจัดทำแผนงาน ร่วมกับทีมบริหาร เพื่อสรุปเป็นแผนกลยุทธ์ สื่อสารให้ทุกคน ภายในองค์กรรับทราบนโยบายร่วมกัน ในส่วนของฝ่ายบุคคลควรปรับปรุง คำบรรยายลักษณะงานใหม่ทุกตำแหน่ง อัปเดตให้เป็นปัจจุบัน และปรับปรุงให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และออกกฎระเบียบกลางที่บังคับใช้ทั้งองค์กร กำหนดกรอบหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน รวมถึงการประเมินผลแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ ได้แก่ การวางแผนในการทำงาน ทักษะในการทำงาน เงินทุน การบริหารจัดการ ควรพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับผลของการปฏิบัติงานก่อนปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและหลังปรับปรุงโครงสร้างองค์กร

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของบุคลากรในส่วนของโปรแกรม

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ บิลอาหัง. (2563). การควบคุมต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอ
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปรัชญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบัญชี.
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรกช สกฤตฐิตินานนท์, และฉัตรธาร ลิ้มอุปถัมภ์.(2562). อิทธิพลของปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีต่อ
ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนในเครือข่ายสัมชัญ. งานประชุมวิชาการ
ระดับชาติ, 3: 120 - 130.
- กฤตพล เสาวคนธ์.(2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาธุรกิจครอบครัวในประเทศไทยสู่การเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้. สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกษวลี สังขทิพย์. (2556). การปรับโครงสร้างองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีของ
องค์กรอิสระ. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบัญชี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิมล เอี่ยมผา. (2561). การศึกษาโครงสร้างองค์กร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานของบริษัท
NG จำกัด. การค้นคว้าอิสระปริญญาามหาบัณฑิต.สาขาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย.
- Bowman,E. &Sing, H. (1993). Corporate Restructuring: Reconfiguring The Firm.Reginald
H. Jones Center Working Paper.
- Erkama, N. (2010). Struggles Over Legitimacy in Global Organizational Restructuring: A
Rhetorical Perspective on Legitimation Strategies And Dynamics in
AShutdown Case. Organization Studies, 31(7), 813-839.

แนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน

Study on the Management of Migrant Workers in private organizations

นันทพร มงคลกิ่งแก้ว

นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สถาบันการจัดการปัญญาภิวัตน์

E-mail: nantapornladypink@gmail.com

Nantaporn Mongkhonkingkaew

Student, Master of Business Administration Program,

Panyapiwat Institute of Management

รับเข้า: 27 กรกฎาคม 2566 แก้ไข: 5 กันยายน 2566 ตอรับ: 12 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน 2) ศึกษาแนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจแปรรูปการเกษตรแห่งหนึ่ง การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ถึงกระบวนการการสรรหา การพัฒนาและการจํารักรักษาประกอบด้วย 2 ระยะ ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ หัวหน้าของแรงงานต่างด้าวในธุรกิจเอกชนจากธุรกิจเกษตร ธุรกิจอาหาร และธุรกิจเสื้อผ้า จำนวน 3 องค์กร รวมจำนวน 12 คน ระยะที่ 2 เพื่อหาแนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจแปรรูปสินค้าเกษตร กลุ่มตัวอย่างคือ ประธานกรรมการบริษัท ผู้บริหาร/ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงแรงงานจำนวน 2 คน รวม 6 คน เครื่องมือที่ใช้ทั้ง 2 ระยะ คือ วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชนและในธุรกิจแปรรูปการเกษตร มีลักษณะคล้ายกันคือ การสรรหาและคัดเลือกแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานมีการแนะนำของคนที่ทำงาน

เดิมอยู่แล้ว ซึ่งอาจจะเป็นญาติ เพื่อน พี่หรือน้อง แนะนำและชักชวนกันเข้ามาทำงาน และองค์กรยังใช้บริการจากการจัดหาแรงงานจากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการมนุษย์การพัฒนาแรงงานต่างด้าวนั้นมีวิธีที่แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมขององค์กรองค์กรส่วนมากจะมุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อให้สอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการจัดอบรมพนักงานก่อนเข้ามาทำงาน เพื่อให้เกิดการเข้าใจและเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดในการทำงาน และพัฒนาในเรื่องของภาษาเพื่อให้สามารถสื่อสารกับหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานที่เป็นคนไทยได้ดี ส่วนวิธีการธำรงรักษาแรงงานต่างด้าวให้อยู่กับองค์กรของเราได้ยาวนานนั้น องค์กรมุ่งเน้นการจ่ายที่เหมาะสมกับงาน รวมถึง มุ่งเน้นในเรื่องของสวัสดิการต่าง ๆ เช่น สวัสดิการที่อยู่อาศัย การอาหาร การรักษาพยาบาล โบนัส ฯลฯ เหมือนกับพนักงานที่เป็นคนไทย

คำสำคัญ : แรงงานต่างด้าว การสรรหา การพัฒนา การรักษา

Abstract

This research study has the objectives 1) to study the management of foreign workers in private organizations and 2) to obtain guidelines for the management of foreign workers in an agricultural processing business. The research study in this case is a qualitative data collection research study. The researcher used the data collection method through in-depth interviews during the recruitment process. The development and maintenance consist of 2 phases. Phase 1 is to study the management of foreign workers in private organizations. The sample group was executives/managers. Head of Foreign Workers in Private Business From agricultural businesses, food businesses, and clothing businesses, 3 organizations, totaling 12 people, Phase 2, to find ways to manage foreign workers in private businesses. The sample group is the chairman of the board of directors. human resources executives/managers 4 people and 2 experts from the Ministry of Labor, totaling 6 people. The tools used in both phases were in-depth interviews, content analysis, and data analysis.

The research found that the management of foreign workers in private organizations and the management of foreign workers in an agricultural processing

business were nearly the same. The recruitment and selection of foreign workers to work has already been recommended by people who worked in the past. Which may be relatives, friends, brothers or sisters, recommend and persuade each other to work. The organization also uses recruitment services from the Ministry of Labor and Human Welfare. The development of foreign workers has different methods Most organizational cultures focus on developing skilled workers to be consistent with the assigned jobs. There is training for employees before coming to work. To understand and make the least mistakes in the work. And develop the language to be able to communicate well with bosses and colleagues who are Thai. As for how to maintain foreign workers to stay with our organization for a long time The organization focuses on paying for the right job, including focusing on various welfare such as housing benefits, food, medical care, bonuses, etc., like Thai employees.

Keywords: migrant workers, recruitment, development, treatment

บทนำ

ความสำคัญของการบริหารแรงงาน คือ การทำให้คนกับงานมีความสอดคล้องกันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยการกำหนดและดำเนินนโยบายการมีงานทำอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการว่างงานและการขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ โดยรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการกำหนดมาตรการทั้งในทางยุทธศาสตร์ นโยบายและกฎหมายขึ้นมาใช้เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงานให้ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องและชัดเจนเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาการว่างงานและขาดแคลนแรงงานในประเทศได้ ดังนั้นนโยบายการมีงานทำที่ภาครัฐกำหนดขึ้นมานั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการใช้แรงงานอย่างเต็มที่เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการสร้างงานและพัฒนากำลังแรงงานให้ตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งภาครัฐมีหน้าที่กำกับดูแลและให้บริการแก่ประชาชนในการจัดหางาน คำแนะนำในการทำงานและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ

ส่วนภาคเอกชนมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายหรือมาตรการที่ร่วมมือกับภาครัฐ โดยนโยบายการมีงานทำยังมีมาตรการอื่นๆควบคู่ไปกับการสร้างงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดส่งแรงงานไปทำงานต่างประเทศ การส่งเสริมการจ้างงานในชนบทและการพิจารณำแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศเพื่อลดปัญหาการขาดแคลน (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ. อยุรยา, 2556)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) หมายถึง การจัดการในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลให้มากที่สุดในขณะที่เดียวกันก็เพิ่มพูนความรู้และความสามารถให้กับบุคลากรนั้น เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุดทั้งต่อองค์กรและตัวบุคลากรนั้น ทั้งนี้รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรด้วย จัดเป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความหมาย ต้องเสริมสร้างความสมรรถภาพการทำงาน ต้องลงทุนทั้งระยะเวลาและค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างทักษะและความชำนาญ รวมไปถึงการสร้างสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้มีบรรยากาศการทำงาน และสำคัญคือ จะต้องรักษามูลค่าของบุคลากรนั้น ๆ ให้อยู่ในองค์กรให้ได้ตลอดไป ซึ่งหมายถึงการใช้คนให้ถูกวิธีให้เหมาะสมกับงานให้ได้ผลงานมากที่สุดและรักษาคนดีให้อยู่ในองค์กรให้นานที่สุด (ณัฐกานต์, 2555)

ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว การบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจเอกชนมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้น ดังนี้ปัญหาการสื่อสาร ปัญหาด้านค่าตอบแทน ปัญหาเกี่ยวกับการลาออก ปัญหาด้านสวัสดิการ ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน ปัญหาด้านวัฒนธรรมประเพณี ปัญหาด้านการอยู่อาศัย ปัญหาด้านการชีวิต นอกจากนี้วิมล พรชัยวัฒนากร (2549) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคด้านการบริหารและการจัดการ โดยในเรื่องค่าจ้างแรงงานมีปัญหา และปัญหาอุปสรรคด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานมีปัญหา ในเรื่องความแตกต่างระหว่างภาษา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในองค์กรเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว คือ ด้านการสื่อสาร แรงงานต่างด้าวไม่สามารถพูดและฟังภาษาไทย ต้องมีคนมาอธิบายให้ฟัง การเขียนภาษาไทย ซึ่งแรงงานต่างด้าวไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้ จึงต้องให้หัวหน้างานหรือแรงงานต่างด้าวที่เข้าใจและเขียนได้มาอธิบายให้ฟัง ปัญหาด้านการลาออกกะทันหัน โดยไม่แจ้งลาออกล่วงหน้า และไม่สามารถทราบสาเหตุที่เกิดขึ้นได้ โดยจะอ้างว่าขอกลับบ้านอย่างไม่มีกำหนด ทำ

ให้เป็นปัญหาสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจเอกชน โดยศึกษาในเรื่องกระบวนการสรรหา พัฒนาและรักษาแรงงานต่างด้าว

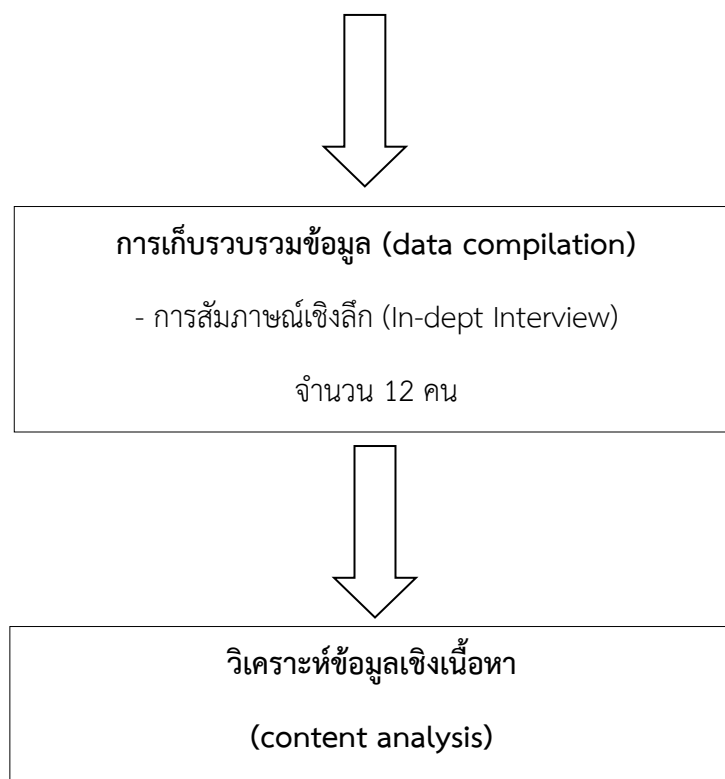
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

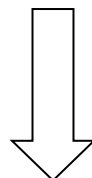
1. เพื่อศึกษาการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจแปรรูปการเกษตรแห่งหนึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในกรณีนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งประกอบด้วย 2 ระยะ

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารของแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังภาพที่ 1

ระบบการบริหารของแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน

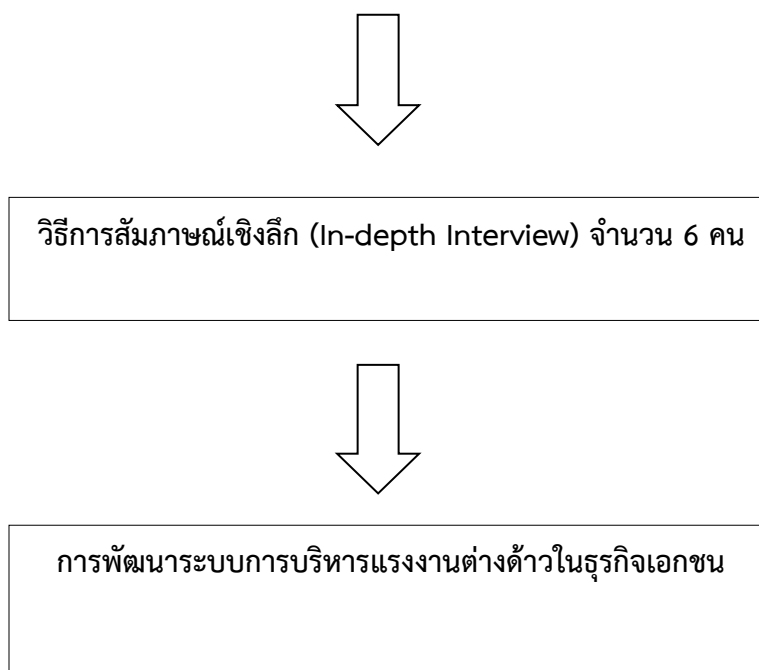
ภาพที่ 1 กรอบการศึกษาระยะเวลาที่ 1

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ หัวหน้าของงานแรงงานต่างด้าวในธุรกิจเอกชน จากประกอบด้วยธุรกิจเกษตร ธุรกิจอาหาร และธุรกิจเสื้อผ้า จำนวน 3 องค์กร รวมจำนวน 12 คน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1

องค์กรเอกชน	ผู้บริหาร/ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์	หัวหน้างานของแรงงานต่างด้าว
องค์กรเกษตร	2 คน	2 คน
องค์กรเสื้อผ้า	2 คน	2 คน
องค์กรอาหาร	2 คน	2 คน

ระยะที่ 2 เพื่อได้แนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจเอกชน โดยนำผลวิจัยการศึกษาในระยะที่ 1 มาทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบการศึกษาระยะเวลาที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงและประธานกรรมการบริษัทเอกชน จำนวน 2 ผู้บริหาร/ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงแรงงาน จำนวน 2 คนตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2

ประธานกรรมการบริษัท	จำนวน	2 คน
ผู้บริหาร/ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์	จำนวน	2 คน
ผู้เชี่ยวชาญเรื่องแรงงานต่างด้าวจากกระทรวงแรงงาน	จำนวน	2 คน

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยการเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์งานวิจัยและกรอบแนวคิด และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัยเพื่อทำการตรวจสอบและปรับปรุงเค้าโครงของเนื้อหาของคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยซักถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ประเด็นที่ต้องการศึกษาดำเนินการทดสอบแบบสัมภาษณ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนที่จะนำคำถามไปใช้จริงและสร้างความเชื่อมั่นในการเก็บข้อมูลเพื่อให้สามารถได้ข้อเท็จจริงจากกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มาพิจารณาความถูกต้องว่าตรงหรือสอดคล้องกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผลการสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือซึ่งจะใช้แนวทางการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) นั้นจะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัย บทความ เป็นต้น อีกทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ว่ามีความเหมือนหรือสอดคล้องกันหรือไม่ เนื่องด้วยเพราะผู้วิจัยมีการเก็บกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน (Denzin, 1970) หากพิจารณาแล้วพบว่าหากข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกันจะสามารถสร้างความน่าเชื่อถือได้

3) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (investigator triangulation) จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันที่ได้มีการศึกษาในเรื่องของกระบวนการจัดการพนักงานคนเก่ง (talent management) ว่าได้ค้นพบข้อมูลที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าหากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่าข้อค้นพบที่ได้มาเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง และเชื่อถือได้

4) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (theory triangulation) จะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่หลากหลายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น ข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ซึ่งถ้าผู้วิจัยพบว่า ไม่ว่าจะนำทฤษฎีใดมาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ได้ดังนี้

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารแรงงานต่างด้าวในองค์กรเอกชน ประกอบด้วยธุรกิจเกษตร ธุรกิจอาหาร และธุรกิจเสื้อผ้า พบว่าการสรรหาแรงงานต่างด้าวมียุทธศาสตร์ในการสรรหาและคัดเลือกแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน โดยการแนะนำผ่านพนักงานองค์กรที่เป็นแรงงานต่างด้าวเดิมอยู่แล้ว ซึ่งอาจจะเป็นญาติ เพื่อน พี่หรือน้อง ชักชวนเข้ามาทำงาน นอกจากนี้องค์กรยังใช้บริการจากการจัดหาแรงงานจากกระทรวงแรงงานและสวัสดิการมนุษย์

การพัฒนาพนักงานแรงงานต่างด้าว มีวิธีที่แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมขององค์กร ส่วนมากจะมุ่งเน้นที่จะพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อให้สอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีการจัดอบรมพนักงานก่อนเข้ามาทำงาน เพื่อให้เกิดการเข้าใจและเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดในการทำงาน และพัฒนาในเรื่องของภาษาเพื่อให้สามารถสื่อสารกับหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานที่เป็นคนไทยได้อย่างดี

การรักษาพนักงาน วิธีการที่จะทำให้แรงงานต่างด้าวอยู่กับองค์กรได้ยาวนาน องค์กรต้องมุ่งเน้นการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับงาน รวมถึงมุ่งเน้นในเรื่องของสวัสดิการต่าง ๆ เหมือนกับพนักงานที่เป็นคนไทย

ปัญหาในการบริหารแรงงานต่างด้าว พบว่า แรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น บางคนถูกเอารัดเอาเปรียบจากแรงงานที่เป็นคนไทย ในฐานะองค์กรและผู้บริหาร มีการคำนึงถึงปัญหาเรื่องนี้ เพราะเป็นปัญหาหลักที่ทำให้พนักงานลาออกบ่อย และอีกเรื่องคือภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากแรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานที่มาจากหลายสัญชาติ ไม่ว่าจะเป็น ลาว พม่า กัมพูชา บางคนไม่สามารถสื่อสารได้เลย ทำให้การทำงานด้วยกันค่อนข้างลำบาก ปัญหาการปรับตัว เนื่องจากวัฒนธรรมแตกต่างกัน รวมไปถึงเรื่องของการพนัน ของมีเงินและสารเสพติดที่พบเจอในกลุ่มแรงงานต่างด้าว ทำให้องค์กรต้องเข้มงวดและหาวิธีในการป้องกัน

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารแรงงานต่างด้าว พบว่า ในปัจจุบันองค์กรจะมีวิธีการและแรงจูงใจที่จะช่วยให้แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรเน้นเรื่องของการค่าตอบแทน โบนัส

หรือสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้แรงงานต่างด้าวมีกำลังใจในการทำงาน และจำเป็นต้องพัฒนาฝีมืออยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการทำงาน นอกจากนี้ควรเน้นเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน และค่าชดเชยเมื่อประสบอุบัติเหตุ ควรมีการจัดตั้งกองทุนหรือประกันกลุ่มให้กับลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าว

ระยะที่ 2 เพื่อหาแนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจแปรรูปเกษตรแห่งหนึ่ง โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วย ประธานกรรมการบริษัท ผู้บริหาร/ผู้จัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานต่างด้าว รวมจำนวน 6 คนพบว่า แนวทางในการบริหารแรงงานต่างด้าวในธุรกิจแปรรูปเกษตรแห่งหนึ่ง มีข้อมูล ดังนี้

การสรรหาและการคัดเลือกแรงงานต่างด้าว

แนวทางการสรรหา

แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน ควรใช้ทั้งสองวิธี คือ 1) การชักชวนหรือแนะนำจากญาติพี่น้องของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในธุรกิจนี้ เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายและมีความเชื่อถือได้ส่วนหนึ่ง และง่ายสำหรับการปรับตัวในการทำงาน 2) สรรหาผ่านกระทรวงแรงงานฯ เพราะมีความน่าเชื่อถือทางกฎหมาย และยังได้ทักษะแรงงานที่เหมาะสมกับงานที่ต้องการกำลังคน

การพัฒนาแรงงานต่างด้าว

แนวทางการพัฒนาแรงงานต่างด้าว องค์กรควรตระหนักถึงการทำงานร่วมกัน เมื่อมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานใหม่ ควรมีการจัดปฐมนิเทศแบบพนักงานคนไทย ให้รู้เรื่องกฎ ระเบียบข้อบังคับในการทำงาน มีการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การอบรมการอยู่ร่วมกันในที่ทำงาน เพื่อให้เกิดการทำงานที่เข้าใจกันมากที่สุดและรู้สึกสบายใจเวลาทำงาน รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศไทยที่แรงงานควรรู้

การธำรงรักษาแรงงานต่างด้าว

การธำรงรักษาแรงงานต่างด้าว ควรปรับปรุงค่าจ้างและสวัสดิการให้เหมาะสมกับรูปแบบการทำงานและควรเทียบเคียงเรื่องดังกล่าวกับธุรกิจอื่นเพื่อความเหมาะสมกับการจ้างงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าตำแหน่งงาน ค่าอาหารกลางวัน ชุดพนักงานทุนการศึกษาบุตร ที่พักอาศัย ค่าทำงานล่วงเวลา และโบนัส เพื่อให้แรงงานต่างด้าวมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดูแลครอบครัว และทำให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน เพื่อเป็นการรักษาแรงงานต่างด้าวที่มีความรู้ความสามารถให้อยู่กับองค์กรตลอดไป

สรุปและอภิปรายผล

สาเหตุที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้นมีความขยันอดทนในการทำงาน สามารถทำงานได้ในสภาพที่กดดัน เนื่องจากแรงงานต่างด้าวต้องดิ้นรนจากประเทศของตนเองในการเข้ามาหางานทำจึงต้องอดทนต่อสภาพการทำงานต่าง ๆ ที่นายจ้างเสนอเสนอให้ทำโดยอาจไม่สามารถปฏิเสธงานบางชนิดได้ จึงส่งผลทำให้แรงงานต่างด้าวจำเป็นต้องทำงานที่แรงงานไทยไม่นิยมทำ ได้แก่ งานสกปรก งานอันตรายและงานยากลำบาก แรงงานต่างด้าวมีความขยันและอดทนในการทำงาน ไม่ค่อยเลือกงานสามารถพร้อมทำงานที่แรงงานไทยไม่ทำได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพูนสุริยวรรณ (2554) และ อาทิตยา สุวรรณโณ (2558) ที่กล่าวว่า แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานอันตราย หรืองานบางอย่างที่คนไทยไม่นิยมทำเนื่องจากคนไทยมีความคาดหวังในการทำงานที่สะดวกสบายกว่า แรงงานต่างด้าวนั้นยังมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย สามารถฝึกฝนให้มีทักษะในการทำงานได้ แรงงานต่างด้าวพร้อมที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ และมีความซื่อสัตย์ไว้วางใจได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา สุวรรณโณ (2558) ที่กล่าวว่าคุณสมบัติของแรงงานต่างด้าวมีผลต่อการใช้แรงงานต่างด้าวมากที่สุดเนื่องจากแรงงานต่างด้าวมีความขยัน อดทน สามารถปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ไม่เกี่ยงงาน ไม่ขาดงานและสามารถทำงานล่วงเวลาได้ตามที่นายจ้างกำหนด รวมทั้งไม่เปลี่ยนงานบ่อยและมีความจงรักภักดีต่อนายจ้าง รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐ และปัจจัยด้านการปกครองดูแลแรงงานต่างด้าวซึ่งสอดคล้องต่อเนื่องกับคุณสมบัติของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากแรงงานต่างด้าวปกครองง่าย ปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้างอย่างดี สามารถควบคุมแรงงานต่างด้าวให้อยู่ภายใต้กฎหมายที่กำหนดได้ มีความอ่อนน้อมเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามกฎระเบียบของกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับทิพมาศ จานงรักษ์ (2551), พิมพ์ชนก บุลยเลิศ (2551) และ ธนกร สิริธร (2559) ที่กล่าวว่าแรงงานต่างด้าวปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกิจการ คำนึงถึงความปลอดภัยในโรงงาน เข้าใจการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีและสามารถใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี และไม่ลงมือทำอะไรโดยพลการ ขยันอดทนมากกว่าแรงงานไทย เป็นต้น แรงงานต่างด้าวยังช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนแรงงานได้ อัตราค่าจ้างและสวัสดิการที่ให้แก่แรงงานต่างด้าว เช่น ที่พัก รถรับส่ง ต่ำกว่าแรงงานไทย และค่านายหน้านำเข้าแรงงานต่างด้าวมีความเหมาะสมและคุ้มค่าที่จะนำเข้าแรงงานต่างด้าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ใจญาณวรพงศ์ (2553), อรรถพงศ์ ลิ้มป้ากาญจน์วัฒน์ (2558), ศุภพิณรัตน์ วงศ์สินศิริกุล

(2554)และ สุมาลี ปิตยานนท์ (2539) ที่กล่าวว่า ต้นทุนในการจ้างแรงงานต่างด้าวต่ำกว่าในการจ้างแรงงานไทยและทำให้ธุรกิจสามารถขับเคลื่อนไปได้ในระยะยาว เนื่องจากค่าจ้างเป็นต้นทุนส่วนที่สำคัญที่สุดในการผลิตสินค้าและบริการ การใช้แรงงานต่างด้าวสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้ การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของไทยทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างด้าวหาได้ง่ายและมีจำนวนมาก และแรงงานไทยปฏิเสธที่จะเข้าทำงานในกิจการที่มีความยากลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพล ภูมิภักดี(2546) และธิดิวิตร สัตยธิดิธริย (2552) ที่กล่าวว่า สาเหตุที่นายจ้างเลือกจ้างแรงงานต่างด้าวเนื่องจากการขาดแคลนแรงงาน ประกอบกับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและการส่งออก อีกทั้งแรงงานไทยไม่นิยมทำงานที่ยากลำบาก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยมาใช้

1.1 ผู้บริหาร และบุคลากรของสถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมาย แรงงานต่างด้าว

1.2 ผู้ประกอบการควรมีการอบรมเรื่องภาษาในการสื่อสาร เพื่อให้สามารถเข้าใจกัน ได้โดยง่าย ทำให้ไม่เสียเวลาในการสอนงาน และไม่เกิดความเข้าใจผิดบ่อยครั้ง ควรจัดอบรมพนักงาน เรื่องการประพฤติตัวไม่เหมาะสม ติด กิน เที่ยว แล้วตื่นสายไม่มาทำงาน ขาดงาน เปลี่ยนงานบ่อย และมีระเบียบที่ปฏิบัติร่วมกันอย่างเป็นระเบียบควรรับพนักงานที่มีหนังสือเดินทาง และให้ท าหนังสือ รับรองการเข้าท างานของคนต่างด้าว เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา มีระเบียบที่แน่นอนเรื่องติดเล่นการพนัน เพราะป้องกันปัญหาตามมาอีกหลายเรื่อง ให้พนักงานรู้จักรักษาความสะอาดในที่ทำงาน ทั้งขยะให้ เป็นที่ เพื่อเป็นต้นแบบของการนำไปใช้ในที่อยู่อาศัย

1.3 ผู้ประกอบการควรพัฒนาทักษะเรื่องการทำงาน ให้มีความคิดสร้างสรรค์โดยให้รู้จัก คิดเอง เปิดโอกาสให้พนักงานได้เสนอความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน โดยการจัดการประชุมให้พนักงาน ได้เสนอแนวคิด ให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อนในงานที่ง่าย จึงเข้าไปแนะนำในภายหลัง ให้รู้จักนำเอาอุปกรณ์วัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ซ้ำ และวิธีบำรุงรักษา ผู้ประกอบการควหาโอกาสนั่งคุยกับ พนักงานบ่อย เพื่อความเป็นกันเอง และได้ทราบข้อมูลที่เป็นจริง ผู้ประกอบการควรมีการอบรมงานก่อนการเข้าทำงาน อบรมพนักงานให้มีความ เข้าใจในระเบียบและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ และหน้าที่การเป็นพนักงาน เรื่อง

ตรงต่อเวลาการทำงาน ให้เอาใจใส่ต่องานทุกขั้นตอนที่ทำให้ลดการสูญเสียเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้เหมาะสมกับค่าแรง

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาในปัจจุบันในการจัดการแรงงานต่างด้าวด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของแรงงานต่างด้าวอันจะนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

จิรพล ภูมิภักดี. (2546). การศึกษาความต้องการแรงงาน ต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัด

กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ทิพมาศ จันทรักษ์. (2551). การจ้างงานแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขต อำเภอวัฒน

นคร จังหวัดสระแก้ว การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐกานต์. (2555). ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็น. เข้าถึงเมื่อวันที่

5 มกราคม 2566 เข้าถึงได้จาก

[http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?pageid=2&bookID=2295
&read=true&count=true](http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?pageid=2&bookID=2295&read=true&count=true).

ธิตติวิตร สัตยธิตติอริย. (2552). การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานไทยในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้าง

โดยใช้แรงงานต่างด้าว. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ธนกร สิริธร. (2559). พฤติกรรมการทำงานสภาพแวดล้อมในการทำงาน และบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อ

ความ ปลอดภัยในการทำงานของแรงงานต่างด้าว. กรณีศึกษาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียน

มาในโรงงาน ย่านมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

พิมพ์ใจ ญาณวรพงศ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างงานแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการ

ธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

DOI: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/CMU.res.2010

- พิมพ์ชนก บุญเลิศ. (2551). แรงงานต่างด้าวในภาคธุรกิจก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เพิ่มพูน สุริยวรรณ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมล พรชัยวัฒนากร. (2549). ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการจ้างแรงงานต่างด้าว ศึกษากรณีฟาร์มเลี้ยงสุกรในพื้นที่จังหวัดราชบุรี. งานวิจัยรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพงษ์ อดาวลัย ฌ. อุษยา (2556). ความสำคัญของการบริหารแรงงาน คือ การทำให้คนกับงาน มีความสอดคล้องกันทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยการกำหนดและดำเนินนโยบายการมีงานทำอย่างเหมาะสมสำหรับบริหารแรงงานต่างด้าว (2561). ข้อมูลสถิติการ ทำงานของคนต่างด้าว- ข้อมูลสถิติรายปี. สืบค้นจาก <https://www.doe.go.th/prd/alien/statistic>.
- ศุภกฤษณ์ วงศ์สินศิริกุล (2554). ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน. กรุงเทพฯ.
- สุมาลี ปิตยานนท์ (2539). เศรษฐศาสตร์แรงงาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถพงศ์ ลิ้มปัญญาวัฒน์. (2558). การจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิทยาการจัดการ, 2 (1), 93-113.
- อาทิตยา สุวรรณโณ. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.